

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทน
ในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย

พรศิริ สันทัดรบ

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2554

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2557

บทคัดย่อ

พรศิริ สันทัดรบ : ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (EFFECTS OF USING HIGHER ORDER QUESTIONS ON CRITICAL READING ABILITY AND LEARNING RETENTION OF THIRD GRADE STUDENTS)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการใช้คำถามระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการใช้คำถามระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 72 คน เป็นนักเรียนกลุ่มทดลอง 36 คน และกลุ่มควบคุม 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีความคงทนในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

Abstract

PORNSIRI SANTADROB: EFFECTS OF USING HIGHER ORDER QUESTIONS ON CRITICAL READING ABILITY AND LEARNING RETENTION OF THIRD GRADE STUDENTS

The objectives of this research were to (1) compare critical reading abilities of third grade students between groups being taught by using higher order questions and by using conventional approach, (2) compare critical reading abilities of third grade students by using higher order questions before and after study and (3) compare learning retentions of third grade students between groups being taught by using higher order questions and by using conventional approach. The subjects were 72 third grade students. They were divided into two groups; an experimental group with 36 students and a controlled group with 36 students. The data collection instruments were critical reading test. The data were analyzed by means of arithmetic, standard deviation, t-test and analysis of covariance (ANCOVA).

The research results were revealed that (1) critical reading ability of third grade students taught by using higher order questions were significantly higher than those taught by using conventional instruction at .01 level of significance (2) critical reading ability of third grade students taught by using higher order questions were significantly higher than before receiving the using instruction at the .01 level of significance, and (3) third grade students being organized their learning activities by using higher order questions have their learning retentions were significantly higher than those taught by using conventional instruction at .01 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยเงินทุนเพื่อการวิจัยกองทุนคณะกรรมการ ปิงปิงประมาณ 2554 ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะความร่วมมือจากหลากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ที่เสียสละเวลาให้แนวคิดในการทำวิจัย และให้คำแนะนำที่ดีในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย การดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ขอกราบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ ลียะวณิชย์ และทุกท่านที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ ในการทำวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานงานวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย.....	9
คำจำกัดความของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 คำถามระดับสูง.....	13
ตอนที่ 2 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	21
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของการอ่านกับการคิด.....	29
ตอนที่ 4 ความคงทนในการเรียน.....	30
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
การออกแบบงานวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	76
รายการอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	83
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	86

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี	
วิจารณ์ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	90
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
ภาคผนวก จ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	126
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างใบงาน.....	148

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การออกแบบการวิจัย.....	41
2	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557.....	43
3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
4	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
5	บทอ่านและจำนวนคาบที่ใช้ในการวิจัย.....	48
6	แนวทางการใช้คำถามระดับสูงเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	49
7	การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	50
8	ตารางแสดงการวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	51
9	แสดงลักษณะข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับก่อนเรียน).....	52
10	แสดงลักษณะข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับหลังเรียน).....	52
11	โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแต่ละฉบับ.....	53
12	การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	55
13	แสดงคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกชุดที่ 1 (ฉบับก่อนเรียน).....	56
14	แสดงการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความยากง่ายและ ค่าอำนาจการจำแนก ชุดที่ 2 (ฉบับหลังเรียนทันที).....	57
15	การปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความคงทนในการเรียน.....	58
16	แสดงคุณภาพของแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความยากง่ายและค่าอำนาจการจำแนกชุดที่ 3(ฉบับวัดความคงทนในการเรียน)	59

ตารางที่

หน้า

17	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปกติ ก่อนและหลังการทดลอง (กลุ่มควบคุม).....	63
18	เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงก่อน และหลังการทดลอง	64
19	เปรียบเทียบ คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถาม ระดับสูงและกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการทดลอง.....	64
20	เปรียบเทียบคะแนน ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถาม ระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลอง.....	65
21	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจ ารณญาณ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการ วัดความคงทนในการเรียน.....	68
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองทันที และหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์.....	69
23	เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์	69
ตารางที่		หน้า

เปรียบเทียบความคงทนในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของ 70
กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง.....

25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการ
ทดลองทันที และหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์..... 71

ภาพที่

1

กรอบแนวคิดการวิจัย.....

หน้า

40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเอกลักษณ์สำคัญที่แสดงถึงความเป็นไทย คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เพราะภาษาไทยเป็นสื่อกลางที่ทำให้เราเข้าใจความหมายในการสื่อสารได้ตรงกัน ดังที่กร มวิชาการ (2544) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทย ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลทุก คนเพื่อใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ รอบตัวเพื่อที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้ ตลอดจนให้ผู้อ่านพัฒนาตนเอง เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้กับตนเอง เพื่อเพิ่มการพัฒนาการตนเองให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการศึกษาควรรู้จักเรียนรู้ ตั้งแต่ในระดับปฐมวัยซึ่งจำเป็นต้องเริ่มที่จะอ่านออกและเขียนได้ในระดับ ต้น และพัฒนาความสามารถทางการอ่านให้มากขึ้นเมื่ออยู่ในระดับ การศึกษาที่สูงขึ้นไป ดังที่ บันลือ พฤษะวัน (2545) กล่าวว่า การอ่านเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจที่ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาส่งเสริมให้ผู้ของเรารู้จักใช้กระบวนการคิดอันเป็นทางนำไปสู่การพัฒนาการฟัง การพูด การเขียน และการใช้หลักภาษาได้ดี ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน จากสาระดังกล่าวจะพบได้ว่ากระบวนการอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และควรได้รับการส่งเสริมเพื่อนำไปใช้ทักษะด้านอื่นๆต่อไป นอกจากนี้การอ่านจัดได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ มีการแปลสัญลักษณ์ภาษาเขียนหรือตัวอักษร เข้าใจความหมายของคำโดยแปลออกมาเป็นความหมาย เป็นทักษะที่สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร รับทราบข้อมูลต่างๆ เป็นทักษะสำคัญสำหรับทุกคนเพื่อใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เป็นหนทางในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองไม่มีสิ้นสุด เป็นเครื่องมือเข้าถึงความรู้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเอง เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับข่าวสาร ช่วยเสริมความคิดและประสบการณ์ และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่างๆ ดังที่ สุมิตรา อังวัฒนากุล (2535) กล่าวว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ฉะนั้น

บุคคลที่ขาดความสามารถทางการอ่านหรือมีความสามารถในการอ่านต่ำนั้นย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ทั้งในการศึกษาและการรับรู้ข่าวสารจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้และการรับรู้ข่าวสารเรื่องราวต่างๆ ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2516) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยให้มีประสบการณ์กว้างขวาง ความรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพักผ่อนเพลิดเพลิน ช่วยให้นักเรียนรับรู้ความคิดเห็นของผู้อื่นได้ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะในการอ่านย่อมแสวงหาความรู้ได้มากและมีประสิทธิภาพ สิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การอ่านประสบความสำเร็จ คือ ความสามารถในการอ่านและความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สาระสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับ ประเทิน มหาพันธ์ (2530) ที่กล่าวว่า การอ่าน คือ การทำความเข้าใจ ถ้าผู้อ่านปราศจากความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตรงตามความหมายของตัวอักษร นั่นถือว่ามีใช้การอ่านที่แท้จริง ความเข้าใจในการอ่านเป็นหัวใจของการอ่าน เป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด การอ่านจะไม่เกิดประโยชน์ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่าน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่ครูควรที่จะส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการอ่านมาก ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดความสำคัญของทักษะการอ่านไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่าต้องให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า (กระทรวงศึกษาธิการ 2544) รวมถึงหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดการอ่านไว้ในสาระการเรียนรู้ที่ 1 ว่า ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้าง องค์ความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา รวมทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน แต่จากการศึกษาพบว่า การศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังประสบกับปัญหาในเรื่องของคุณภาพที่มีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคุณภาพการศึกษาในอีกหลายๆ ประเทศในระดับเดียวกัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะประชากรประเทศไทยยังอ่านหนังสือจำนวนน้อย โดยเห็นได้จากการที่ประเทศไทยนั้นผลิตหนังสือในปี พ .ศ. 2552 เพียง 13,607 เล่ม ซึ่งเมื่อเทียบแล้วอยู่ในอันดับที่ 29 ของโลก (สถิติของยูเนสโก www.witayakornclub.com) ทั้งที่ประเทศไทยมีประชากรมากเป็นอันดับ 20 ของโลก นอกจากนี้ประเทศไทยมีประชากรซึ่งเด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถทางวิชาการ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา และคอมพิวเตอร์ ให้มีมาตรฐาน ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุ ไว้ว่า การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ความมีระเบียบ และความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้

วิรัตน์ เดชะวรารุทธิ (2544) กล่าวว่าปัจจุบันนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในหลายๆแห่งขาดสมรรถภาพทางการอ่านภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพทักษะการใช้ภาษาในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 พบว่าสมรรถภาพในกลุ่มทักษะภาษาไทยด้านการอ่านคะแนนต่ำสุดมาตลอดทุกปี นักเรียนส่วนใหญ่แม้จะสอบผ่านเกณฑ์ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตามที่นักเรียนร้อยละ 20 จากการที่ผลสอบออกมาต่ำเช่นนั้นเป็นไปได้ว่า นักเรียนไม่สามารถเข้าใจในความหมาย ไม่เข้าใจในเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถจับประเด็นเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนการวิเคราะห์ ประเมิน รวมถึงการเชื่อมโยงข้อความที่อ่านเข้ากับปรากฏการณ์ต่างๆที่สามารถนำไปใช้ในกา รศึกษาต่อ หรือนำไปใช้ในการอ่านได้ อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550- 2554) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ได้กล่าวไว้ว่าคุณภาพ การเรียนเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์) ของนักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด รวมทั้งยังขาดความเข้มแข็ง ในด้านความรู้ และทักษะพื้นฐานในการทำงานด้านการคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ทักษะการอ่านของผู้เรียน ส่วนใหญ่มีค่าไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2550) การอ่านเป็นวิธีศึกษาโดยใช้ความคิดในการรับรู้ความหมายหรือเรื่องราวจากตัวอักษร การอ่านทำให้คนเรามีความรู้ ความคิดที่แยบยล อันนำไปสู่การดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้ อย่างมีคุณค่าและเหมาะสม อีกทั้งงานวิจัยของ Lemme (1976 อ้างถึงในนิลเนตร นิลประดิษฐ์ , 2550) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง “Are Reading Habits and Abilities Related” โดยทำการติดตามผลในด้านนิสัยการอ่านและความสามารถ ในด้านการอ่านของนักเรียนเป็นเวลา 3 ปี ผลการวิจัยพบว่า ช่วงอายุที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการอ่าน มากที่สุดคือ จะต้องอยู่ในช่วงอายุ 9-13 ปี ในช่วงนี้จะชอบอ่านหนังสือมาก และพร้อมที่จะเรียนรู้เรื่องราว ที่อ่าน ซึ่งเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาของไทยแล้วจะตรงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมถึง Collier and Thomas (1996) ที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำประสบการณ์เดิมมา เสริมให้เรียนรู้ความรู้ใหม่นั้นเหมาะสมกับเด็กในช่วงอายุ 5-9 ปี

นอกจากนี้ผลของคะแนนการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ โครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) ที่ทำให้เราเห็นถึงความสำคัญของทักษะการอ่าน การเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ โดยต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบทั้งการพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมมาผสมผสานร่วมกับจุดแข็งในสังคมไทย ด้วยเหตุนี้การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศให้

เจริญก้าวหน้าทันอารยประเทศ ดังที่โกวิท ประวาลพุกษ์ (2533) ได้กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในโลก ถ้ามนุษย์มีคุณภาพสูงแล้ว มนุษย์นี้เองจะเป็นผู้สร้าง โลก และทำให้โลกเจริญถาวรมั่นคง ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยทักษะที่มีบทบาทสำคัญ คือ ทักษะการอ่าน เนื่องจากกา รอ่านเป็นบ่อเกิด แห่งความรู้ทั้งหมด รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ขณะที่หลัก สูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่ กำหนดนั้น ต้องการให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งการอ่านนั้นถือเป็นทักษะหนึ่งที่อยู่ในทักษะการสื่อสาร อีกทั้ง ัง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้กำหนดให้มีการเรียนรู้ของเด็กให้เติบโตตามวัยอย่างเหมาะสมและพร้อม เรียนรู้ ฝึกให้เด็กคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเป็นระบบ รู้จักเข้าใจและสามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้ถึงความสามารถที่ตนเองมีอยู่และร่วมมือกับผู้อื่น ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันจากประสบการณ์จริงและมีความสุขจากการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

การอ่านที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่าน คือการอ่านที่ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยผู้อ่านจะต้องใช้ความเข้าใจในการอ่าน อันเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ทำให้นักเรียนไม่สามารถตีความเรื่องที่อ่าน จับประเด็นจากเรื่องที่อ่าน เชื่อมโยงกับเรื่องอื่นๆ ได้ จึงไม่สามารถนำประเด็นสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านไปใช้ได้ ตลอดจนไม่สามารถ ตัดสินหรือประเมินคุณค่าให้กับเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งปัญหาการที่เด็กไทยอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจความหมาย ตีความในสิ่งที่ตนอ่านไม่ได้ ไม่สามารถตัดสินหรือประเมินค่าให้กับเรื่องที่อ่านได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรี ยนต่ำในทุกรายวิชา ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการสอนที่ปฏิบัติกันมาควรถึงเวลาที่จะปฏิรูปเปลี่ยนแปลง ใหม่ ที่สอนกระบวนการอ่านให้นักเรียนรู้จักได้คิดวิเคราะห์ เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่าน และผลสะท้อนของเรื่องราว ที่อ่าน เปลี่ยนกระบวนการสอนจากท่องจำให้นักเรียนไป ตั้รู้จักคิด สังเคราะห์ จนเกิดเป็นความรู้ที่ยั่งยืนและ ต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่กระบวนการเรียนรู้อื่นได้ ควรเน้นให้นักเรียนอ่านแบบใช้งานได้ อ่านได้ดี จับใจความได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่การเรียนรู้ในวิชาอื่น ซึ่งการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญเพราะจะนำไปสู่การ เรียนรู้วิชาอื่นๆ ต่อไป มิฉะนั้นการเรียนรู้จะอยู่นิ่งไม่เป็นพลวัต และเด็กไทยจะไม่สามารถพัฒนาได้เท่าทัน ประเทศชาติอื่นที่พร้อมก้าวทันตามการเปลี่ยนแปลงของโลกซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา

การสอนการอ่านไม่ใช่สอนให้นักเรียนอ่านแบบท่องจำเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องควบคู่ไปกับการคิด เนื่องจากการอ่านกับการคิดมีความสัมพันธ์กัน การที่เราจะเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้นั้น จำเป็นที่จะต้องใช้

กระบวนการคิดควบคู่ไปกับการอ่าน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษา ด้วยเหตุนี้กระบวนการอ่านจึงมีการคิดเสมอ เพื่อช่วยให้การอ่านนั้นบรรลุตามจุดประสงค์ของการอ่าน เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งผู้เรียนทุกคนควรที่ใช้ความคิดในขณะที่อ่าน รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน โดยใช้ความคิดเข้ามาอยู่ในกระบวนการ ซึ่งการคิดจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านที่ดีขึ้น ดังที่ Tomskin และ Hoskisson (1991) กล่าวว่า การอ่านมีความสัมพันธ์กับการคิด เนื่องจากผู้อ่านจะสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการคิด การคิดเป็นทักษะที่ควรได้รับการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการอ่านด้วย หลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งในการคิด ได้แก่ การให้เหตุผล เพราะเหตุผลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ผู้ที่มีทักษะการให้เหตุผลที่ดีจะสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดี แม้ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของคำทุกคำ แต่ถ้าไม่สามารถเข้าใจการให้เหตุผล ก็จะไม่สามารถที่จะเข้าใจสาระสำคัญของข้อความได้ รวมถึง Harris and Smith (1986) ได้กล่าวว่า การคิดเป็นส่วนประกอบพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่าน เมื่อใดก็ตามที่เรากำลังอ่านหนังสือ เรากำลังอยู่ในกระบวนการคิด โดยคิดไปตามตัวหนังสือที่ผู้เขียนเขียนเอาไว้ จะเห็นได้ว่าการอ่านกับการคิดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะการอ่านเป็นสิ่งที่ต้องใช้ความคิด และความสามารถเพื่อหาความเข้าใจในสิ่งที่สื่อ ซึ่งถ้าปราศจากความคิดจะทำให้เข้าใจในสิ่งที่ อ่านได้ยากเหมือนดังที่ Stauffer (1975 อ้างถึงใน กานดา ศรีพรวิสิฐ ,2539) กล่าวว่า การอ่านที่จะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้นั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ความคิดควบคู่ไปกับการอ่าน การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ความหมาย เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษา

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเป้าหมายหลักในการสอนทักษะการอ่าน เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนรู้จักอ่านอย่างใช้ความคิด รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านที่ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในขณะที่อ่าน กล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการรับสารด้วยการอ่านที่มีทักษะการคิดระดับสูงแทรกอยู่ในกระบวนการอ่านนั้น ดังที่ William (1977) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง จะต่างกันเพียงการอ่านต้องมีสิ่งพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้อง การอ่านในลักษณะนี้จะต้อง ใช้ความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิดของผู้เขียนแทนที่จะเป็นการเข้าใจความคิดนั้นเพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางการอ่านในระดับสูงนั้นจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐานทางการอ่านที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงต่อไป ซึ่งมีผู้เรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาและมีปัญหาทางการอ่าน ตั้งแต่ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐาน ซึ่งปัญหาทางการอ่านนี้จะส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ซึ่งอาศัยทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ทั้งสิ้น

การใช้คำถามเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน โดยที่คำถามจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิด ซึ่งคำถามที่ควรใช้ควรเป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดพิจารณา ดังนั้นการใช้คำถามที่มีความสำคัญเป็นการสอนที่มีคุณภาพอย่างยิ่ง อันสอดคล้องกับ ทิศนา แคมณี (2547) ที่ว่า “มนุษย์เป็นผู้มีศักยภาพทางการคิดค้น มีความใฝ่รู้นอนนิ่งอยู่เป็นธรรมชาติ หากแต่ไม่มีสิ่งกระตุ้นหรือวิธีการที่เหมาะสม ความใฝ่รู้นั้นจะนอนนิ่งอยู่ต่อไปไม่ได้โดยไม่ได้รับการนำออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ แรงกระตุ้นที่ว่านี้ มีเครื่องมือสำคัญ ที่ครูสามารถนำไปใช้ควบคู่ กับการเรียนการสอนได้แบบหนึ่ง คือ “การใช้คำถาม” การใช้คำถามที่จะสามารถพัฒนาการคิดขั้นสูง ตั้งแต่ระดับการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การนำไปใช้ และประเมินค่า จำเป็นที่จะต้องใช้ คำถามระดับสูงในการถามนักเรียน การใช้คำถามระดับสูงเป็นทักษะวิเคราะห์ วิเคราะห์ สามารถใช้ได้กับทุกเนื้อหาสาระ และทุกระดับชั้น สามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมการเรียนการสอน การใช้คำถามของครูควรมีความยืดหยุ่น ต่อการตอบสนองกับนักเรียน (David Jacobsen and Others, 1989 อ้างถึงในปรุง อินทรมাত্র, 2541) สามารถจำแนกคำถามเป็น 2 ประเภท คือ คำถามระดับต่ำ (Lower Order Question) และคำถามระดับสูง (Higher Order Question) โดยคำถามระดับต่ำ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบระดับความรู้ความจำ ส่วนคำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้นักเรียนใช้ความคิดสูงกว่าในระดับความรู้ ความจำ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริง หรือความหมาย ต้องอาศัยการพิจารณาสิ่งที่เคยรู้มาแล้วมาวิเคราะห์หาคำตอบหรือข้อสรุปอย่างมีเหตุผล

ดังนั้นงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้การอ่านเป็นพื้นฐานในการค้นคว้าและพัฒนาความรู้และทักษะซึ่งในการอ่านจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่านได้นั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน แม้ว่าผู้อ่านบางคนใช้เวลาในการอ่านมาก ก็ไม่ได้หมายความว่า ผู้อ่านทุกคนจะประสบความสำเร็จในการอ่าน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้อ่านจะต้องสามารถอ่านจับใจความให้ได้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าใจเรื่องที่อ่าน ถ้าไม่สามารถจับใจความที่อ่านได้ ก็ไม่สามารถเข้าใจและไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายของการอ่าน ซึ่งเท่ากับว่าการอ่านนั้นไม่บรรลุผล แต่ถ้าผู้อ่านสามารถเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ในเรื่องที่อ่านแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมความคิดจากสิ่งที่อ่านได้นอกจากนี้จุดมุ่งหมายในการอ่านยังมุ่งให้ผู้อ่านสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้ซึ่งเป็นการอ่านขั้นสูงของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การอ่านทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจที่ได้จากการอ่านนั้นๆ ด้วย (สุนันทา มั่นเศรษฐกิจ, 2537) รวมทั้งการนำวิธีการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนภาษาไทย ซึ่งนำไปพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนักเรียนยังได้ฝึกกระบวนการ ทำงานเป็นกลุ่ม

ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระบวนการใช้คำถามชั้นสูง เป็นวิธีการสอนที่น่าสนใจ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจกับเนื้อหาที่เรียน และเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมที่จะนำ ใช้สอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติและทักษะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการใช้คำถาม ระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการใช้คำถามระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

การใช้คำถามระดับสูง เป็นการนำคำถามชั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการนำไปใช้มาฝึกฝนทักษะการอ่านซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

อรุณรัตน์ พ่วงทิพากร (2532) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่างๆที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม 2 ห้องๆละ 30 คน รวม 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สอนโดยการใช้คำถามระดับต่ำ กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง ใช้เวลา 12 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการสอนวิชาการอ่านที่เน้นการใช้ คำถามระดับต่ำกับการใช้คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูงสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้มากกว่าการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำเพียงอย่างเดียว

นิตยา ชัยสวัสดิ์ (2538) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ การเขียนย่อเรื่องภาษาอังกฤษและความคงทนในการจำของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยที่ผู้เรียนตั้งคำถาม เกี่ยวกับบทอ่านด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เจ ซานาคอร์ (J. Sanacore, 1985) สรุปลงถึงความสำคัญของการตั้งคำถามว่าจะตั้งคำถามเกี่ยวกับหัว เรื่อง หรือตัวบทอ่านแต่ละย่อหน้าก็ตาม จะช่วยให้มีความเข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้น และมีความคงทนในการ จดจำในบทอ่านนั้นๆ ทั้งนี้ทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงกระบวนการทางสมองที่เกิดขึ้นของตนเอง กล่าวคือ ผู้เรียน ได้ตระหนักว่าส่วนที่สำคัญที่จะต้องศึกษาคืออะไร อย่างไร และควรจะศึกษามากน้อยแค่ไหน ซึ่งกระบวนการ ดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลงานวิจัยข้างต้นเป็นฐานของการตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูงมีความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูงมีคะแนนความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการใช้คำถามระดับสูง มีความคงทน ในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการใช้คำถามระดับสูง และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ
 - 2.2 ตัวแปรตาม
 - 2.2.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.2.2 ความคงทนในการเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การใช้คำถามระดับสูง หมายถึง การใช้คำถาม ขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการนำไปใช้ ที่ให้นักเรียนใช้ความคิดใน ระดับสูงกว่าความรู้ ความจำ เป็นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็นระบบและคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หาข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล เป็นคำถามที่ต้องการ อธิบายไปสู่การพัฒนาความสามารถทางการอ่าน ทางด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ โดยนักเรียนค้นหารูปแบบ หาข้อสรุปที่เป็นเหตุและผล และค้นพบสิ่งใหม่ หลังการใช้ความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งผู้วิจัยใช้คำถามระดับสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

- คำถามให้วิเคราะห์ (Analysis) เป็นคำถามที่ต้องการให้แสดงถึงสาเหตุ เหตุจูงใจ หรือการก่อเกิดเหตุการณ์ ซึ่งอาจมีหลายคำตอบ หาสาระสำคัญแก่นสารของเรื่องราวได้

- คำถามให้สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นคำถามที่จะได้คำตอบทำนองคาดการณ์ แสดงภาพพจน์และแนวคิดรวบรวมส่วนย่อยๆ ของสิ่งต่างๆ เพื่อให้เป็นสิ่งใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเดิมหรือเป็นข้อสรุป ข้อยุติ

- คำถามให้ประเมินค่า (Evaluation) เป็นคำถามที่ต้องแสดงความแตกต่าง ของความคิดและคุณค่า ซึ่งจะต้องมีเหตุผลในการพิจารณาสรุป

- คำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ (Application) เป็นคำถามที่แสดงการนำความรู้ไปใช้หรือแก้ปัญหา

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองเรื่อง ที่อ่าน สรุปความคิดเห็นเรื่อง ที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล โดยสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และการจับความคิดสำคัญได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้วัดได้จากคะแนนแบบวัดความสามารถทาง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัย ปรับปรุงจากแบบวัดของ บุชยาร์ตัน จันท์ประเสริฐ (2550) ซึ่งเป็นแบบสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ฉบับละ 20 ข้อ ซึ่งได้นำวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของบลูม (Bloom, 1956) มาปรับให้เป็นวัตถุประสงค์ของการสอนอ่าน โดยแบบวัดแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. วัดการวิเคราะห์ (Analysis) คือ นักเรียนสามารถสรุป บอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง แยกแยะส่วนประกอบของเรื่องราว การกระทำ ข้อเท็จจริง เพื่อสกัดให้เห็นถึงสาระสำคัญหรือแก่นสาร

2. วัดการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ นักเรียนสามารถรวบรวมส่วนย่อยๆ ของสิ่งต่างๆ เพื่อให้เป็นสิ่งใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเดิมหรือเป็นข้อสรุป ข้อยุติ

3. วัดการประเมินค่า (Evaluation) คือ นักเรียนสามารถตีค่าสิ่งต่างๆ โดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าสิ่งนั้นมีคุณค่า ดี-เลว หรือเหมาะสมอย่างไร

4. วัดการนำไปใช้คือ (Application) คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องราวข้อเท็จจริง วิธีการต่างๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน โดยที่สามารถตอบคำถามที่ให้แสดงความคิดในการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการใช้คำถามระดับสูง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ครูใช้คำถามระดับสูงเข้าไป สอดแทรกเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเตรียมความพร้อมในการเรียน การอภิปรายข้อมูลและการสรุปมโนทัศน์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นนำ** เข้าสู่บทเรียน ครู นำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนา อธิบาย คำใบ้ หรือเกม เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน
2. **ขั้นสอน** ครูสอนเนื้อหาตามบทเรียน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องในบทเรียน ทำแบบฝึกหัดท้ายบท มีการอธิบายซักถามกันในชั้นเรียน
3. **ขั้นสรุป** เป็นการสรุปบทเรียนโดยครูหรือนักเรียน หรือทั้งครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

ความคงทนในการเรียน หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนหรือประสบการณ์ที่เคยได้รับมาก่อน นั่นคือความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งวัดจากแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบคู่ขนานกัน โดยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดที่ 2 (หลังเรียนทันที) ให้ผู้เรียนทดสอบทันทีหลังจากเรียนจบเรื่องแล้ว หลังจากนั้น 2 สัปดาห์ จะทดสอบแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดที่ 3 (ความคงทนในการเรียน)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับอื่นๆ โดยใช้เทคนิคคำถามระดับสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ได้แนวทางให้ครูนำเทคนิคการใช้คำถามระดับสูงเพื่อใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านอื่นๆ

ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คำถามระดับสูง
 - 1.1 ความหมายของคำถามระดับสูง
 - 1.2 ความสำคัญของคำถามระดับสูง
 - 1.3 ประเภทของคำถามระดับสูง
 - 1.4 หลักการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.4 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.5 การวัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. ความสัมพันธ์ของการอ่านกับการคิด
4. ความคงทนในการเรียน
 - 4.1 ความหมายของความคงทนในการเรียน
 - 4.2 ความสำคัญของความคงทนในการเรียน
 - 4.3 สมรรถนะทางสมองกับการเรียน

4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคงทนในการเรียน

4.5 การวัดความคงทนในการเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 คำถามระดับสูง

5.2 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

5.3 ความคงทนในการเรียน

1. คำถามระดับสูง

1.1 ความหมายของคำถามระดับสูง

การใช้คำถามระดับสูงเป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งมีนักการศึกษาต่างประเทศและนักการศึกษาไทยได้กล่าวถึงความหมายของคำถามระดับสูงไว้ดังนี้

จอร์จ และฮานส์ (George and Hans, 1970:395-400) ใช้กระบวนการทางความคิดที่นักเรียนใช้ความรู้เดิมที่ได้รับมาตอบคำถาม เป็นเกณฑ์ในการจำแนกคำถาม ซึ่งจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ คำถามสืบสอบระดับต่ำ และคำถามสืบสอบระดับสูง โดยให้ความหมายของคำถามสืบสอบระดับสูงสรุปได้ว่า เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้

1. แสดงการปฏิบัติเชิงนามธรรม ซึ่งใช้มากในวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การคูณ การแทนที่ หรือ การทำให้อยู่ในรูปอย่างง่าย

2. ประเมินค่า โดยมีเหตุผลเพียงพอ

3. บอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง 2 สิ่งหรือมากกว่า โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้ตอบสร้างขึ้นเอง

4. บอกลำดับเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้

5. บอกหลักฐานเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

โรสแมรี่ (Rosemary, 1973: 619-626) ให้ความหมายของคำถามระดับสูง (Higher Order Questions) สรุปได้ว่า เป็นคำถามที่ให้นักเรียนเปรียบเทียบ สรุปกฎเกณฑ์อย่างมีเหตุผล คำถามที่ให้นักเรียนค้นพบรูปแบบใหม่ๆ และคำถามที่ให้นักเรียนแก้ปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน

จอร์จและแรรีก (George and Wragg, 1993) กล่าวไว้โดยสรุปได้ว่า คำถามระดับสูง (Higher Order Questions) หมายถึงคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่า การให้นักเรียนบอกข้อความจริง ความหมาย หรือให้ยกตัวอย่าง แต่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ สรุปอ้างอิง

เจฟฟรีย์ และคณะ (Jeffrey, 2001) กล่าวโดยสรุปได้ว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ถามเพื่อให้นักเรียนได้ตอบสนองและใช้ความคิดระดับสูงหรือระดับที่มากกว่าความรู้ ความจำ

แคทลีน (Kathleen, 2001) สรุปความหมายของคำถามระดับสูงจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำถามในห้องเรียนว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ถามในสิ่งที่ป็นนามธรรม ที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้วนำมาใช้ในการหาคำตอบหรือสนับสนุนคำตอบ โดยมีหลักฐานและเหตุผลเพียงพอ

สราวดี เฟ็งศรีโคตร (2549) กล่าวไว้โดยสรุปว่า คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ส่งเสริมให้เด็กคิด โดยนำความรู้และประสบการณ์เดิม หรือจากความรู้ที่ได้จากคำถามระดับต่ำมาเป็นพื้นฐานในการสรุปหาคำตอบ

สายัณห์ ฆาน้อย (2549) ให้ความหมายของคำถามระดับสูง สรุปได้ว่า เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่ใช้สติปัญญาสูงขึ้น คือ คำถามในระดับความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า หรือเรียกว่าคำถามที่ต้องการสอบความคิด (Thought Question) การตอบคำถามระดับนี้ ผู้ตอบจะต้องใช้ความคิด ความสัมพันธ์และการแปลผล โดยอาศัยพื้นฐานความจำมาสัมพันธ์กัน

เบญจมาศ ฉิมมาลี (2550) ได้สรุปไว้ว่า คำถามระดับสูง คือ คำถามที่ต้องการคำตอบที่ต้องใช้ความคิดในระดับสูงกว่าความรู้ ความจำ กล่าวคือ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริง หรือความหมาย ต้องอาศัยการพิจารณาสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ววิเคราะห์หาคำตอบหรือข้อสรุปอย่างมีเหตุผล

อัมพร ม้าคอง (2553) ได้กล่าวไว้โดยสรุป คำถามประเภทนี้เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดในระดับสูง เช่น ให้เปรียบเทียบ ค้นหาแบบรูป หาข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ค้นพบสิ่งใหม่หลังการใช้ความรู้ที่มีอยู่ประกอบการคิดอย่างรอบคอบ

จากความหมายของคำถามระดับสูงที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คำถามระดับสูง คือ คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความคิดในระดับสูงในการหาคำตอบ นั่นคือใช้ความคิดในระดับที่สูงกว่าชั้นความรู้ความจำ โดยที่คำถามนั้นต้องการให้นักเรียนแสดงผลและข้อสนับสนุนมากกว่าคำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว

1.2 ความสำคัญของคำถามระดับสูง

มีนักการศึกษาต่างประเทศ และนักการศึกษาไทยได้กล่าวถึงความสำคัญของคำถามระดับสูงไว้ดังนี้

โรสแมรี (Rosemary, 1973) กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูง สรุปได้ว่าเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด การเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนได้พบสิ่งใหม่ๆหลังจากการพิจารณาสิ่งที่เคยรู้หรือได้เรียนมาแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูควรปฏิบัติโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ครูจะต้องทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าระดับความรู้ความจำ

ศูนย์กลางเพื่อความเป็นเลิศทางการสอน (Center For Teaching Excellence University of Urbana Champaign, 2006) กล่าวถึงความสำคัญของคำถามระดับสูง (High-Level Question) สรุปได้ว่าเป็นคำถามที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เพื่อ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักการคิดอย่างลึกซึ้งและละเอียดรอบคอบ (Encouraging Student to Think Deeply and Critically)
2. การแก้ปัญหาของนักเรียน (Problem Solving)
3. ส่งเสริมให้มีการอภิปราย (Encouraging Discussions)
4. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาสารสนเทศด้วยตัวของพวกเขาเอง (Stimulating Student to Seek Information on Their Own)

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) กล่าวโดยสรุปได้ว่า คำถามระดับสูงช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้คิดในระดับที่ยากขึ้น เพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ จะเชื่อ หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีหลักการและถูกทาง

จากความสำคัญของการใช้คำถามระดับสูง สรุปได้ว่า การใช้คำถามระดับสูงสามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่อย่างแท้จริง

1.3 ประเภทคำถามระดับสูง

มีนักการศึกษาแนวคิดของแต่ละท่านที่ได้แบ่งประเภทของคำถามระดับสูงไว้ตามแนวคิดของแต่ละท่าน ดังนี้

จอร์จ และฮานส์ (George and Hans, 1970) แบ่งประเภทของคำถามสี่สอระดับสูงว่า ๑ เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้

1. แสดงการปฏิบัติเชิงนามธรรม ซึ่งใช้มากในวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การคูณ การแทนที่ หรือ การทำให้อยู่ในรูปอย่างง่าย

2. ประเมินค่า โดยมีเหตุผลเพียงพอ

3. บอกความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่ง 2 สิ่งหรือมากกว่า โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้ตอบสร้างขึ้นเอง

4. บอกลำดับเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้

5. บอกหลักฐานหรือเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

จอร์จ (George, 1975) ได้นำจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Bloom's Taxonomy of Education Objectives) ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมายทางการศึกษา 6 ระดับ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า มาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของคำถามออกเป็น 2 ประเภทกว้างๆ คือ คำถามระดับต่ำ (Lower Order Cognitive Questions) และคำถามระดับสูง (Higher Order Cognitive Questions) ซึ่งคำถามระดับสูง (Higher Order Cognitive Questions) เป็นคำถามที่มีลักษณะดังนี้

1. คำถามให้วิเคราะห์ (Analysis) เป็นคำถามที่ต้องการให้แสดง ถึงสาเหตุ เหตุจูงใจ หรือการก่อเกิดเหตุการณ์ ซึ่งอาจมีหลายคำตอบ

2. คำถามให้สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นคำถามที่จะได้คำตอบทำนองคาดการณ์และคำตอบที่แสดงภาพพจน์และแนวคิด

3. คำถามให้ประเมินค่า (Evaluation) เป็นคำถามที่ต้องแสดงความแตกต่างของ ความคิด และคุณค่า ซึ่งจะต้องมีเหตุผลในการพิจารณาสรุป

4. คำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ (Application) เป็นคำถามที่แสดงการนำความรู้ไปใช้หรือแก้ปัญหา

แคทลีน (Kathleen, 2001) แบ่งประเภทของคำถามระดับสูง ดังนี้

- 1.คำถามปลายเปิด
- 2.คำถามให้แปลความ
- 3.คำถามให้ประเมินค่า
- 4.คำถามสืบสอบ
- 5.คำถามให้สรุปอ้างอิง
- 6.คำถามให้สังเคราะห์

โรจณี จะโนภาษ และคณะ (2522) แบ่งประเภทของคำถามระดับสูง ดังนี้

- 1.คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่ครูใช้เมื่อต้องการให้นักเรียนอธิบายข้อความหรือปรากฏการณ์ต่างๆ คำถามให้อธิบายมักจะมีคำว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด
- 2.คำถามให้เปรียบเทียบ เป็นคำถามที่ครูให้นักเรียนใช้ความคิดเปรียบเทียบสิ่ง 2 สิ่งว่าจะมีคุณสมบัติลักษณะคล้ายกันหรือต่างกันอย่างไร
- 3.คำถามให้จำแนกประเภท เป็นคำถามที่ครูใช้เมื่อนักเรียนจำแนกสิ่งต่างๆออกมาเป็นหมวดหมู่
- 4.คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นคำถามที่นักเรียนต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมมาคิดและตอบ

สราวดี เพ็งศรีโคตร (2549) แบ่งประเภทของคำถามระดับสูงออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1.คำถามให้อธิบาย เป็นคำถามที่มักมีคำว่า ทำไม อย่างไร เพราะเหตุใด ประกอบอยู่ด้วย

2.คำถามให้เปรียบเทียบ

3.คำถามให้ยกตัวอย่าง เป็นคำถามที่เด็กสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมคิดหาคำตอบและมีคำตอบหลายอย่าง

4.คำถามให้วิเคราะห์ เป็นคำถามที่让孩子ได้คิด ค้นหาความจริงที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์หรือให้แยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย เพื่อหาสาเหตุและผลของปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

5.คำถามให้สังเคราะห์ เป็นคำถามที่让孩子ได้คิด เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยมาเป็นความคิดใหม่และพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

6.คำถามให้ประเมินค่า เป็นคำถามที่让孩子ได้พิจารณาคุณค่าของสิ่งต่างๆ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักประเมินผลโดยใช้เนื้อหา เรื่องราว รวมทั้งกฎเกณฑ์ที่เป็นจริงแล้วนำมาสนับสนุนความคิดเห็นของตน

อัมพร ม้าคนอง (2553) ได้แบ่งลักษณะของคำถามระดับสูงไว้ 12 ประเภทดังนี้

1.คำถามที่ถามให้ผู้เรียนแปลความหมาย และยกตัวอย่างของสิ่งที่ป็น นามธรรมเป็นต้นว่า นิยามหรือกฎทั่วไป

2.คำถามที่ถามให้ผู้เรียนใช้วิธีการหรือกลปัญหาใหม่ๆ ที่เพิ่งเรียนรู้หรือให้ตัดสินใจว่าสิ่งที่กำหนดให้ป็นไปตามเงื่อนไขของนิยามหรือมโนทัศน์เฉพาะใดๆหรือไม่

3.คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนปรับรูปแบบคำถาม ประโยค หรือแนวคิด โดยคงสาระ หรือโครงสร้างที่จำเป็นของคำถามไว้

4.คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนแปลความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปประโยคสัญลักษณ์ให้อยู่ในรูปภาษาเขียนหรือภาษาพูด

5.คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการใช้สัญลักษณ์แทนการมองสิ่งของ

6.คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความคล้ายคลึงหรือความแตกต่าง

7.คำถามที่ผู้เรียนเข้าใจปัญหา แต่ไม่ทราบวิธีการแก้ปัญหา

8. คำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงการพิสูจน์หรือแสดงข้อความขัดแย้งทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

9. คำถามที่ถามเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของการนำหลักตรรกศาสตร์ไปใช้

10. คำถามที่ถามให้ผู้เรียนหาแบบรูป ทำตามแบบรูป หรือแก้ปัญหาผ่านการค้นพบแบบรูป

11. คำถามที่ถามให้ผู้เรียนสร้างกลวิธีหรือข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา

12. คำถามที่ถามให้ผู้เรียนคิดได้อย่างหลากหลาย ไม่จำกัดขอบเขต

จากวัตถุประสงค์ของการใช้คำถามในการจัดการเรียนการสอนของนักการศึกษาหลายท่านสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการใช้คำถามของครูในการเรียนการสอน ดังนี้

1) เพื่อพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การใช้คำถามทบทวนพื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมของนักเรียน การใช้กระตุ้นความสนใจของนักเรียน และยินดีเข้าร่วมกิจ กรรมการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

2) เพื่อกระตุ้นหรือเร้าความคิดของนักเรียน ได้แก่ การใช้คำถามให้เด็กเกิดความสงสัยหรือ ปัญหาในบทเรียน ผิ่กการคิดแก้ปัญหาต่างๆ กระตุ้นการอภิปรายในชั้นเรียน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ามี การแบ่งประเภทคำถามระดับสูงตามแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละท่าน ซึ่ง การใช้คำถามระดับสูงที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดระดับสูงอันนำไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ทำให้ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้จากเรื่องราวที่อ่าน ตาม แนวคิดของจอร์จ (George, 1975) ซึ่งผู้วิจัยใช้คำถามระดับสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการ อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

1. คำถามที่ให้แสดงถึงสาเหตุ เหตุจูงใจ หรือการก่อเกิดเหตุการณ์ ซึ่งอาจมีหลายคำตอบ
2. คำถามที่จะได้คำตอบทำนองคาดการณ์และคำตอบที่แสดงภาพพจน์และแนวคิด
3. คำถามที่แสดงความแตกต่างของความคิดและคุณค่า ซึ่งจะต้องมีเหตุผลในการพิจารณาสรุป
4. คำถามที่แสดงการนำความรู้ไปใช้หรือแก้ปัญหา

1.4 หลักการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

เพื่อให้ การใช้คำถามของ ครูในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด ครูควรทราบถึง หลักการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการใช้คำถามในบทเรียน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคำถามที่ดีเพียงอย่างเดียว ผู้สอนที่มีคำถามที่ดีแล้วควรมีหลักของการถามระหว่างดำเนินการเรียนการสอน

อำไพ ตีณสาร (2547) กล่าวว่า ระหว่างการสอน สิ่งสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น การซักถาม แสดงความคิดเห็น หรือการร่วมทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

สุรพันธ์ ต้นตรี (2538) อธิบายขั้นตอนการใช้คำถามระหว่างบทเรียน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นการถาม (Ask Question) การกระจายคำถามไปยังกลุ่มผู้เรียนเพื่อให้ทุกคนได้ มีส่วนรับรู้ กับคำถามโดยเท่าเทียมกัน

ขั้นที่ 2 ให้เวลาในการคิดหาคำตอบ (Pause) ผู้สอนควรเว้นระยะเวลาหลังจากการถามคำถาม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทบทวนข้อมูล และควรสังเกตว่าผู้เรียนรับคำถามได้ทั่วถึงหรือไม่

ขั้นที่ 3 กำหนดผู้ตอบ (Call on One Student by Name) อาจกำหนดผู้ตอบโดยการสุ่ม โดยให้ โอกาสผู้เรียนในชั้นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ขั้นที่ 4 รับฟังคำตอบผู้เรียน (Listen to Student Answer) ให้โอกาสผู้เรียนตอบจนครบตามความ ตั้งใจ อย่ารีบด่วนสรุปหรือตัดบทโดยทันที เพราะจะทำให้ผู้เรียนหมดกำลังใจ

ขั้นที่ 5 ยืนยันและเน้นคำตอบ (Emphasize Correct Answer) ผู้สอนควรยืนยัน คำตอบเพื่อให้เกิด ความแน่ใจ เนื่องจากจะช่วยเพิ่มความเข้าใจและรับสาระสำคัญของเนื้อหาในเรื่องนั้นไว้ได้

บรอปฟี และกูด (Brophy and Good, 1986) ได้เสนอแนะแนวทางที่ช่วยให้ครูสามารถชี้แนะคุณค่าของ การถามและยกระดับการอภิปรายจากการโต้ตอบในชั้นเรียนให้กับนักเรียน ดังนี้ สิ่งที่สำคัญหลังจาก 15-20 นาที ในการเรียนการสอนทั้งหมด ครูควรหยุดและมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และค้นพบคำตอบด้วยตัวของผู้เรียนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาในการรอคำตอบและการเรียนรู้เป็นอุปสรรคต่อนักเรียนในการเรียนรู้ เรื่องใหม่ ครูจึงควรปรับระดับของคำถามให้เหมาะสมกับทักษะพื้นฐานของผู้เรียน เพราะถ้าระดับของคำถามมี

ความยากเกินไป ก็จะทำให้เกิดความเจ็บหรือความสับสน ซึ่งคำตอบจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเท่านั้น ครูจึงควรปรับเปลี่ยนคำถามให้อยู่ในลักษณะที่ท้าทายและสอนให้นักเรียนคิดมากขึ้น

เฟรส (Fraser, 1970) กล่าวว่า การใช้คำถามประกอบการเรียนจะส่งผลต่อการเรียนรู้และจำได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ๆ ดังนี้

1. ความยากง่ายและระดับของคำถามมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และจดจำเนื้อหาระดับคำถามที่ยากขึ้นจะทำให้การจำสูงขึ้น

2. ตำแหน่งของคำถาม (Position) เป็นตำแหน่งของคำถามในเนื้อเรื่องที่สามารถวางได้ 3 ลักษณะ ซึ่งแต่ละตำแหน่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน ได้แก่ คำถามก่อนเรียน คำถามแทรก คำถามหลังการเรียน

2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถในการคิด พิจารณาเหตุผลในการตัดสินใจและประเมินค่าของเรื่องทีอ่าน ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสิ่งมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสารเช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารเช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล โดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านได้กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ ดังนี้

นภลัย สุวรรณธาดา (2526) กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินได้ว่า ข้อความหรือเรื่องทีอ่านนั้นสิ่งใดเป็นใจความสำคัญ สิ่งใดเป็นใจความประกอบและสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นของผู้เขียนได้ การใช้ความคิดในการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นการอ่านระดับสูง ที่ต้องได้รับการฝึกฝน จนกระทั่งสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ สอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านขั้นสูงที่ต้องฝึกฝนให้ผู้อ่าน รู้จักคิดหาเหตุผล พิจารณาตัดสินข้อความ วิเคราะห์เรื่องทีอ่าน สรุปเรื่องและประเมินค่าเรื่องทีอ่านได้ การทีผู้อ่านฝึกฝน จนกระทั่งสามารถใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผล วิเคราะห์ประเมินค่าได้นั้น นับเป็นประโยชน์ทีสามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

กมล การกุศล (2529) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า การอ่านอย่างมี วิจารณญาณมีความสำคัญ เพราะทำให้ผู้อ่านรู้จักพินิจพิเคราะห์สาร สามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ การปลูกฝังเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรพรย์ (2526) ได้กล่าวว่า ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจว่าควรจะ สอนอย่างไร ขาดความรู้และทักษะในการสอน โดยเน้นการท่องจำไม่ฝึกทักษะการอ่าน ไม่เปิดโอกาสให้ ทำงานร่วมกัน และไม่มีกระบวนการระดมสมอง ปรัชญาหรือเพื่อแก้ปัญหาต่างๆร่วมกัน ด้วย นอกจากนี้การสอนอ่าน ของครูผู้สอนยังคงสอนเพียงการอ่านเพื่อความเข้าใจเท่านั้น ยังไม่สอนถึงขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะ ทำให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ใคร่ครวญประเมินได้ว่า ข้อความหรือเรื่องทีอ่านนั้นสิ่งใดเป็นใจความสำคัญ สิ่งใดเป็นใจความรอง อะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น

บันลือ พฤษะวัน (2543) กล่าวถึง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าเป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณา ตัดสินใจ โดยการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าสิ่งที่ อ่าน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ เรียกว่า การอ่าน เหนือบรรทัด หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องอ่านด้วยการพิจารณาตัดสินประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนว่าเป็นการแสดง ข้อความจริงหรือเป็นความคิ ดเห็นเป็นการกล่าวเท็จหรือจริง ถูกผิดเพียงไร ดังนั้นผู้อ่านต้องใช้ความรู้ ความสามารถในระดับการอ่านบนตัวอักษร ระดับการอ่านตีความและระดับการนำไปใช้เป็นพื้นฐาน ความสามารถในการอ่านประเภทนี้ อาจทดสอบได้ด้วยการใช้คำถามระดับประเมิน

ลอว์เรนซ์ อี ฮาฟเนอร์ (Lawrence E. Haafner, 1977) ให้ความหมายของการอ่านอย่างมี วิจารณญาณว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหาความเป็นจริงหรือความถูกต้องจากสิ่ง ที่เขียนโดยอาศัยการตีความ การวิเคราะห์ และการลงความเห็นที่ถูกต้องจากความเห็นที่แตกต่างกัน

วิลเลียมเคเตอร์ (1977) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง (Critical Thinking) จะต่างกันเพียง การอ่านต้องมีสิ่งพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้อง การอ่านในลักษณะนี้จะต้องใช้ ความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับความคิดของผู้เขียน แทนที่จะเป็นเพียงการเข้าใจความคตินั้นๆเพียง อย่างเดียว

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูงของการอ่านอย่างมี ความหมาย ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ สติปัญญาความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล

และสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้ รวมถึงตัดสินใจเลือกเชื่อและดำเนินการได้อย่างมีเหตุผล ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินใจ อันเป็นความสามารถทางการอ่านระดับการอ่านตามตัวอักษร ระดับการอ่านตีความ และระดับการนำไปใช้เป็นพื้นฐานเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้รับสารให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและช่วยให้ผู้รับสารรู้จักการตัดสินใจด้วยเหตุผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังต่อไปนี้

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณมี ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญาความรู้กว้างขวาง เข้าใจตนเองและมีเจตคติที่ถูกต้อง สามารถวินิจฉัยข้อผิดพลาดของเรื่องต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที

บันลือ พุกกะวัน (2534) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. วัสดุการอ่านมีหลายอย่างที่แอบแฝงไว้ซึ่งที่มีประโยชน์และอาจมีโทษหรือที่พิษภัยต่อเด็กเช่น เรื่องผีสาง โชคกลาง อาชญากรรม ศิลปะ อนาคต ฯลฯ เด็กต้องรู้จักใช้ดุลยพินิจในการอ่าน เลือก ซึ่งใจ นำเอาแต่สิ่งที่มีประโยชน์มาใช้หรือปฏิบัติได้
2. การโฆษณาสินค้าเป็นไปอย่างกว้างขวาง ในยุคปัจจุบันมีทั้งการแจก การแถมและการชิงรางวัล จำเป็นต้องฝึกเด็กให้รู้จักตัดสินใจเลือกเท่าที่จำเป็น เพราะคนที่มัวเมามุ่งซื้อเพื่อหวังจะได้ชิงโชค หรือหลงเชื่อคำโฆษณาย่อมได้รับความเดือดร้อน
3. ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยส่งเสริมให้พลเมืองใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ถ้าพลเมืองมีคุณภาพ สามารถคิดหาเหตุผล เลือกตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ก็จะผดุงการปกครองแบบประชาธิปไตยให้ก้าวหน้าได้ดีและส่งผลถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนด้วย

4. บางยุคสมัยที่มีสงครามช่วงชิงประชาชน 2 ค่ายการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองจากฝ่ายตรงข้ามมีอยู่อย่างแพร่หลาย การอ่าน การฟังอย่างพิถีพิถัน ทำให้ไม่เป็นเหยื่อการโฆษณา ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยและธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ

ปารีชาติ ชนม์ทวี (2546) สรุปความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกับนักเรียนในการเรียนหนังสือที่จะช่วยให้ไม่หลงเชื่อสิ่งใดโดยง่าย ช่วยพัฒนาความคิดให้แตกฉาน ผู้อ่านจะต้องมีความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่าน รู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรองวินิจฉัยเรื่องที่อ่านอย่างรอบคอบเพื่อนำประโยชน์ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้อ่านพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คือ รู้จักวิเคราะห์ไตร่ตรอง และมีวิจารณญาณในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านอย่างได้กล่าวนำไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักพิจารณาไตร่ตรองวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้

2.3 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านหลายด้าน นักวิชาการได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังต่อไปนี้

สมเชาวน์ ชาทินฤตม (2527) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การแยกข้อเท็จจริง และความคิดเห็น
2. การสรุปความจากเรื่องที่อ่าน
3. การประเมินเจตคติผู้เขียน จุดประสงค์ของผู้เขียน และน้ำเสียงของเรื่อง

กัญดา ธรรมมงคล (2525) กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น
2. การประเมินข้อสรุป
3. การเข้าใจจุดมุ่งหมาย ทศนคติของผู้เรียน และน้ำเสียงของเรื่อง
4. การนิรนัย

5. การตีความ

สเปซ และ สเปซ (Spache and Spache, 1969) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณไว้ ดังนี้

1. การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล ได้แก่ การสำรวจ ประเมิน และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เขียน จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ว่าเรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง และเรื่องใด เป็นการแสดงความ คิดเห็น
2. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ได้แก่ การทราบถึงอคติ พื้นฐานประสบการณ์ ความคิดเห็นของผู้เขียน ตลอดจนความเชื่อถือได้ และจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็นนั้นๆออกมา
3. การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง เป็นการทราบข้อมูลใด ผิดพลาดจากข้อเท็จจริงข้อมูลใดสรุป ไม่ถูกต้องและข้อความใดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นจริง
4. การอนุมานความ ได้แก่ ความสามารถในการตีความเรื่องที่อ่าน การรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดง ความคิดไปในแนวใด โดยการสังเกตจากการใช้คำและน้ำเสียงของเรื่อง
5. การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน ได้แก่ การตัดสินได้ว่า จุดมุ่งหมายในการเขียนและความเชื่อของ ผู้เขียนเป็นอย่างไร สามารถสรุปความจากข้อเท็จจริง จากการตีความ และรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินเรื่องที่อ่าน ในกรณีที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือไม่ตัดสินด้วยอารมณ์
6. การล่วงรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณาชวนเชื่อ ได้แก่ การล่วงรู้ถึงวิธีการที่ชักจูงให้ผู้อ่านหลงเชื่อ หรือมีความเห็นคล้อยตามเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้ภาษาที่แฝงด้วยอารมณ์และการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การที่ผู้อ่านสามารถสืบ แหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกันได้ เข้าใจเนื้อเรื่อง สามารถตีความจากเรื่องที่อ่าน บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนใช้ความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า อย่างมีเหตุผล เพื่อสรุปว่าเรื่องที่อ่านน่าเชื่อถือได้เพียงใด

2.4 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการแสดงให้เห็นว่าในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญมีหลายประการ ดังที่นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้จำแนกไว้ ดังนี้

พอล แมคคี (Paul Mckee, 1966) อ้างถึงใน สุรวิรัตน์ ไชยสุริยา (2543) จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น (distinguishing fact and opinion)
2. การล่วงรู้ว่าเป็นโฆษณาชวนเชื่อ (recognizing propaganda)
3. การสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ (concluding)
4. การทำนายผลที่จะเกิดขึ้นได้ (anticipating outcome)
5. การรู้จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (recognizing the author's purpose)
6. การตัดสินใจเรื่องที่อ่านโดยพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้เขียน (judging the story by analyzing from the author's background)
7. การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้ (getting the author's main point)

เฮเลน โรบินสัน (Helen Robinson, อ้างถึงใน ศิริพร ลิ้มตระกูล, 2534) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น (distinguishing fact and opinion)
2. การเข้าใจความคิดของผู้เขียน (recognizing the author's purpose)
3. การตีความหมายเกี่ยวกับภาพหรือสัญลักษณ์ (interpreting pictures and symbols)
4. การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล (evaluating credibility of information)
5. การแสดงปฏิกิริยาต่อน้ำเสียงหรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน (reacting to mood or impression from the reading passage)
6. การทำนายสิ่งที่จะอ่านล่วงหน้าได้ (anticipating outcomes)

7. การสรุปความตามหลักฐานที่ได้ (Concluding from the evidence)
8. การตัดสินอย่างมีเหตุผล และสรุปได้ (judging reasonably and drawing conclusion)
9. การเปรียบเทียบความเห็นที่คล้ายกันและต่างกันได้ (comparing contrasting)
10. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเวลา สถานที่ การลำดับเรื่องและเหตุผล (perceiving relationship among time, places, sequence)cause and effect)
11. การรู้ข้อคิดเห็นหรืออคติของผู้เขียน (recognizing the author's ideas or bias)
12. การรู้ถึงน้ำเสียงของเรื่อง (recognizing tone)

จอร์จ ดี สเปนซ์ และ เอเวอลีน บี สเปนซ์ (George D. Spache and Evelyn B. Spache, 1969 อ้างถึงใน สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สุรรัตน์ ไชยสุริยา (2543) ได้กล่าวสรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. เข้าใจจุดมุ่งหมาย ทศนคติของผู้เขียน และน้ำเสียงของเรื่อง
2. การแยกแยะของเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
3. การระบุเทคนิคการเขียน
4. การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
5. การสรุปอิงความ

จากแนวคิดต่างๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการอ่าน ได้แก่ การวิเคราะห์ ตีความ สรุปและตัดสินเรื่องราวที่อ่านได้
2. องค์ประกอบด้านการคิด ได้แก่ การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น เปรียบเทียบความเห็นที่คล้ายกันและต่างกันได้ รู้และทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้
3. องค์ประกอบด้านผู้เขียน ได้แก่ การรู้จุดมุ่งหมาย ความคิดสำคัญ
4. องค์ประกอบด้านข้อมูล ได้แก่ การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

2.5 การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนและครูได้รู้ผลของการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้ตรงจุด การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพจะต้องสามารถวัดและประเมินความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีนักการศึกษาให้แนวคิดในการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และสาย ใจ อินทรมพรรย (2539) ได้กล่าวถึงการวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า ควรวัดผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษา หลายๆด้าน เช่น ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ ทักษะคิด การใช้เหตุผล เป็นต้น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) ได้นำ Bloom's Taxonomy มาเป็นเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ละชั้นมีลำดับชั้นการคิดที่แตกต่างกัน ชั้นที่ 1-3 เป็นการคิดเบื้องต้น เป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของพฤติกรรมกรรมการอ่าน ชั้น 4-6 เป็นการคิด ชั้นสูงของพฤติกรรมกรรมการอ่าน ซึ่งผู้ อ่านต้องมีพื้นฐาน 3 ชั้นต้นมาก่อนแล้วเป็นอย่างดี ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวมีดังนี้

1. วัดความจำ คือ อธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บอกคำจำกัดความต่างๆ
2. วัดความเข้าใจ คือ จับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญของเรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมายความคิดเห็นของผู้เขียน
3. วัดการนำไปใช้ คือ ประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านกับเหตุการณ์ใหม่ การแก้ปัญหา การยกตัวอย่างหรือการนำตัวอย่างหลักการนั้นๆไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. วัดการวิเคราะห์ คือ บอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์โวหารในการเขียน การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน
5. วัดการสังเคราะห์ คือ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวนสุภาพติดลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานข้อมูลที่มีอยู่

6. วัดการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของ งานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้านข้อคิด คุณค่าทัศนคติของผู้เขียนความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานข้อมูลที่มีอยู่

เดวิด พี แฮร์ริส (David P. Harris 1969 อ้างถึงในสุนันท์ ประสานสอน , 2544) กล่าวถึง เกณฑ์การทดสอบความสามารถในการอ่านว่า ควรให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่าน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านภาษาและสัญลักษณ์ (Language and Graphic Symbols) ความสามารถด้านนี้ คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏในบทอ่าน รู้จักเดาความหมายของคำจากบริบท เข้าใจระบบคำ และโครงสร้างประโยค เข้าใจข้อความยาวๆ และเข้าใจสัญลักษณ์ ทางภาษา เช่น เครื่องหมายต่างๆ การย่อหน้า เป็นต้น

2. ด้านความคิด (Ideas) ความสามารถในด้านนี้ คือ สามารถระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน ความคิดสำคัญของข้อความที่อ่าน สามารถเข้าใจความคิดย่อยที่มาสืบสนับสนุน สามารถสรุปและอนุมานจากสิ่งที่อ่านได้

3. ด้านอารมณ์และลีลาของเนื้อหาที่อ่าน (Tone and Style) ความสามารถในด้านนี้ คือ สามารถบอกวิธีและแนวการเขียนผู้เขียน

สรุปได้ว่า ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น สามารถสร้างแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ณ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน สำหรับความยากง่ายของแบบสอบขึ้นอยู่กับระดับขั้นของนักเรียนที่ต้องการวัด และพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (1956)

3.ความสัมพันธ์ของการอ่านกับการคิด

การอ่านกับความคิดนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง เมื่อผู้อ่านลงมืออ่านจะต้องใช้ความคิดในการพิจารณาสิ่งที่อ่าน ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านก็ได้รับความคิดจากสิ่งที่อ่าน และการอ่านจะเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อผู้อ่านใช้ความคิดในการพิจารณาสิ่งที่อ่าน ดังที่ สิทธิ พินิจภูวดล (2539) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการอ่านและการคิด ว่าการอ่านช่วยให้คนเราเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คนที่มีปัญหาที่สามารถใช้ความรู้จากการอ่านมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยส่งเสริมความคิดอย่างมีเหตุผล และตัดสินใจในเรื่อง ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ณภัทร เทพพรธนะ (2542) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการอ่านและการคิด ว่าการอ่านข้อความประเภทที่แสดงทัศนคติ เช่น บทความ บทวิจารณ์ การวิจัย ฯลฯ ดังนั้นผู้อ่านจึงสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมา

เป็นแนวทางการคิดของตนและอาจนำมาเป็นแนวปฏิบัติในกา รดำเนินชีวิตหรือแก้ไขปัญหาต่างๆในชีวิต แต่ทั้งนี้ผู้อ่านต้องมีวิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

พันธุทิพา หลาบเลิศบุญ และคณะ (2542) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการอ่านและการคิดไว้ว่า ความคิดของคนจะเจริญงอกงามได้โดยอาศัยกา รกระตุ้นเตือนให้ใฝ่คิด การที่ได้มองเห็นอะไรรอบด้านจะช่วยให้ทรรศนะของเรากว้างขวางขึ้น ช่วยให้การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ มีความบกพร่องน้อยลง ดังนั้น การที่ได้อ่านความคิดของคนหลายๆคน ที่พูดในเรื่องเดียวกัน แต่มีประสบการณ์ต่างกัน จะสร้างแนวความคิดให้กับผู้อ่านได้กว้างขวางและถูกต้อง หนังสือประเภทที่แสดงความคิด ได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ บทสรุปของบทวิจัย หรือบางครั้งแสดงออกในแง่เชิงศิลปะ เช่น แสดงออกมาเป็นโครงเรื่องในรูป นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร ฯลฯ การอ่านความคิดเห็นในรูปแอบแฝงเช่น นี้ต้องอาศัยวิธียายใ จผู้แต่ง ซึ่งอาจผิดพลาดได้ง่าย จำเป็นต้องศึกษาให้ละเอียดรอบคอบ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเป้าหมายหลักในการสอนทักษะการอ่าน เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนรู้จักอ่านอย่างใช้ความคิด รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำไปใช้ในสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งการอ่านอย่างมี วิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านที่ใช้ทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณขณะอ่าน กล่าวได้ว่า การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง ดังนั้นการอ่านกับการคิดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันจน แยกออกจากกันไม่ได้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นส่วนเดียวกันกับการคิดนั่นเอง

4.ความคงทนในการเรียน

4.1 ความหมายความคงทนในการเรียน

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของความคงทนในการเรียนไว้ ดังนี้

อดัมส์ (Adams, 1967) ได้ให้ความหมายของความคงทนในการเรียนสรุปได้ว่า ความคงทนในการ เรียนสรุปได้ว่า ความคงทนในการเรียนเป็นกา รคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถที่จะระลึกได้ต่อสิ่งที่เรารู้ที่ เคยเรียนหรือมีประสบการณ์การรับรู้มาแล้ว หลังจากทิ้งไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของความคงทนในการเรียนรู้ว่า เป็นการจำที่คงทนหลังจากที่ ได้รับ จากการกระตุ้น ประสบการณ์ หรือการตอบสนองต่างๆ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) กล่าวไว้ว่า ความคงทนในการเรียนเป็นการเก็บสิ่งที่เรียนรู้และ ประสบการณ์ไว้

อัจฉริยา เอกวิสัย (2549) กล่าวว่า iva คงทนในการเรียนรู้หมายถึง ความสามารถในการสะสม สามารถระลึกถึงเนื้อหาหรือสิ่งต่างๆที่ตนได้รับการเรียนรู้หรือ อดีได้รับประสบการณ์ที่เคยได้รับมาก่อน หรือสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้มาแล้ว หลังจากทั้งช่วงระยะเวลาได้ระยะหนึ่ง

จากความหมายของความคงทนในการเรียนที่นักการศึกษาให้ไว้ อาจสรุปได้ว่า ความคงทนในการเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการระลึกได้ถึงประสบการณ์ที่เคยได้รับมาก่อน หรือสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้มาแล้ว หลังจากทั้งช่วงระยะเวลาไว้ระยะหนึ่ง

4.2 ความสำคัญของความคงทนในการเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของความคงทนในการเรียนไว้ ดังนี้

ฮาร์ด และคณะ (1984) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของความคงทน ในการเรียนว่า การเรียนรู้และความคงทนในการเรียนว่า การเรียนรู้และความคงทนในการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากผลของประสบการณ์เรียนจะต้องได้รับการเก็บสะสมไว้ในระบบความจำ

กอร์ดอน (Gordon,1989) กล่าวถึงความสำคัญของความคงทนในการเรียน สรุปได้ว่า ความจำมีบทบาทต่อพฤติกรรมต่างๆที่เรากระทำในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการเดินหรือ การสนทนาในการแสดงพฤติกรรมแต่ละขั้นตอนที่เราคิดว่าจะเป็นสิ่งที่เรากระทำโดยอัตโนมัติเป็นผลมาจากการมีความคงทนในการเรียนทั้งสิ้น

อัจฉริยา เอกวิสัย (2549) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความคงทนในการ เรียนว่า การเรียนรู้ของนักเรียนนักเรียนจะต้องมีการจดจำในสิ่งที่นักเรียนเคยได้เรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการฝึกฝนที่นักเรียนเคยฝึกหัดเพื่อที่จะรวบรวมความรู้ที่นักเรียนเคยได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในภายหน้า ดังนั้นความคงทนในการเรียนจึงควบคู่กับการจดจำและเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนทุกคนต้องมี

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคงทนในการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้จากสิ่งที่ครูสอนและจากการฝึกหัดเพื่อเป็นทักษะในด้านต่างๆ โดยที่ในการเรียนรู้หรือการฝึกหัดนั้นนักเรียน จะต้องมีการจดจำกระบวนการและเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนรู้ไป ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความคงทนในการเรียน ดังนั้นเราต้องศึกษาเกี่ยวกับการจำด้วย

4.3 สมรรถนะทางสมองกับการเรียน

พัชรี เกตุแก่นจันทร์ (2540) กล่าวว่าไว้ว่า สมรรถนะของมนุษย์เป็นลักษณะที่แฝง อยู่ในตัวอยู่อย่าง เงียบๆเพื่อรอโอกาสในการพัฒนาเป็นความสามารถของมนุษย์แต่ต้องให้โอกาสในการเรียนรู้จึงจะมีพัฒนาการ ปรากฏ มิฉะนั้นก็จะสลายไปเหมือนไม่มีอะไรเลย

กรมวิชาการ (2544) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ในโรงเรียนผสมผสาน กับคุณสมบัติ และคุณลักษณะที่ตกตะกอนติดตัว นอกจากความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และทักษะการสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดใน กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีนักวิชาการ หลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ และให้ความหมายของสมรรถนะไว้ดังนี้

จากความหมายที่กล่าวมาของสมรรถนะที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สมรรถนะ เป็นพลังที่สร้างสมอยู่ใน สมองของมนุษย์โดยการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม สะสม พัฒนา เชื่อมโยงเส้นใยประสาทเป็นประสบการณ์ แห่งการเรียนรู้ สรรณะของมนุษย์จะแสดงออกมาใน ลักษณะของความสามารถ ซึ่งมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนสู่ยุทธศาสตร์ การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การกระตุ้น และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาและ ส่งเสริมสรรณะของนักเรียนให้เต็มขีดความสามารถ การที่นักเรียนมีสมรรถนะในการเรียนที่ดีครูจะต้องมีการ จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาสรรณะของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ จะทำให้นักเรียนจดจำและเรียนรู้เรื่องที่ เรียนได้เป็นอย่างดีจะทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนในเนื้อหาเรื่องนั้นๆ

4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคงทนในการเรียน

วารินทร์ รัศมีพรหม (2532) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อความคงทนในการเรียน ดังนี้

1. การเรียนรู้สิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเรียนได้เร็วและจำได้นานกว่าสิ่งที่ไร้ ความหมาย

2. การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงวัตถุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องมากกว่า 2 อย่างขึ้นไป จะเกิดขึ้นได้ถ้านำวัตถุหรือเหตุการณ์นั้นไว้ติดกันหรือต่อเนื่องกัน หลักการนี้คือ หลักความใกล้ชิด (Proximity) และหลักการความต่อเนื่อง (Contiguity)

3. ความถี่ของสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนองที่เกิดขึ้นหรือคล้ายกันมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ตามกฎความถี่ของธอร์นไดค์ การกระทำซ้ำๆหรือการฝึกฝนจะส่งเสริมความคงทนของข้อมูลในระยะสั้นๆแต่ กระบวนการการที่ใช้ เช่น การใช้รหัส การเสริมแต่ง และการถ่ายถอดจะส่งเสริมความคงทนของข้อมูลใน ความจำระยะยาว การทำซ้ำเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนทักษะและการเรียนรู้สิ่งที่ไม่มีความหมาย ดังนั้น ผู้ออกแบบสารต้องออกแบบสารให้มีความหมายที่ผู้เรียนสามารถจำได้ดีขึ้น

4. การเรียนขึ้นอยู่กับผลการเรียน ถ้าผลการเรียนนั้นให้ความชื่นชอบ ลดความตึงเครียด มีประโยชน์ เป็นการให้รางวัล หรือเป็นข้อมูลที่ต้องการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นและคงทนมากขึ้นตาม กฎของธอร์นไดค์ (Law of Effect)

วิธีการที่จะช่วยให้เกิดความจำระยะยาวได้ดี แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การจัดบทเรียนให้มีความหมาย และการจัดสภาพส่งเสริมการเรียนรู้

1. การจัดบทเรียนให้มีความหมาย หากเนื้อหาที่มีความหมายเพียงพอแล้วย่อมไม่มีการลืมเนื้อหา นั้น แม้เนื้อหาจะมีโครงร่างไม่ตึงนัก แต่หากมีความหมายแก่ผู้เรียนเขาก็จะจดจำได้นาน ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนมี ความคงทนในการเรียนหรือความจำดีขึ้น โดยใช้วิธีการดังนี้

1.1 การสร้างสื่อสัมพันธ์ (Mediation) เป็นการสร้างสัมพันธ์อย่างมีความหมาย ช่วยในการจำ บทเรียนที่ขาดความหมาย

1.2 การจัดเป็นระบบไว้ล่วงหน้า (Advanced Organization) เป็นการสรุปโครงสร้าง หรือ กระบวนการเกี่ยวกับบทเรียนให้นักเรียนทราบก่อนการเรียนในเนื้อหาวิชานั้นๆ

1.3 การจัดเป็นลำดับขั้น (Hierarchical Structure) เน้นการจัดบทเรียนให้เป็นลำดับขั้นการเรียนรู้ ในลำดับขั้นต่ำกว่าจะมีพื้นฐานให้ผู้เรียนเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้นเป็นลำดับไปนักเรียนต้องมีความรู้ในขั้นแรก ก่อนที่จะเรียนรู้ในขั้นต่อไป

2. การจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ (Organization) เป็นการจัดข้อมูลที่ได้เรียนรู้แล้วมาจัดให้เข้าเป็นระบบ ระเบียบและเข้าแบบแผน จะใช้ในกรณีสร้างความเชื่อมโยงของข้อมูลจำนวนมากๆ การจัดข้อมูลนี้เป็นการ

ประหยัดเนื้อที่การเก็บข้อมูลในสมอง ปัญหาของการเก็บข้อมูลในความจำระยะยาว คือ การรื้อฟื้นรอยจำขึ้นมาได้ยาก แต่การจัดระเบียบแบบแผนอาจกระทำได้โดยการจัดตามหัวข้อเรื่อง และการจัดตามลำดับอนุกรม ประเภท ความยากง่าย เป็นต้น

3. การจัดสภาพส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับบทเรียนมากขึ้น ทั้งในระหว่างการเรียนการสอนและภายหลังการเรียนการสอนแล้ว โดยใช้วิธีการดังนี้

3.1 การนึกถึงสิ่งที่เรียนขณะฝึกฝนอยู่ (Recall During Practice) หมายถึง การทบทวนบทเรียน ภายหลังจากที่อ่านจบแต่ละครั้ง สมมติว่าบทเรียนหนึ่งต้องใช้เวลาอ่านทีละ 30 นาที ครูกำหนดเวลาอ่าน 2 ชั่วโมง นักเรียนที่อ่านตั้งแต่ต้นจนจบครบ 4 เทีี่ยวจะจำได้ แต่ถ้าเราอ่านเพียงเทีี่ยวเดียว น้อยกว่านักเรียนที่อ่านจบหนึ่งเทีี่ยวแล้วทบทวนข้อความที่อ่านนั้น เพื่อทำความเข้าใจชัดเจนขึ้นแม้จะใช้เวลา 2 ชั่วโมงเท่ากันก็ตาม

3.2 การเรียนเพิ่มเติม (Over Learning) หมายถึง การเรียนภาพหลังที่ จำบทเรียนนั้นได้แล้ว ลักษณะนี้เห็นได้ชัดเจนที่จำข้อความสั้นๆ ซึ่งอ่านเพียงครั้งเดียวก็จำได้ แต่ถ้าเราอ่านเพียงเทีี่ยวเดียว ในเวลาเพียงไม่กี่วินาทีเราก็กสึม หากได้อ่านทบทวน 4-5 เทีี่ยว จะทำให้จำได้ดีขึ้นและจำได้นาน

3.3 การท่องจำ (Recitation) การท่องจำจะยิ่งทำให้จำได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ที่ท่องอย่างมีความตั้งใจมักจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเมื่อท่องไปได้ระยะหนึ่งผู้ท่องจะทราบความก้าวหน้าของตนเองทำให้เกิดกำลังใจที่จะท่องต่อไป นอกจากนี้การท่องเป็นกิจกรรมที่มีจุดหมายแน่ชัด ผู้ท่องจะตั้งระดับความมุ่งหวังไว้และมุ่งให้บรรลุถึงเป้าประโยชน์

3.4 การสร้างจินตภาพ (Imagery) หมายถึง การสร้างรหัสโดยนึกถึงภาพในใจเป็นการเอาสิ่งที่ต้องการจำไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่จำได้ดีแล้ว โดยการนึกภาพเป็นคู่สัมพันธ์หากนึกภาพได้แปลกเท่าใดความคงทนจะยิ่งมากขึ้น

4.5 การวัดความคงทนในการเรียน

ภายหลังจากการเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้ว นอกจากครูจะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว ครูควรวัดความคงทนในการเรียนของนักเรียนด้วย เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนเพียงใด ซึ่งการวัดความคงทนในการเรียนนั้นมีนักการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึงไว้ ดังนี้

ลินด์วอลล์ และนิทโก(Lindvall and nitko) ได้กล่าวถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการวัดความคงทนในการเรียนว่า การสอบซ้ำควรใช้เวลาห่างกันตั้งแต่ 1 สัปดาห์ ถึง 1 เดือน เพราะการเว้นช่วงเวลาดังกล่าวจะทำให้เกิดความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการสอบซ้ำ

ชวาล แพร์ตกุล (2525) ได้กล่าวถึงการวัดความคงทนในการเรียนรู้ไว้ว่า การวัดความคงทนในการเรียนรู้ คือ การสอบซ้ำ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันไปสอบกลับกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน เวลาในการสอบครั้งแรกกับครั้งที่สอง ควรเว้นห่างกันประมาณ 2-4 สัปดาห์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ระยะเวลา ที่เหมาะสมในการวัดความคงทนในการเรียน คือ ประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากที่ย่านเนื้อหาจบแล้ว สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วัดความคงทนในความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดสอบ และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเว้นระยะการทดสอบเป็นเวลา 2 สัปดาห์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 คำถามระดับสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับคำถามระดับสูง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังนี้

จอร์จ และฮานส์ (George and Hans, 1970) ศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนในการจัดระดับคำถามที่ใช้วัดระดับการสอนแบบสืบสอบของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวน 40 คน ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การอภิปราย ในห้องเรียน 3 แบบ แต่ละแบบใช้คำถามต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำถามระดับต่างกัน มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน หากครูใช้คำถามระดับสูงเป็นสัดส่วนที่สูง มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย

เรย์ (Rey, 1973) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 108 คนนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 54 คน ได้รับการสอนโดยครูใช้คำถามระดับสูง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยครูใช้คำถามระดับต่ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยคำถามระดับสูงมี ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยคำถามระดับต่ำ

มาร์กาเร็ต (Margaret,1977) ศึกษาผลการใช้คำถามของครูในห้องเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 จำนวน 8 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 118 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ 3 ได้รับการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำผสมกับคำถามระดับสูง และใช้นักเรียนในโรงเรียนศึกษาพิเศษอีกแห่งหนึ่ง จำนวน 26 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ บทเรียนที่ใช้สไลด์ จำนวน 8 บท ใน 1 ชุด เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นั่นคือ ถ้าครูใช้คำถามระดับสูงในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นและใช้คำถามระดับต่ำในสัดส่วนที่ลดลง จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เจฟฟรีย์ (2001) ศึกษาผลการใช้คำถามระดับสูงของครูต่อนักเรียนชายและหญิงระดับประถมศึกษาในห้องเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการตอบสนองคำถามระดับสูงของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน และพบว่าคำถามระดับสูงช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าระดับต่ำ

อรุณรัตน์ พวงทิพากร (2532) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่างๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม จำนวน 2 ห้องๆละ 30 คน รวม 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำ กลุ่มที่ 2 สอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง ใช้เวลาสอน 12 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการสอน คือ แผนการสอนวิชาการอ่าน ที่เน้นการใช้คำถามระดับต่ำกับการใช้คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า การสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในภาษาอังกฤษได้มากกว่าการสอนโดยใช้คำถามระดับต่ำเพียงอย่างเดียว

ปรง อินทรมาตร์ (2544) ศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากการใช้คำถามระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้

เบญจมาศ ฉิมมาลี (2550) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูง ประกอบแนวทางพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวิลลิกที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยจรงวิทยา จังหวัดสุรินทร์ จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง 36 คน และนักเรียนกลุ่ม

ควบคุม 36 คน เครื่องมือการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของฟรายวัลลิก และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และแบบวัดความสามารถในการคิดมีวิจารณญาณ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของฟรายวัลลิก มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด สูงกว่าร้อยละ 50 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของฟรายวัลลิก มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของฟรายวัลลิกมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้วิจัยศึกษา พบว่าการใช้คำถามระดับสูงได้นำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในหลายๆด้าน เช่น ด้านการเรียน ด้านความคิด เป็นต้น การใช้คำถามระดับสูงในกระบวนการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียน กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดพิจารณาตลอดจนวิเคราะห์ความรู้เพื่อตัดสินใจสรุป หรือคำตอบที่เหมาะสมที่สุด ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะเอื้อต่อการพัฒนาความรู้และความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้การใช้คำถามระดับสูงยังไม่ได้ถูกนำไปใช้ในด้านการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คำถามระดับสูงเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนหาคำตอบที่ถูกต้อง ใช้สติปัญญาสูงขึ้น คือ คำถามที่ให้ผู้เรียนนำไปใช้ วิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินค่า ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้อ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน เนื่องจากเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่าน หากผู้เรียนสามารถเข้าใจ วิเคราะห์ เรื่องราวที่อ่านอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง จะทำให้รวบรวมความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ และนำประยุกต์สู่การเรียนวิชาอื่นที่ต้องใช้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณประกอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำการใช้คำถามระดับสูงมาใช้ในกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5.2 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ลัดดา ไชว์พันธ์ (2542) วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครูอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

สุนันท์ ประสานสอน (2544) วิจัยเรื่องผลการใช้กลวิธีชี้้นำการอ่านและการคิดระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีชี้้นำการอ่านและการคิดระดับสูง มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนทดลองสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองร้อยละ 15.71 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีชี้้นำการอ่านและการคิดระดับสูง มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมจิตร บุญคงเสน (2549) วิจัยเรื่องผลการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสืบสอบมี ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

ขวัญชนก นัยจรรย์ (2551) วิจัยเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัด บัณฑิตพัฒนาศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ โดยที่นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยมีผลสัมฤทธิ์สูง กว่านักเรียนที่เรียนด้วยการ สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ โดยที่นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปลงได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการรับสารด้วยการอ่านที่มีทักษะการคิดระดับสูงแทรกอยู่ในกระบวนการอ่านนั้น ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ด้วยกลวิธีที่หลากหลายที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่ใช้กลวิธีที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านและการคิดควบคู่กันไป ซึ่งวิธีส่วนใหญ่จะเน้นให้นักเรียนเรียนรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน ครูผู้สอน หรือเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการใ้ คำถามระดับสูงของผู้วิจัย ทั้งนี้การใช้คำถามระดับสูงเน้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในกระบวนการอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน สามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ

5.3 การใช้คำถามและการอ่าน

สุนทรีย์ วัฒนจินดาพร (2527) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามก่อน หลัง และระหว่างการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดราชโอรส จำนวน 120 คน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ปรากฏผลว่านักเรียนที่ได้รับคำถามก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน มีผลสัมฤทธิ์ในความเข้าใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เรวดี หิรัญ (2532) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่อง และโดยการย่อเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการย่อเรื่องที่อ่าน

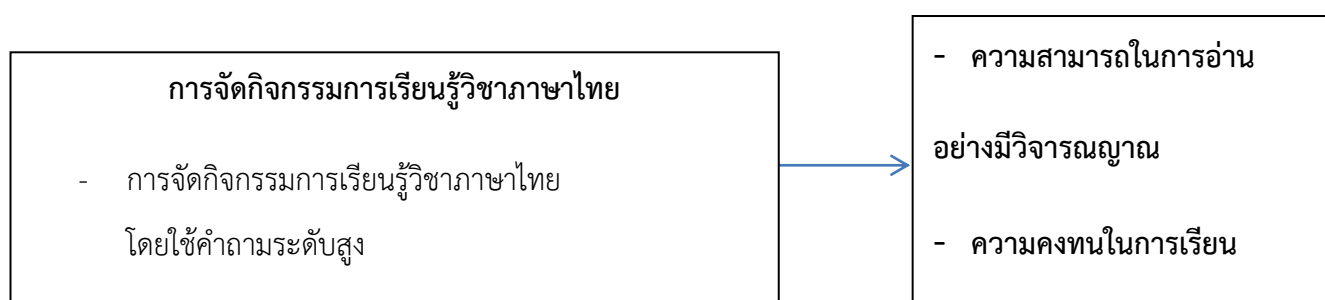
แอล ที เฟรส และ บี เจ ซวาทส์ (L.T. Frase and B.J. Schwartz, 1975) ได้ให้ทรรศนะว่า การที่ผู้อ่านถูกตั้งคำถามนั้นทำให้ผู้อ่านตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตามก ะบวนการ คือ การถอดความจากเนื้อหาในบทอ่าน การเชื่อมโยงประโยคต่างๆ เข้าด้วยกัน และการเชื่อมโยงข้อมูลได้ดี นอกจากนี้การตั้งคำถามช่วยให้ผู้อ่านได้เรียนรู้มากกว่าที่จะคอยตอบคำถามจากบางส่วนของเนื้อหาที่เลือกไว้

เจ ซานาคอร์ (J. Sanacore, 1985) สรุปถึงความสำคัญของการตั้งคำถามว่าจะตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวเรื่อง หรือตัวบทอ่านแต่ละย่อหน้าก็ตาม จะช่วยให้มีความเข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้น และมีความคงทนในการจดจำในบทอ่านนั้นๆ ทั้งนี้ทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงกระบวนการทางสมองที่เกิดขึ้นของตนเอง กล่าวคือ ผู้เรียนได้ตระหนักว่าส่วนที่สำคัญที่จะต้องศึกษาคืออะไร อย่างไร และควรจะศึกษามากน้อยแค่ไหน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

L.K.S. Chan (1991) กล่าวถึงการใช้คำถาม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การอ่านมีประสิทธิภาพ เพราะการตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะทำให้ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่านอย่างตื่นตัว ช่วยกระตุ้นความรู้เดิมของผู้อ่านที่เกี่ยวกับข้อมูลที่อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านมีจุดประสงค์ในการอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเน้นความสนใจไปยังข้อมูลที่สำคัญในบทอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่ออย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้คำถามระดับสูงเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัยในครั้งนี้ได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยที่วิธีการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การอ่านแบบปกติและการอ่านโดยใช้คำถามระดับสูง ในการวิจัยครั้งนี้จึงสนใจศึกษาในประเด็นที่ว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง จะมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติหรือไม่ อย่างไรก็ตามความต้องการศึกษาความคงทนของวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองเป็นอย่างไร โดยมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม และทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองและหลังการทดลองสองสัปดาห์ทำการตรวจสอบความคงทนในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองอีกครั้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบการวิจัย
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวข้องกับการใช้คำถามระดับสูง

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหนังสือประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.3 ศึกษาการนำการใช้คำถามระดับสูงมาใช้ในการพัฒนาแผนการเรียนการสอนและการประเมินผล การเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณรวมทั้งศึกษาความคงทนในการเรียน

2. การออกแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบ (Two-group pretest - posttest design) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองซึ่งจัดการเรียนการสอนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ

มีการเก็บข้อมูลทั้งสองกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง แบบการวิจัยแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ที่ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยแบบแผนการทดลองมีลักษณะดังนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบทันทีหลังการทดลอง	ทดสอบหลังการทดลอง แล้วประมาณ 2 สัปดาห์
E	- ความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	X1	- ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	-ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ
C	- ความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	X2	- ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	-ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ

E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)

X1 แทน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูง

X2 แทน การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จากการสำรวจพบว่า ในปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 ห้อง แต่ละห้องมีนักเรียน 36 คน โดยมีการจัดห้องเรียนแบบละความสามารถ คือ มีทั้งนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับสูง ปานกลาง และต่ำ อยู่ในห้องเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้สุ่มนักเรียนห้องที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน เพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการจัดห้องเรียน ดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนจำนวน 7 ห้อง มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ห้องเรียน	M	SD
ป. 3/1	78.62	7.53
ป. 3/2	78.93	6.83
ป. 3/3	80.46	6.34
ป. 3/4	79.18	6.75
ป. 3/5	75.80	8.36
ป. 3/6	74.52	5.63
ป. 3/7	75.23	7.56

3.2.2 ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยการสุ่ม 2 ห้องเรียน โดย 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียนเป็น กลุ่มควบคุม จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งได้ห้อง ป.3/4 เป็นกลุ่มทดลอง และ ห้อง ป.3/3 เป็นกลุ่มควบคุม ทั้งนี้หากพิจารณาจากการจัดชั้นเรียนของนักเรียนเมื่อจะขึ้นระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ซึ่งมีจำนวน 7 ห้องแล้ว จะพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้นสามารถสะท้อนลักษณะต่างๆได้เช่นเดียวกับนักเรียนอีก 5 ห้องเรียน เช่นกัน เนื่องจากโรงเรียนสาธิตจุฬาฯฝ่ายประถม มีการดำเนินการ จัดชั้นเรียนใหม่ทุกปีการศึกษา การจัดชั้นเรียนในแต่ละครั้งจะใช้เทคนิคการจับคู่ (Matching) ทั้งเพศ ประเภทการรับนักเรียนเข้าเรียนและผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละห้องในจำนวนที่เท่ากัน จึงทำให้ทุกห้องเรียนมีลักษณะพื้นฐานของนักเรียนในแต่ละห้องมีความใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกันและใช้วิธีการนี้ไปเรื่อยๆจนครบจำนวนนักเรียนในกลุ่มย่อยๆนี้ โดยจะใช้วิธีนี้กับกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม จนได้จำนวนนักเรียนครบ 1 ห้องเรียน ซึ่งวิธีการนี้ทำให้นักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีจำนวนเท่าๆกัน คือประมาณ 34 – 36 คน รวมถึงมีความหลากหลายทั้งเพศ ประเภทนักเรียน และความสามารถ ดังนั้นนักเรียนในแต่ละห้อง จึงมีความหลากหลายและมีความสามารถใกล้เคียงกัน

3.2.3 การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การตรวจสอบความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจากการทดสอบก่อนเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระ (Independent-Sample T-Test) ผลการทดสอบพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของกลุ่มตัวอย่าง

ห้องเรียน	M	SD	t- test	p
ป.3/3	80.46	6.34	0.183	0.856
ป.3/4	79.18	6.75		

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนห้อง 3/3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เท่ากับ 80.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.34 และค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน ห้อง 3/4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เท่ากับ 79.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.75 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3 และ 3/4 พบว่า มีค่า $t = .183$ และค่า $p = 0.856$ ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/3 และ 3/4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้วิจัยจึงใช้ห้อง 3/3 และ 3/4 เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่ระดับ .05 หมายความว่า ทั้ง 2 ห้องสามารถใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้

3.2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้ง 2 ห้อง ทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับก่อนเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของทั้ง 2 ห้อง มาทดสอบหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการทดสอบค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test) ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มทดลอง)	N	M	SD	t	P
----------------------------	---	---	----	---	---

ห้อง 1 3/3	36	10.21	3.96	-1.204	0.23
ห้อง 2 3/4	36	11.31	3.67		

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 มีค่า (t-test) เท่ากับ -1.204 และมีค่า p เท่ากับ 0.23 ดังนั้น ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.5 กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 36 คน ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยการใช้คำถามระดับสูง กลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 36 คน ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบปกติ

4. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามชั้นสูง

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2 แบบวัดความคงทนในการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้คำถามระดับสูง จำนวน 9 แผน เป็นระยะเวลา 9 คาบ และแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 9 แผน เป็นระยะเวลา 9 คาบ รวมทั้งสิ้น 18 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 1) แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการทดลอง (แบบวัดคู่ขนาน) 2) แบบวัดความคงทนในการเรียนหลังการทดลอง 2 สัปดาห์

4.1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อเสนอแนะในการสอนจากคู่มือครูการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.3 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแบ่งเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาที่จะดำเนินการสอน

1.4 ศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดทำแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 9 แผนการเรียนรู้ และกำหนดจำนวนคาบในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละหน่วย

1.5 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผน 9 คาบ โดยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผนระบุรายละเอียดหัวข้อเรื่อง สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยที่ กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป จะสอดแทรกการใช้คำถามระดับสูงประกอบ

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง จำนวน 9 แผน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และปรับปรุงตามคำแนะนำ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1.6.1 ควรเขียนอธิบายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ละเอียดชัดเจน โดยในการสอนแต่ละขั้นตอนต้องแสดงพฤติกรรมกรเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับการใช้คำถามระดับสูง

1.6.2 ควรเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันทั้งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

1.6.3 จำนวนตัวอย่างและเนื้อหาของแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรกำหนดให้มีจำนวนเหมาะสมกับเวลาในแต่ละคาบ

1.6.4 การใช้คำถามระดับสูงควรเขียนคำถามระดับสูงให้เป็นภาษาของตนเอง ไม่ควรเป็นภาษาทางการจนเกินไป

1.6.5 การใช้คำถามระดับสูงไม่จำเป็นต้องใช้คำถามระดับสูงเพียงอย่างเดียว แต่ควรมีลักษณะของคำถามระดับต่ำเพื่อการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ราบรื่น ทั้งนี้ในแต่ละแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องมีคำถามระดับสูงที่ปรากฏชัดเจน

1.6.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงที่ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง แต่ละแผนใช้เวลาสอน 1 คาบ (60 นาที) โดยสอนแต่ละกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 5 สัปดาห์ (1 สัปดาห์ทบทวน)

1.6.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงที่ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อเสนอแนะในการสอนจากคู่มือครูการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแบ่งเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาที่จะดำเนินการสอน

2.1.3 ศึกษาเนื้อหารายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 แผนการเรียนรู้ และกำหนดจำนวนคาบในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย

2.1.4 เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผน 9 คาบ โดยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผนระบุรายละเอียดหัวข้อเรื่อง สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง จำนวน 9 แผน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และปรับปรุงตามคำแนะนำ ซึ่งมีข้อแนะนำที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น ควรเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้อง มีกิจกรรม เนื้อหา ที่คล้ายคลึงกับแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง ไม่ควรมีความเหลื่อมล้ำมากเกินไป

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มควบคุม แต่ละแผนใช้เวลาสอน 1 คาบ (60 นาที) โดยสอนแต่ละกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 5 สัปดาห์ (1 สัปดาห์ทบทวน) รายละเอียดของขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนการสอน

2.1.7 นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติที่ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มควบคุม

สำหรับรายละเอียดบทอ่านและจำนวนคาบที่ใช้กับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แสดงดัง
ตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 บทอ่านและจำนวนคาบที่ใช้ในการวิจัย

บทอ่านที่	ชื่อบทอ่าน	จำนวนคาบเรียน
1	ประชาติปไต่ยไบเล็ก	1
2	บันทึกความหลัง	1
3	ธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อย	1
4	นอกเมืองในกรุง	1
5	ของดีในตำบล	1
6	พระยาฉันทันต์	1
7	คนดีมีสัจจะ	1
8	ความมีน้ำใจ	1
9	ความฝันเป็นจริงได้	1

การใช้คำถามระดับสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีแนวทางดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แนวทางการใช้คำถามระดับสูงเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนของคำถามที่ใช้ในการสอน	ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนา
-------------------------------	--------------------------------------

<p>1. ครูใช้คำถาม สอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการสอน ที่กระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์ ตั้งข้อสงสัยรวมถึงการค้นหาคำตอบ พร้อมทั้งวางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้มีโน้ตในเรื่องที่เรียนหาสาเหตุและผลของปัญหาต่างๆได้ โดยสอดแทรกคำถามระดับสูงเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ เกิดการคิดวิเคราะห์</p>	<p>ระดับการวิเคราะห์</p>
<p>2.ครูใช้คำถามระดับสูง สอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการสอน ให้นักเรียนสรุปมีโน้ตที่ สำคัญ สรุปความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อย</p>	<p>ระดับการสังเคราะห์</p>
<p>3.ครูใช้คำถาม ระดับสูงสอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการสอน ที่ให้นักเรียนแสดงความแตกต่างของความคิดและคุณค่า มีเหตุผลในการสรุปสิ่งต่างๆ</p>	<p>ระดับการประเมินค่า</p>
<p>4. ครูใช้คำถาม ระดับสูงสอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการสอน ที่นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในหรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ใกล้เคียงได้ สามารถนำความรู้มาใช้ได้ในภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูใช้คำถามระดับสูงประกอบ</p>	<p>ระดับการนำไปใช้ในบริบทอื่น</p>

4.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธีปกติไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (รายนามอยู่ในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนทั้ง 18 แผน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่	ประเด็นการแก้ไข
----------	-----------------

1	การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในการวัดความรู้ (k) เช่น อธิบายชี้แจง เป็นต้น
2	การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 1. การจัดกิจกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกันของทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม สำหรับกลุ่มทดลองให้เน้นในเรื่องของการใช้คำถามระดับสูงเป็นหลัก 2. ปรับกิจกรรมบางช่วงให้เหมาะสมกับเวลา 3. การปรับภาษาในข้อคำถามที่ถาม
3	การแสดงคำถามควรแสดงกลุ่มควบคุมด้วย
4	ปรับเป็นขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

4.1.7 นำแผนการจัดการเรียนการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ รวม 2 แผน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 35 คน ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูง พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม นักเรียนสนใจในการตอบคำถาม สนุกกับกิจกรรมที่จัดให้และร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

4.1.8 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนการสอนทั้ง 18 แผน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละคาบเพื่อนำมาอภิปรายผลการวิจัย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังการทดลอง และแบบวัดความคงทนในการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

4.2.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4.2.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบ

4.2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและแบบวัดปรนัยจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.2.1.3 สร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 2 ฉบับ คือ แบบวัดก่อนเรียน (Pre-test) และแบบวัด หลังเรียน (Post-test) โดยทั้งสองฉบับเป็นแบบวัด คู่ขนาน แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งสองฉบับเป็นแบบวัด ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ฉบับละ 20 ข้อ ใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยนำแนวคิดของแอนเดอร์สัน และเครทโทล (Anderson & Krathwohl, 2001: online) และสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 95-96) โดยกำหนดอัตราส่วนร้อยละของการวัดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ คือ วัดทักษะการอ่านระดับสูง คือ การวิเคราะห์ การประเมินค่า การนำไปใช้ และ การสังเคราะห์ ส่วนเนื้อหาที่นำมาออกแบบวัด ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจาก

งานวิจัยของบุษยารัตน์ จันทร์ประเสริฐ (2550) และเนื้อเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตารางแสดงการวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2537: 95-96)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ขั้นการประเมินผล
1. การจับใจความสำคัญ	1. ความรู้ ความจำ 2. ความเข้าใจ
2. การวิเคราะห์	3. การวิเคราะห์
3. การวิจารณ์และการประเมินค่า	4. การวิเคราะห์ 5. การสังเคราะห์ 6. การประเมินค่า
4. การสร้างสรรค์	7. การนำไปใช้

โดยผู้วิจัยใช้ 3 ชั้นหลังซึ่งตรงกับขั้นการประเมินพุทธิพิสัย ชั้นที่ 3-6 ของ Bloom ไม่ศึกษาของการวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ จึงนำไปพัฒนา เครื่องมือ โดยจำแนกไว้ 4 ระดับ คือ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังตารางที่ 9 และ 10

ตารางที่ 9 แสดงลักษณะข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับก่อนเรียน)

ลักษณะของข้อคำถาม	ลำดับข้อสอบ	รวมจำนวนข้อ

1.การวิเคราะห์	1 6 10 14 17 20	6
2.การสังเคราะห์	4 8 11 16	4
3.การประเมินค่า	3 7 13 19	4
4.การนำไปใช้	2 5 9 12 15 18	6
รวม	20	20

ตารางที่ 10 แสดงลักษณะข้อคำถามในแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับหลังเรียน)

ลักษณะของข้อคำถาม	ลำดับข้อสอบ	รวมจำนวนข้อ
1.การวิเคราะห์	1 7 9 17 18	5
2.การสังเคราะห์	4 5 8 10 14 16	6
3.การประเมินค่า	3 11 15 19	4
4.การนำไปใช้	2 6 12 14 20	5
รวม	20	20

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือถ้าตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ข้อละ 0 คะแนน

4.2.1.4 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีลักษณะเป็นแบบ 4 ตัวเลือก ตามน้ำหนัก จำนวนข้อของแบบวัดแต่ละฉบับให้เหมือนกัน เพื่อจะสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นแบบวัดคู่ขนานจำนวน 2 ฉบับ โดยแต่ละฉบับจะประกอบด้วยข้อคำถามที่สร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ ซึ่งภายหลังจากนำแบบวัดไปทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพรายข้อแล้ว ผู้วิจัยได้ปรับรายละเอียดของคำถามทั้ง 2 ฉบับให้มีลักษณะเหมือนกันและเหมาะสม ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแต่ละฉบับ

ระดับของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ลำดับข้อสอบ	รวมจำนวนข้อ
1.การวิเคราะห์	1 7 9 17	4
2.การสังเคราะห์	4 5 8 10 14 16	6
3.การประเมินค่า	3 11 15 18 19	5
4.การนำไปใช้	2 6 12 14 20	5
รวม	20	20

4.2.1.5 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรง คุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (รายนามอยู่ในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบ วัดทั้ง 2 ฉบับ พร้อมทั้งนิยามเชิงปฏิบัติการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดที่สร้างขึ้น 2 ด้าน คือ การวัดนิยาม เชิงปฏิบัติการ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดนี้ใช้ดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ จุดประสงค์ที่ต้องการวัด (item objective congruence, IOC) รวมถึงลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือกตัวลง และความถูกต้องของภาษา โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแบบวัด ทั้ง 2 ฉบับแล้วจึงนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนี IOC

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบที่มี คุณภาพควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับ โครงสร้างและนิยามเชิงปฏิบัติการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านมาคำนวณหาค่าดัชนี IOC เป็น รายข้อและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า ผลการพิจารณาเป็นดังนี้

- **แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง)**
 - ระดับการนำไปใช้ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการวิเคราะห์ มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการสังเคราะห์ มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการประเมินค่า มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

- **แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับที่ 2 (หลังการทดลองทันที)**
 - ระดับการนำไปใช้ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการวิเคราะห์ มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการสังเคราะห์ มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
 - ระดับการประเมินค่า มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

ข้อสอบทุกข้อมีค่าดัชนีมากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อสอบไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ข้อสอบเป็นรายข้อ ผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อเสนอแนะปรับปรุงเป็นแบบวัดที่สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ลำดับที่	ประเด็นการแก้ไข
1	การปรับการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายมากขึ้นจากเดิม เช่น แก้ไข ข้อ 13 การกระทำของใครที่ขยะได้ถูกต้อง (การประเมินค่า) ก. คุณหมอลูกที่เข้มนีตยาและขวดยาลงในถังขยะสีฟ้า

	ข. แม่ทิ้งเปลือกกกล้วยลงในถังขยะสีเหลือง ค. น้องจำทิ้งเศษอาหารลงในถังขยะสีเขียว ง. น้องต้นทิ้งกระป๋องลงในถังขยะสีแดง
2	การปรับภาพที่ใช้ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ทำให้มองเห็นได้ชัดเจน
3	ภาพที่ใช้ควรทำเป็นภาพสีหรือระบุสีลงใต้รูปภาพ

4.2.1.5 นำแบบสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒินำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ในแบบวัด และทำการปรับปรุงแบบวัดอีกครั้ง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่ห้องกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 36 คน เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนนี้มีความสามารถในวิชาภาษาไทยใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเวลาในการทำแบบวัด ฉบับละ 1 ชั่วโมง ผลการทดลองใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักเรียนทำแบบวัดทั้ง 2 ฉบับเป็นไปตามเวลาที่กำหนด และเข้าใจข้อคำถามได้เป็นอย่างดี

4.2.1.6 นำข้อคำถามฉบับละ 20 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder –Richardson) คำนวณค่าความยากง่าย (degree of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (power of discrimination) ของข้อสอบเป็นรายข้อ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์แบบทดสอบ TAP version 6.65 (Test Analysis Program version 6.65) ที่พัฒนาโดย Brooks, Gordon P แล้วพิจารณาคัดเลือกแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ข้อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .06 ขึ้นไปค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543:129-130) และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับกำหนดให้มีค่าตั้งแต่ .07 ขึ้นไป

4.2.1.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้

- ชุดที่ 1 (ฉบับก่อนเรียน) นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder –Richardson) ซึ่งมีเกณฑ์ว่าค่าความเที่ยงต้องมีค่าตั้งแต่ .06 ขึ้นไป แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดโดยใช้สูตรของจอห์นสัน (Johnson) โดยมีเกณฑ์ว่าค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่า 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าความเที่ยง	0.85
ค่าความยากง่าย (p)	0.08-0.78
ค่าอำนาจจำแนก (r)	0.06 -0.61

เมื่อพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าข้อสอบมีข้อบกพร่อง อยู่ 2 ข้อ คือ มีค่าความยากน้อยกว่า 0.20 จำนวน 1 ข้อ และค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่า 0.20 จำนวน 2 ข้อ ทั้งนี้ได้ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว โดยมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความ ยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกชุดที่ 1 (ฉบับก่อนเรียน)

ค่าระดับความยาก	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	จำนวนข้อ
.81 ขึ้นไป	0	.81 ขึ้นไป	0
.61-.80	8	.61-.80	1
.41-.60	8	.41-.60	2
.20-.40	4	.20-.40	17
.00-.19	0	.00-.19	0
รวม	20	รวม	20

- ชุดที่ 2 (ฉบับหลังเรียนทันที) นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของ แบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder –Richardson) ซึ่งมีเกณฑ์ว่าค่าความเที่ยงต้องมีค่า ตั้งแต่ .06 ขึ้นไป แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดโดยใช้สูตร ของจอห์นสัน (Johnson) โดยมีเกณฑ์ว่าค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่า 0.20 ขึ้นไป ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าความเที่ยง	0.86
ค่าความยากง่าย (p)	0.24-0.79
ค่าอำนาจจำแนก (r)	0.06 -0.65

เมื่อพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าข้อสอบมีข้อบกพร่อง อยู่ 3 ข้อ คือ มีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่า 0.20 จึงได้แก้ไขแบบวัดให้ทุกข้อค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ แสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงคุณภาพของแบบวัด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความยากง่ายและค่าอำนาจการจำแนก ชุดที่ 2 (ฉบับหลังเรียนทันที)

ค่าระดับความยาก	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	จำนวนข้อ
.81 ขึ้นไป	0	.81 ขึ้นไป	0
.61-.80	7	.61-.80	2
.41-.60	6	.41-.60	7
.20-.40	7	.20-.40	11
.00-.19	0	.00-.19	0
รวม	20	รวม	20

4.2.1.8 นำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการตรวจสอบแล้วทั้งสองชุดที่ คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 แบบสอบความคงทนในการเรียน

4.2.2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการสร้างแบบวัดความคงทนในการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความคงทนในการเรียน

4.2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความคงทนในการเรียน จำนวน 1 ชุด เป็นแบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียนหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ (Post-test) จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง

4.2.2.3 นำแบบทดสอบ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความจำนวน 3 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาค ก) ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ชุดที่ 3 วัดความคงทนในการเรียน (หลังการทดลอง 2 สัปดาห์)

ระดับการนำไปใช้	มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
ระดับการวิเคราะห์	มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
ระดับการสังเคราะห์	มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00
ระดับการประเมินค่า	มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

จากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความคงทนในการเรียน

ลำดับที่	การแก้ไข
1	การปรับภาษาที่ใช้ในข้อคำถามบางข้อยากเกินไปสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2	การวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ของการวัดในบางข้อ

4.2.2.4 หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม เรียบร้อยแล้ว นำเกณฑ์การตรวจเรียงความไปทดลองใช้กับเด็กประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่ห้องกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 35 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร

4.2.2.5 นำแบบวัดความคงทนในการเรียนที่ผ่านการทดลองใช้ในข้อ 4.2.2.4 มาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก และ 0 คะแนน ในข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder –Richardson) คำนวณค่าความยากง่าย (degree of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (power of discrimination) ของข้อสอบเป็นรายข้อ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์แบบทดสอบ TAP version 6.65 (Test Analysis Program version 6.65) ที่พัฒนาโดย Brooks, Gordon P แล้วพิจารณาคัดเลือกแบบวัดความคงทนในการเรียนข้อที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .06 ขึ้นไปค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543:129-130) และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับกำหนดให้มีค่าตั้งแต่ .07 ขึ้นไป

4.2.2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแบบวัดความคงทนในการเรียนมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ 0.80 เท่ากับ ค่าความยากง่ายทั้งฉบับเท่ากับ 0.48 ค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.28-0.78 และค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับเท่ากับ 0.38 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20-0.64 ดังนี้

ค่าความเที่ยง	0.80
ค่าความยากง่าย (p)	0.28-0.78
ค่าอำนาจจำแนก (r)	0.20 -0.64

เมื่อพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าข้อสอบมีข้อบกพร่อง 2 ข้อ จึงได้แก้ไขแบบ สอบให้ทุกข้อมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงคุณภาพของแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามระดับความยากง่ายและค่าอำนาจการจำแนก ฉบับวัดความคงทนในการเรียน

ค่าระดับความยาก	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	จำนวนข้อ
.81 ขึ้นไป	1	.81 ขึ้นไป	0
.61-.80	16	.61-.80	0
.41-.60	2	.41-.60	16
.20-.40	1	.20-.40	3
.00-.19	0	.00-.19	1
รวม	20	รวม	20

5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพื่อขออนุญาตในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้คำถามระดับสูง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ

1.2 ผู้วิจัยเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

1.3 ผู้วิจัยเลือกนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปี การศึกษา 2557 ของนักเรียนจำนวน 7 ห้องเรียน มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วเลือกนักเรียนจำนวน 2 ห้อง ที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใกล้เคียงกันมากที่สุด จากนั้นนำมาทดสอบค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test)

1.4 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเรียน (pre-test) โดยให้ทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับก่อน

เรียน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง จากนั้นวิเคราะห์ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง โดยการทดสอบค่าอัตราส่วนวิกฤต (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (independent sample t - test)

1.5 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากเลือกห้อง หนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูง อีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ

1.6 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ด้วยตนเอง จำนวนกลุ่มละ 9 แผน สัปดาห์ละ 2 แผน แผนละ 1 คาบ รวมเวลาในการสอนทั้งหมดกลุ่มละ 2 คาบ รวม 5 สัปดาห์

1.7 วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง (post-test) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับจาก งานวิจัย ของบุษยารัตน์ จันทร์ประเสริฐ (2550) จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบสอบ 1 ชั่วโมง (60 นาที)

1.8 เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยนำแบบ วัดความคงทนในการเรียน ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม หลังการทดลอง (post-test) 2 สัปดาห์ โดยใช้เวลาในการทำแบบสอบ 1 ชั่วโมง (60 นาที)

1.9 นำคะแนนที่ได้จากแบบวัด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบ วัดความ คงทนในการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทาง สถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลคะแนนแบบวัด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและผลของแบบวัดความ คงทนในการเรียนของกลุ่มทดลองที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มควบคุม ที่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS 15.0 for windows ดังนี้

1.1 วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูงแล้วนำมา เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังการทดลอง โดยทดสอบ อัตราส่วนวิกฤต (t - test dependent)

1.2 วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถใน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของทั้ง 2 กลุ่ม โดยทดสอบอัตราส่วนวิกฤต (t - test independent)

1.3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบ คะแนนความคงทนในการเรียนของคะแนนที่ได้จากกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังได้รับการจัด กิจกรรม การเรียนการสอนโดยการใช้คำถามระดับสูง 2 สัปดาห์ แล้วนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการทดลอง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) โดยตัวแปรร่วม (Covariate) คือคะแนนสอบหลังการทดลองทันที จากแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบวัดความคงทนในการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการหาค่าความเที่ยง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์แบบทดสอบ (Test Analysis Program: TAP version 6.63) ที่พัฒนาขึ้นโดย Brooks (2003) ซึ่งผู้วิจัยดาวน์โหลดมาจาก <http://watpon.com> [2010.Sep29]

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดย

- 2.1 การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M)
- 2.2 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 2.3 การหาความแปรปรวน
- 2.4 การวิเคราะห์ค่าที (t-test)
- 2.5 การวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test)
- 2.6 เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยในแต่ละส่วนประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนเรียนและหลังเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียน
M	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนน
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

1.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติก่อนและหลังการทดลอง (กลุ่มควบคุม) สรุปผลได้ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนและหลังการทดลอง (กลุ่มควบคุม) (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มควบคุม)	N	M	SD	t	P
สอนแบบปกติ(ก่อน)	36	3.72	1.83	-9.513	0.00**
สอนแบบปกติ(หลัง)	36	10.33	3.40		

**p < .01

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมการสอบแบบปกติมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง เท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.83 และหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมการสอบแบบปกติมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่า $t = -9.513$ และค่า $p = 0.00$ น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง ก่อนและหลังการทดลอง (กลุ่มทดลอง) สรุปผลได้ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนและหลังการทดลอง (กลุ่มทดลอง) (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มทดลอง)	N	M	SD	t	P
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง (ก่อน)	36	4.08	1.38	-19.451	0.00**
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง (หลัง)	36	12.28	2.32		

**p < .01

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง เท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.38 และหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เท่ากับ 12.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีค่า $t = -19.451$ และค่า $p = 0.00$ น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากนั้นผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบ คะแนน ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการทดลอง (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง (ก่อนการทดลอง)	N	M	SD	t	P
การเรียนรู้แบบปกติ	36	3.70	1.83	0.94	0.35
การเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง	36	4.08	1.38		

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง เท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38 และ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการทดลอง เท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.83 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test independent) พบว่า มีค่า $t = 0.94$ และค่า $p = 0.35$ มากกว่า 0.05 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.01

1.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบ คะแนน ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มควบคุม)	N	M	SD	t	P
สอนโดยใช้การสอนปกติ	36	10.33	3.40	2.834	0.00**
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง	36	12.28	2.32		

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 20 การทดสอบค่าที (t-test independent) ได้ค่า $t = 2.834$ และ $p = 0.00$ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้คำถาม ระดับสูงมีคะแนน ด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ย ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลอง เท่ากับ 12.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเฉลี่ย ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลอง เท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที (t-test independent) พบว่า มีค่า $t = 2.834$ และค่า $p = 0.00$ น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.01 เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงช่วยเสริมสร้างความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยคำถามเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาความคิดใหม่ๆ กระบวนการถามจะช่วยขยายทักษะการคิด เกิดความเข้าใจให้กระจ่าง โดยข้อมูล ป้อนกลับ ก่อให้เกิดการทบทวน การเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่างๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น ทำทนายใน การหาคำตอบ การตั้งคำถามระดับสูงช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดระดับสูง สามารถนำควา มรู้มาวิเคราะห์ ประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ เข้าใจสาระเรื่องที่อ่านได้ ใช้วิจารณญาณในการตอบคำถาม โดยนักเรียน สามารถ เรียงลำดับการวางแผนได้ถูกต้อง นอกจากนี้คำถามยังช่วยในการทบทวนความรู้พื้นฐานที่จำเป็น กระตุ้นให้ วิเคราะห์และเรียนรู้มันเทศน์

นอกจากนี้ การใช้คำถาม ระดับสูงช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีความ พยายามในการหาคำตอบ ปรึกษาร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อหาคำตอบ และสนุกสนานในการทำกิจกรรม รู้สึก ทำทนายในการเรียนมากขึ้น ตั้งใจฟังเนื้อหาและอ่านเรื่องราวด้วยความตั้งใจ นักเรียนสามารถอ่านเรื่องราวแล้ว วิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ และนำไปใช้ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คำถามช่วยให้หนูอยากหาคำตอบ และสนุกเมื่อต้องช่วยกันหาคำตอบ ครูสร้างกิจกรรมที่ท้าทาย ตื่นเต้นเมื่อตอบคำถามได้หรือเมื่อกลุ่มตอบคำถามของครูได้ ช่วงแรกๆสับสนยังหา ข้อคิดไม่ได้ แต่พอครูให้เรา ทำกิจกรรมบ่อยๆโดยครูตั้งคำถาม เราก็สามารถหาข้อคิดของเรื่องได้ค่ะ”

นักเรียนคนที่ 1

“ตอนแรกไม่เข้าใจที่อาจารย์ถาม แต่พออาจารย์ถามใหม่ที่ฟังเข้าใจง่ายขึ้นหนูตอบได้ค่ะ และเมื่อ อาจารย์ถามคำถามเพื่อนในกลุ่มทุกคนก็ช่วยกันตอบค่ะ จะช่วยกัน ค้นหาคำตอบโดยคิดถึงเรื่องที่เรียนและให้ แต่ละคนลองตอบ แล้วมาคิดว่าอันไหนดีที่สุดค่ะ”

นักเรียนคนที่ 2

“เรียนเรื่องนี้แล้ว ผมชอบครับ ชอบตอนอาจารย์ตั้งคำถามและให้แก้ปัญหา หรือถามข้อคิดของเรื่อง มันท้าทายดีครับอยากหาคำตอบแล้วตอบอาจารย์ให้ได้”

นักเรียนคนที่ 3

“เรื่องี่อ่านตอนแรก ผมตอบคำถามไม่ค่อยได้ แต่พอถามบ่อยๆ ผมทำได้และได้คะแนนดีขึ้น เรื่องที่ อ่านก็สนุกดี เข้าใจคำถามที่ถามมากขึ้นครับ เวลาอ่านหนังสือแต่ก่อนจะอ่านไปเรื่อยๆเดี๋ยวนี้อ่านไปคิดไป ครับ”

นักเรียนคนที่ 4

ผลการวิเคราะห์ตามที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะแรกนักเรียนยังไม่สามารถเข้าใจ คำถาม บอกข้อคิดเรื่องราวได้ รวมทั้งการจับใจความสำคัญของเรื่อง แต่หลังจากการใช้คำถามระดับสูง สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า การเรียนการสอนโดยใช้คำถามระดับสูงช่วยให้นักเรียนมี ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญา ญมากขึ้น นักเรียนได้ฝึกและกระตุ้นการคิดระดับสูง สามารถจับ ใจความเรื่องราวที่อ่านได้ดีขึ้น จับความคิดสำคัญของเรื่องราว และทัศนคติของผู้เขียนได้

ดังนั้น การทดลองการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ (วัดความคงทนในการเรียน) ต้องใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เนื่องจากผลการทดสอบค่าที (t-test independent) ของคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองทันที ของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ก่อนการวัดความคงทนในการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
ก่อนการทดสอบความคงทน	81.58	1	81.58	27.68	.00
ระหว่างกลุ่ม	20.99	1	20.99	7.12	.00
ภายในกลุ่ม	203.38	69	2.95		
ทั้งหมด	305.96	71			

จากตารางที่ 21 พบว่าคะแนนความรู้เดิมก่อนการทดสอบความคงทน ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนทดสอบความคงทน ($F=27.68$, $Sig=.000$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$) เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดสอบความคงทน มาเป็นตัวแปรร่วมเพื่อทำนายคะแนน การทดสอบความคงทน สอบหลังเรียน 2 สัปดาห์ พบว่าคะแนน ทดสอบความคงทนสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกัน ($F=7.18$, $Sig=.000$ ซึ่งน้อยกว่า $.01$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคงทนในความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

2.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองทันที และหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองทันที และหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน	หลังการทดลองทันที		หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์	
		เต็ม	M	SD	M	SD
สอนโดยใช้การสอนปกติ	36	20	10.33	3.40	14.47	1.99
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง	36	20	12.28	2.32	16.33	2.04

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที เท่ากับ 12.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 16.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.04 และนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที เท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 ค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 14.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99

2.2 การเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และ กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่าง (ซ้ำ 2 สัปดาห์)	N	M	SD	t	p
สอนโดยใช้การสอนปกติ	36	14.47	1.99	3.913	0.00**
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง	36	16.33	2.04		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความคงทนในการเรียนหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 16.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.04 และนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเฉลี่ยความคงทนในการเรียนหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 14.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ ด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test independent) พบว่า มีค่า $t = 3.913$ และค่า $p = 0.00$ น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงและกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ดังนั้นในการเปรียบเทียบคะแนนสอบความคงทน ในการเรียน หลังเรียน 2 สัปดาห์ จึงได้นำคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ต้องใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เนื่องจากผลการทดสอบค่าที่ (t-test) ของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันทีของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน โดยตัวแปรร่วม (covariate) คือ คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที

2.3 การเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ก่อนการทดสอบความคงทน ในการเรียน	81.58	1	81.58	27.68	.00
ระหว่างกลุ่ม	20.99	1	20.99	7.12	.00
ภายในกลุ่ม	203.38	69	2.95		
ทั้งหมด	305.96	71			

จากตาราง พบว่าคะแนนก่อนการทดสอบความคงทนในการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย ดังนั้นในการเปรียบเทียบคะแนนสอบความคงทน ในการเรียน หลังเรียน 2 สัปดาห์ จึงได้นำคะแนนเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดสอบความคงทนในการเรียนมาเป็นตัวแปรร่วมเพื่อใช้ในการปรับค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบความคงทนหลังเรียน 2 สัปดาห์ ซึ่งหลังจากปรับค่าแล้ว คะแนนสอบหลังคะแนนสอบความคงทนหลังเรียน 2 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.97 ซึ่งสูงกว่าคะแนนสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุมซึ่งมีค่าเฉลี่ย 14.83

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หลังการทดลองทันที และหลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนน	หลังการทดลองทันที		หลังการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์	
		เต็ม	M	SD	M	SD
สอนโดยใช้การสอนปกติ	36	20	10.33	3.40	14.47	1.99
สอนโดยใช้คำถามระดับสูง	36	20	12.28	2.32	16.33	2.04

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที เท่ากับ 12.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 16.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.04 และนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที เท่ากับ 10.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 ค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองซ้ำ 2 สัปดาห์ เท่ากับ 14.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99

บทที่ 5

สรุปผล การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการใช้คำถามระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการใช้คำถามระดับสูง กับกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวนห้องละ 36 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 72 คน ซึ่งได้จากการเลือกนักเรียนห้องที่มีค่าเฉลี่ย เลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ใกล้เคียงกันมากที่สุด จากนั้นทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นนำคะแนนมาทดสอบค่าที (t-test) พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 เป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้คำถามระดับสูง และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย

ทั้ง 18 แผน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จริง โดยนำข้อดีข้อเสียที่พบ ไปปรับปรุงในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบไปด้วย แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้วัดความรู้พื้นฐานในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนทดลอง แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชุดที่ 2 (หลังการทดลองทันที) เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ ใช้วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองทันที แบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียน หลังจากการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว 2 สัปดาห์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความคู่ขนานของข้อสอบและความเหมาะสมด้านภาษาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้ พบว่ามีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33-0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.65

ในขั้นทดลองผู้วิจัย ทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) ก่อนที่จะทดลองสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งห้อง ป.3/3 และห้อง ป.3/4 มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) เท่ากับ 10.21 และ 11.31 ตามลำดับ จากนั้นนำคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) ของนักเรียนทั้งสองห้องไปทดสอบความแปรปรวนโดยใช้ค่าเอฟ (F-test) ซึ่งผลการทดสอบพบว่าความแปรปรวนของคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) ของนักเรียนทั้งสองห้องเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เลขคณิตของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) ด้วยค่าที (t-test) พบว่าคะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ของนักเรียนทั้งสองห้องไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนทั้งสองห้องเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณไม่แตกต่างกัน จากนั้นผู้วิจัยทดลองสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง โดยที่กลุ่มทดลองจะได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูง และกลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบปกติ เมื่อสอนครบตามเนื้อหาที่กำหนดแล้วทำการ ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณชุดที่ 2

(หลังการทดลองทันที) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม หลังจากนั้น 2 สัปดาห์ จะทำการทดสอบด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อทดสอบความคงทนในการเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังทดลองทันทีของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมา หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่าที (t-test) และผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชุดที่ 1 (ก่อนการทดลอง) และชุดที่ 2 (หลังการทดลองทันที) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งพบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการทดลองทันทีที่ทดสอบด้วยแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดที่ 2 (หลังการทดลองทันที) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน จึงต้องนำคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังการทดลองทันทีมา เป็นตัวแปรร่วม (Covariate) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงหลังการทดลองมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01
2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01
3. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ มีความคงทนในการเรียน สูงกว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมี คะแนน ความคงทนในการเรียน หลังเรียน 2

สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.97 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ซึ่งมีคะแนนสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 14.83

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงหลังการทดลองมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สิ่งหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีคะแนนความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้สูงขึ้นจากการใช้คำถามระดับสูงในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ ใช้ความสามารถสูงกว่าชั้นความรู้ความจำ เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบมากกว่าการให้นักเรียนบอกข้อความจริงหรือความหมาย ต้องอาศัยการพิจารณาสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ววิเคราะห์หาคำตอบ หรือหาข้อสรุปได้อย่างเหมาะสม รวมถึงเป็นการกระตุ้นที่ดีของครูในการทำให้นักเรียนสามารถจับใจความได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง ไม่ใช่ให้นักเรียนจำและกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความรู้ที่มีอยู่มาเป็นเหตุผลในการสรุปหาคำตอบ นอกจากนี้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถ พัฒนาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลวิธีในการจัดการเรียนการสอนของครู

2. จากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูง ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทั้งนี้เพราะ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูงของการอ่านอย่างมีความหมาย ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ สติปัญญาความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล และสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่าน ได้ รวมถึงตัดสินใจเลือกเชื่อและดำเนินการได้อย่างมีเหตุผล ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่งคำถามระดับสูง ช่วยทำให้ให้นักเรียน อ่านอย่างมีความหมาย ใช้ความรู้ สติปัญญาความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล และสามารถ แยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้ รวมถึงตัดสินใจเลือกเชื่อและดำเนินการได้อย่างมีเหตุผล สามารถ ใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินใจ

3. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามระดับสูงมีความคงทนในการเรียนแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามที่สมมติฐานตั้งไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดการ

เรียนรู้ของทั้งสองกลุ่มที่จัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน ตามความยากง่ายของเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนในกลุ่มทดลอง สะดวกต่อการเรียนรู้ การรับรู้ และการจดจำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูงครูต้อง จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินการเรียนการสอนในทุกขั้นตอน การที่ครูผู้สอนจะเร้าความสนใจไม่ให้นำเป็อครูควรสร้าง กิจกรรมมาช่วยเสริมในขั้นของการตั้งข้อสงสัยจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ครู ควรมีการสร้างคำถาม หรือสถานการณ์แปลกใหม่มาให้ให้นักเรียนช้ วกกันอภิปราย และตั้งข้อสงสัยในคำถามนั้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ในสิ่งที่เรียน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูง การ นำคำถามไปใช้ควรคำนึงถึง ภาษา วยของผู้เรียนรวมถึงระดับสติปัญญา ครูควรให้เวลานักเรียนในการอภิปราย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้คำถามระดับสูง เพื่อพัฒนา ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในเนื้อหาอื่นๆ แต่ควรคำนึงถึงเนื้อหาในแต่ละเรื่อง และนำไป ปรับใช้ในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้คำถามระดับสูง เพื่อ พัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ควรนำไปใช้ในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถ ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล การกุศล. (2529). *ทักษะความรู้ทางภาษา*. พิษณุโลก: ภาควิชาภาษาไทยภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กัญดา ธรรมมงคล. (2525). *การประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการอ่านด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545. (ฉบับแก้ไขครั้งที่ 1)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จรรยา บุญปล้อง. (2541). *การพัฒนารูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชวาล แพร์ตกุล. (2525). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

นภลัย สุวรรณธาดา. (2526). *ภาษาไทย1 การอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เนตร หงส์ไกรเลิศ. (2545). *ผลของการควบคุมบทเรียนในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเกมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีสมาธิสั้นและมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บันลือ พุกกะวัน. (2534). *การมีติใหม่ในสอนอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

บันลือ พุกกะวัน. (2543). *แนวทางการพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เบญจมาศ ฉิมมาลี. (2550). *ผลของการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยใช้คำถามระดับสูงประกอบแนวทางการพัฒนาความคิดทางคณิตศาสตร์ของพรายวัยเด็กที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรุง อินทรมาตร์. (2541). ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรี เกตุแก่นจันทร์. (2540). การใช้ชุดพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางวิทยาศาสตร์และบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ. (2539). การสอนการเขียนเรียงความ. ใน สอวรงค์ ดำเนินสวัสดิ์(บรรณาธิการ), จะสอนภาษาไทยให้สนุกได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การบูรณาการทักษะกระบวนการคิดในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ. โครงการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาครู ระดับปริญญาตรีสำหรับหลักสูตรครุศึกษา (โครงการ รคส.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณีนรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2548). อ่านเป็น เรียนก่อน สอนเก่ง. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

โรจน์ใจ จะโนภาษ และคณะ. (2522). แบบจำลองทักษะการสอนจุลภาค. ทักษะการตั้งคำถาม. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารินทร์ รัชมีพรหม. (2532). การออกแบบสาระ: หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชากร, กรม. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

วิชากร, กรม. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2537). อ่านเร็วอย่างเข้าใจ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย.

สมจิต บุญคงเสน. (2549). ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่าง
มีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเชาวน์ ชาทินฤดม. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระดับวิเคราะห์วิจารณ์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สราวดี เพ็งศรีโคตร. (2549). คำถามนั้นสำคัญไฉน. วารสารวิทยาชารย, 5(4), 58-61.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาเขต.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2538). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สายัณห์ ฝาน้อย. (2549). การสอนกระบวนการคิดโดยการตั้งคำถาม. วารสารโครงการวิจัยเรื่องวงการครู,
44(18), 108-110.

อัจฉริยา เอกวิทย์. (2549). การพัฒนาหนังสืออ่านประกอบสามมิติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์
และวัฒนธรรม ชุด "แ่วเมืองตาก" ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อัมพร ม้าคะนอง. (2553). ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณรัตน์ พวงทิพากร. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามระดับต่างๆที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาษาอังกฤษ

Adams, J. A. (1967). *Human memory*. New York: McGraw-Hill.

George, T. L., & Hans, O. A. (1970). *Determining the level of inquiry in teacher's question*. *Dissertation Abstracts International*, 31(7), 110-119.

George, B. (1975). *Microteaching: A program for teaching skills*. London: Butler and Tanner.

George, B., & Wragg, E.C. (1993). *Questioning*. London and New York: Butler and Tanner.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. 2 ed. New York: : McGraw-Hill

Gordon, W. C. (1989). *Learning and memory*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing.

Jeffrey, w. w. (2001). *Higher order teacher questioning of boys and girls in elementary Mathematics classroom*. *Journal for Research in Mathematics Education*, 95(2), 84.

Schmaiz, R., & S. P. (1973). *Categorization of questions that mathematics teachers ask*. *Mathematics teacher*, 66(7), 106-110.

Jeffrey, W. W. (2001). *Higher order teacher questioning of boys and girls in elementary Mathematics classrooms*. *Journal for Research in Mathematics Education*, 95(2), 84.

Kathleen, C.(2001). *Classroom questioning [Online]*. Available form:
<http://www.nwrel.org/Scpd/sirs/3/cu5.html> [9 July 2007]

Lindvall, C. H., & Nitko, A. J. (1967). *Meaduring and human abilities*. New York: Harcourt
BranceJovanich.

Margaret, B. J. (1997). *The effect of teacher question on achievement in classes for the educable mentally retarded*. *Dissertation Abstracts International*, 31(2), 723-724.

Rey, C. L. (1973). *A comparative laboratory study of the effects of lower level and higher level questions on students abstract reasoning and critical thinking in two non*

directive high school chemistry classroom. Dissertation Abstracts International, 6(40), 3220-A.

Weaver, J. R. (1976). *The relative effects of massed versus distributed practice upon learning and retention of eighth grade Mathematics. Dissertation Abstracts International, 3(7), 2689-A.*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1. อาจารย์ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร

สถานที่ทำงานคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาประถมศึกษา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ ลีชะวณิชย์

สถานที่ทำงานโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3. อาจารย์ศิริพร โชติแสงศรี

สถานที่ทำงานโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ตำแหน่งอาจารย์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนการสอนด้วย

คำถามระดับสูง และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ช่อนกลิ่น วิรัตน์โยสินทร์

สถานที่ทำงานสถานที่ทำงานโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ตำแหน่งอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพร อังศรีพวง

สถานที่ทำงานโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ตำแหน่งอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3. อาจารย์ศิริพร โชติแสงศรี

สถานที่ทำงานโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ตำแหน่งอาจารย์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือ

- หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
- หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โทร ๐-๒๒๑๘-๒๕๖๕

ที่ ศธ.๐๕๑๒.๖(๒๗๕๕)/

พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนะกร

สิ่งที่ส่งมาด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยข้าพเจ้า อาจารย์พรศิริ สันทัดรบ “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

อาจารย์พรศิริ สันทัดรบ

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โทร ๐-๒๒๑๘-๒๕๖๕

ที่ ศธ๐๕๑๒.๖(๒๗๕๕)/

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ด้วยอาจารย์พรศิริ สันต์ตรบ อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ในการนี้มีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือคือแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๓ และ ๓/๔ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไปและขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

อาจารย์พรศิริ สันต์ตรบ

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม โทร๐-๒๒๑๘-๒๕๖๕

ที่ ศธ๐๕๑๒.๖(๒๗๕๕)/

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอตกลงใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

ด้วยอาจารย์พรศิริ สันทัดรบ อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ในการนี้มีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือคือแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในการนี้ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และแบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 และ 3/2 ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

อาจารย์พรศิริ สันทัดรบ

อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

ตารางแสดงการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ฉบับที่ 1 เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.22	0.22
2	0.33	0.22
3	0.36	0.28
4	0.25	0.28
5	0.75	0.39
6	0.36	0.26
7	0.61	0.33
8	0.72	0.22
9	0.47	0.39
10	0.53	0.39
11	0.56	0.22
12	0.53	0.61
13	0.44	0.22
14	0.67	0.56
15	0.61	0.56
16	0.42	0.28
17	0.22	0.21
18	0.28	0.22
19	0.58	0.61
20	0.61	0.56
เฉลี่ย	0.48	0.35

ตารางแสดงการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบของแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ฉบับที่ 2 เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.86	0.22
2	0.45	0.61
3	0.58	0.22
4	0.45	0.28
5	0.59	0.33
6	0.59	0.35
7	0.59	0.45
8	0.39	0.27
9	0.49	0.22
10	0.70	0.33
11	0.73	0.28
12	0.32	0.39
13	0.54	0.21
14	0.45	0.28
15	0.76	0.33
16	0.32	0.22
17	0.45	0.61
18	0.57	0.39
19	0.27	0.21
20	0.65	0.33
เฉลี่ย	0.54	0.33

ตารางแสดงการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบของแบบวัดความคงทนในการเรียน เป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.39	0.33
2	0.75	0.28
3	0.75	0.28
4	0.75	0.28
5	0.75	0.28
6	0.72	0.33
7	0.44	0.50
8	0.56	0.22
9	0.56	0.56
10	0.47	0.61
11	0.36	0.33
12	0.64	0.33
13	0.64	0.56
14	0.69	0.28
15	0.64	0.50
16	0.36	0.56
17	0.39	0.33
18	0.42	0.28
19	0.33	0.22
20	0.42	0.22
เฉลี่ย	0.55	0.36

ภาคผนวก ง

- ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับก่อนเรียน)
- ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ฉบับหลังเรียน)
- ตัวอย่างแบบวัดความคงทนในการเรียน

แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 (ก่อนเรียน)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
2. แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท () ลงในช่องตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

0) วันพ่อแห่งชาติตรงกับวันใด

- ก. 5 มกราคมของทุกปี
- ข. 5 ธันวาคมของทุกปี
- ค. 12 สิงหาคมของทุกปี
- ง. 12 ธันวาคมของทุกปี

กระดาษคำตอบ

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
0				

3. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ใช้ยางลบลบช่องคำตอบเดิมให้สะอาด แล้วจึงเลือกช่องคำตอบใหม่

แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-2

เมื่อเราสอบตกเราย่อมเสียใจ บางคนเกิดความรู้สึกว่า ชีวิตนี้ไม่มีค่าการสอบตก เป็นความน่าอายที่จะติดตัวไปตลอดชีวิต มองหน้าใครไม่ได้อีกแล้ว ฉันเป็นคนโง่ คนไม่มีความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้ไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์อะไร นอกจากจะทำให้เราอยู่ในความทุกข์ และไม่มีวันแก้ตัวได้ตลอดชีวิต บางคนอาจคิดว่าเลิกความรู้สึกเช่นนี้ได้แต่นั้นเป็นเพราะไม่พยายามที่จะเลิกความคิดการสอบตกเป็นเพียงเหตุเล็กน้อยแต่เรากลับทำลายตนเองเสียราวกับทุกข์มากมาย

1.สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็งชีวิตจะไม่ค่อยมีความทุกข์
- ข. เราสอบตกไม่ใช่สาเหตุที่ทำลายชีวิตของเรา
- ค. ความรู้สึกผิดหวังและเสียใจทำให้เกิดทุกข์
- ง. เราจะไม่สามารถทำอะไรให้ดีขึ้นได้ ถ้าเราจมอยู่ในความทุกข์

2.นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านข้อความข้างต้นไปใช้ในชีวิตประจำวันในด้านใด

- ก. ความเข้มแข็ง
- ข. ความกล้าหาญ
- ค. ความเพียรพยายาม
- ง. ความไม่ประมาท

คำชี้แจงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3-5

หนังสือเป็นอาหารบำรุงสมอง เป็นช่องทางสำคัญของมนุษย์
ที่จะนำมนุษย์ไปสู่ความสำเร็จ และสมหวังในสิ่งที่ตนต้องการ

3. ข้อใดบอกความหมายของข้อความข้างต้นได้ดีที่สุด

- ก. การอ่านหนังสือช่วยพัฒนาสติปัญญาและจิตใจ
- ข. ผู้ที่ต้องการความสำเร็จต้องอ่านหนังสือที่มีประโยชน์
- ค. การอ่านจะทำให้คนฉลาดขึ้นและมีหน้าที่การงานที่ดี
- ง. คนที่มีหนังสืออยู่กับตัวจะรู้สึกเหมือนมีเพื่อนแท้

4. ข้อความข้างต้นใช้ตรงกับสำนวนใด

- ก. รู้อย่างเปิด
- ข. รู้ไว้ใจว่า ใส่บาแบกหาม
- ค. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด
- ง. รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

5. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องราวไปใช้ในชีวิตประจำวันในด้านใด

- ก. ความเข้มแข็ง
- ข. ความอดทน
- ค. ความขยันหมั่นเพียร
- ง. ความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6-9

6. จากภาพปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงจากภาพอดีตในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ความเจริญ
- ข. มลพิษสิ่งแวดล้อม
- ค. ความสะดวกสบาย
- ง. คนร่ำรวยมากขึ้น

7. นักเรียนคิดว่าภาพในปัจจุบันดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ดี เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย
- ข. ดี เพราะมีความเจริญก้าวหน้า
- ค. ไม่ดี เพราะเกิดมลพิษต่างๆ
- ง. ไม่ดี เพราะเด็กไม่มีสถานที่วิ่งเล่น

8. บุคคลต่อไปนี้น่าจะอยู่ในภาพปัจจุบัน

- ก. กิ่งเก็บดอกไม้ไปไม้มาเล่นขายของ
- ข. กล้าชอบเล่นวิดีโอเกม
- ค. นักเรียนเดินมาโรงเรียนกับเพื่อนๆในตอนเช้า
- ง. ต้นชวนน้องมานั่งดูหนังห้อยในตอนกลางคืน

9. หากสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนเป็นดังภาพปัจจุบันแต่นักเรียนอยากให้สิ่งแวดล้อมรอบตัวดีขึ้นมีอากาศบริสุทธิ์นักเรียนจะอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

- ก. ปิดไฟที่ไม่ใช้ และช่วยกันปลูกต้นไม้
- ข. ทำป้ายรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมทั่วกรุงเทพฯ
- ค. ทิ้งขยะให้ถูกที่ และไม่ใช้จ่ายเงิน
- ง. ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10-13

10. ขยะสด ขยะรีไซเคิล ขยะประเภทกระดาษ และขยะมีพิษ ควรทิ้งใส่ถังขยะสีใด ตามลำดับ

ก. สีเหลือง สีเขียว สีฟ้า สีแดง ตามลำดับ

ข. สีฟ้า สีแดง สีเขียว สีเหลือง ตามลำดับ

ค. สีเขียว สีแดง สีเหลือง สีฟ้า ตามลำดับ

ง. สีเขียว สีเหลือง สีฟ้า สีแดง ตามลำดับ

11. จากภาพด้านบน ต้องการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. ทิ้งขยะลงถัง

ข. การแยกทิ้งขยะ

ค. ขยะประเภทต่างๆ

ง. สีของถังขยะ

12. ครอบครัวของน้องตันไปพักผ่อนที่สวนสาธารณะ โดยนำสิ่งของและอาหารมารับประทานดังนี้ เสื้อ กระดาษชำระ กระดาษหนังสือพิมพ์ ขนมขบเคี้ยว ขวดน้ำพลาสติก และกล้วย เมื่อรับประทานเสร็จแล้วคุณแม่ให้น้องตันช่วยเก็บขยะไปทิ้ง น้องตันควรทำอย่างไร

ก. เก็บขยะทุกชนิดรวมใส่ถุง แล้วนำไปทิ้งลงถังขยะ

ข. แยกขยะออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วทิ้งลงในถังขยะสีเหลืองและสีเขียว

ค. แยกขยะออกเป็น 3 กลุ่ม แล้วทิ้งลงในถังขยะสีเหลือง สีเขียว และแดง

ง. แยกขยะออกเป็น 3กลุ่ม แล้วทิ้งลงในถังขยะสีฟ้า สีเหลือง และสีเขียว

13. บุคคลใดที่ขยะได้ถูกต้อง

- ก. คุณหมอทึ่งเข็มฉีดยาและขวดยาลงในถังขยะสีฟ้า
- ข. แม่ทึ่งเปลือกกล้วยลงในถังขยะสีเหลือง
- ค. น้องจำทึ่งเศษอาหารลงในถังขยะสีเขียว
- ง. น้องตันทึ่งกระป๋องลงในถังขยะสีแดง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14-15

หัวเราะเป็นยาวิเศษ การได้หัวเราะแต่ละครั้ง นอกจากสร้างสีสันให้บุคลิกและสร้าง มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อร่างกาย เพราะในขณะที่หัวเราะ กล้ามเนื้อบนใบหน้าและตามร่างกาย จะหดยืดและคลายตัว ส่งผลช่วยคลายความตึงเครียดได้อย่างดี การหัวเราะ จะช่วยให้ความเครียดลดลง และยังกระตุ้นให้ร่างกายหลั่งสารสำคัญที่จะช่วยลดความเจ็บปวด และทำให้เรารู้สึกดีขึ้น ถ้าได้หัวเราะบ่อยๆ ในแต่ละวัน จะมีค่าเท่ากับการเดิน แอโรบิคได้ถึง 10 นาที หรือ ปั่นจักรยานอยู่กับที่ 15 นาที

จากเรื่อง อารมณ์ขัน ไซ่แค่สีสันชีวิต

แหล่งข้อมูล : www.ku.ac.th/e-magazine

14. หากนักเรียนหัวเราะอยู่เสมอจะช่วยให้มีจิตใจแจ่มใส มีอารมณ์ขันและน่าจะมีโอกาสเป็นโรคใดน้อยลง

- ก. โรคสมองเสื่อม
- ข. โรคผิวหนัง
- ค. โรคไขข้อ
- ง. โรคเครียด

15. หากนักเรียนต้องการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ควรปฏิบัติตนอย่างไร ตามข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้

- ก. ตื่นแอรอบิคส์ปดาดห์ละ 10 นาดิ
- ข. ทำจิตใจให้แจ่มใสและออกกำลังกายอยู่เสมอ
- ค. ปั่นจักรยานสปีดาดห์ละ 15 นาดิ
- ง. งดรับประทานอาหารที่ใส่ผงชูรส

คำชี้แจงให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-17

16. ข้อใดกล่าวผิดไปจากภาพ

- ก. ไปทางเดียวกันให้ไปด้วยกัน
- ข. ขับรถด้วยความเร็ว 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
- ค. นำของที่ไม่ง่าเป็นลงจากรถ
- ง. รถเก่าไมควรนำมาขับเพราะอาจเกิดอันตราย

17. หากนักเรียนอยากประหยัดน้ำมัน และสร้างความปลอดภัย นักเรียนควรทำอย่างไรจึงจะ ดีที่สุด

- ก. ไปทางเดียวกันให้ใช้รถคันเดียวกัน
- ข. มีความรู้ในการซ่อมรถ
- ค. ขับรถ 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
- ง. ไม่ชนของหนักเกินความจำเป็น

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18-20

เราสามารถคาดหมายสภาพลม ฟ้า อากาศ ในช่วง เวลาใดเวลาหนึ่งของปีได้ว่าจะเป็นอย่างใด เช่น อากาศในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็นและมีลมแรง ส่วนอากาศในฤดูร้อน จะร้อนและมีแดดจัด เป็นต้น ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ในที่บางแห่งมี ฤดูกาลเพียง 2 ฤดูเท่านั้น คือ ฤดูฝน กับฤดูแล้ง แต่ในที่บางแห่งเช่น ในเขตอบอุ่น อาจมีถึง 4 ฤดู อันได้แก่ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว

ฤดูใบไม้ผลิ ทันทีที่ฤดูหนาวสิ้นสุดลง ดวงอาทิตย์จะเคลื่อนสูงขึ้นไปกลางท้องฟ้าและช่วงกลางวันจะยาวขึ้น อากาศอาจหนาวเย็นในตอนกลางคืน แต่อบอุ่นขึ้นในเวลากลางวัน

ฤดูร้อน ดวงอาทิตย์ตอนเที่ยงวันในฤดูนี้ จะอยู่สูงสุดบนท้องฟ้า ช่วงกลางวันจะยาวและมี อากาศร้อน อาจมีพายุฝนฟ้าคะนองเป็นครั้งคราว ช่วยทำให้คลายร้อนได้

ฤดูใบไม้ร่วง ในฤดูใบไม้ร่วง ช่วงกลางคืนเริ่มยาวขึ้นและอากาศเย็นลงอีกครั้งหนึ่ง ตอนเช้ามักมีหมอกบางๆ และบางครั้งเกิดเป็นน้ำค้างแข็งจับอยู่ตามต้นไม้ใบหญ้า

ฤดูหนาวเป็นช่วงเวลาที่อากาศหนาวที่สุดในรอบปี ช่วงกลางวันจะสั้นมาก และดวงอาทิตย์อยู่ต่ำมากจนอากาศแทบไม่อุ่นขึ้นเลยในเวลากลางวัน

แหล่งที่มา: กิตติชัย บรรจง.ลมฟ้าอากาศ.พิมพ์ครั้งแรก,กรุงเทพฯ:อักษรสัมพันธ์,2536

18. เรื่องนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร

ก. ลมฟ้าอากาศ

ข. ฤดูกาล

ค. ฤดูที่หลากหลาย

ง. อากาศ

19. หากนักเรียนต้องการทำผลไม้ตากแห้ง นักเรียนควรเลือกทำในฤดูใด

ก. ฤดูร้อน

ข. ฤดูหนาว

ค. ฤดูใบไม้ผลิ

ง. ฤดูใบไม้ร่วง

20. จากเรื่องที่อ่านประเทศไทยไม่มีฤดูใด

ก. ฤดูร้อน

ข. ฤดูหนาว

ค. ฤดูฝน

ง. ฤดูใบไม้ร่วง

แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 2 (หลังเรียน)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
2. แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท () ลงในช่องตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้อง
เพียงคำตอบเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

0) วันพ่อแห่งชาติตรงกับวันใด

- ก. 5 มกราคมของทุกปี
- ข. 5 ธันวาคมของทุกปี
- ค. 12 สิงหาคมของทุกปี
- ง. 12 ธันวาคมของทุกปี

กระดาษคำตอบ

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
0				

3. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ใช้ยางลบลบช่องคำตอบเดิมให้สะอาด แล้วจึงเลือกช่องคำตอบใหม่

แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 2 (หลังเรียน)

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1- 4

จำไว้ว่า ถ้าเรากินน้อย จะตายยาก กินมากตายง่าย และอาหารที่เรากินทุกวันนี้ อาหารที่เสียหรือบูดเน่าง่าย กินแล้วตายยาก อาหารที่บูดเน่ายากๆ ใส้สารกันบูด กินแล้วตายง่าย คนจีนโบราณกล่าวไว้ว่า ตอนเช้าให้กินอย่างราชา กลางวันกินอย่างคนธรรมดา ตอนเย็นให้กินอย่างยาก เพราะใกล้จะนอนแล้ว เป็นหลักดำรงชีวิตเพื่อสุขภาพ แต่คนเราในปัจจุบันปฏิบัติกลับกัน ตอนเช้าไม่กินเลย กาแฟถ้วยเดียวแล้วรีบออกจากบ้าน พักกลางวัน 1 ชั่วโมงต้องรีบกิน มื้อเย็นไว้หน้าเพื่อนฝูง กินมื้อใหญ่ เพราะเก็บกดมาทั้งวัน แล้วกลับบ้านไปนอนอืด ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจว่า ทำไมจึงมีสถาบันเสริมความงามลดน้ำหนัก ฟิตเนส ฯลฯ เกิดขึ้นมากมายราวกับดอกเห็ด

จาก เรื่อง อาหารกำหนดชะตา

แหล่งข้อมูล : หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ - วันอาทิตย์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2550

1.คนจีนโบราณกล่าวไว้ว่า ตอนเช้าให้กินอย่างราชา กลางวันกินอย่างคนธรรมดา ตอนเย็นให้กินอย่างยาก...”

จากข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. มื้อเช้าควรกินอาหารที่มีราคาแพงกว่ามื้อกลางวันและมื้อเย็น
- ข. มื้อเช้าควรกินอาหารที่สะอาดกว่ามื้อกลางวันและมื้อเย็น
- ค. มื้อเช้าควรกินอาหารในปริมาณมากกว่ามื้อกลางวันและมื้อเย็น
- ง. มื้อเช้าควรกินอาหารที่มีประโยชน์มากกว่ามื้อกลางวันและมื้อเย็น

2. หากนักเรียนต้องการมีร่างกายที่ได้สัดส่วน และมีสุขภาพแข็งแรงควรปฏิบัติตนอย่างไร

ก. รับประทานอาหารทุกมื้อในจำนวนมาก

ข. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

ค. ไม่รับประทานอาหารมื้อเย็น

ง. งดดื่มกาแฟ

3. การกระทำของใครทำให้มีสุขภาพดีที่สุด

ก. เหนื่อยอาหารก่อนนอน

ข. รับประทานอาหารเข้าทุกวันปริมาณน้อย

ค. ดื่มน้ำส้มหนึ่งแก้วเป็นอาหารเช้า

ง. รับประทานอาหารเข้าปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย

4. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากเรื่องนี้

ก. ได้รู้ถึงการกินอาหารที่ถูกวิธี

ข. เราควรวางแผนอาหารอย่างราชา

ค. การทานอาหารจำนวนมาก

ง. ควรทานอาหารที่มีประโยชน์

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 5-6

คนที่พูดเหม็น (พูดเป็นอุจจาระ) ได้แก่ ผู้พูดปดหรือพูดโกหกเพื่อตน
คนพูดหอม (พูดเป็นดอกไม้) ได้แก่ ผู้ที่ไม่พูดปด พูดดี เว้นจากการพูดหยาบ

5. ข้อความข้างต้น การกระทำของใครจะได้นับผลที่ดีจากการใช้คำพูด

ก. นั้ทพูดไพเราะ

ข. ก้าวชอบพูดใส่ร้ายเพื่อน

ค. เมย์พูดเกินความเป็นจริง

ง. เดียร์พูดโกหก

6. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านข้อความข้างต้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ก. เราควรพูดให้น้อยๆ

ข. เราควรออกเสียง ร และ ล

ค. เราควรพูดให้สนุกสนาน

ง. เราควรพูดให้ไพเราะและถูกกาลเทศะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

ฟัน เป็นอวัยวะที่แข็งแกร่งที่สุดของร่างกาย แต่ก็ยังเกิดการผุกร่อน เสื่อมไปตามสภาพได้ เพราะการกินอาหารไม่ถูกต้อง ไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี การที่ฟันเสีย หรือเหงือกบวม นั้นต้องใช้เวลานานกว่าจะแสดงอาการ แต่ถ้าเรากินอาหารให้ถูกต้อง และดูแลฟันให้ดี ตั้งแต่เริ่มแรกและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เราก็ไม่ต้องเสียเวลาทำฟัน รักษาฟัน รักษาเหงือกที่แสนจะแพง สิ่งที่จะมาเสริมสร้างความแข็งแรงของฟันได้ นอกจากจะต้องดูแลรักษาให้ถูกต้องแล้ว ยังจะต้องรู้จักการกินอาหารอีกด้วย สารอาหารประเภทแคลเซียม ที่มีอยู่ในอาหารจำพวกนม ปลาเล็กปลาน้อย ปลาซาร์ดีน โยเกิร์ต ชีส ฯลฯ นอกจากนี้ฟอสฟอรัสและวิตามินก็จะเป็นตัวประกอบให้ฟันเราแข็งแรงและถ้ากินอาหารที่ให้สารอาหารประเภทนี้ไม่พอ ฟันเราก็จะเสียง่าย

แหล่งข้อมูล : www.ku.ac.th/e-magazine

7. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่สารอาหารที่ช่วยให้ฟันแข็งแรง

- ก. วิตามิน
- ข. โปรตีน
- ค. แคลเซียม
- ง. ฟอสฟอรัส

8. นักเรียนจะเลือกรับประทานอาหารในข้อใดที่ช่วยให้มีสุขภาพฟันแข็งแรงที่สุด

- ก. ลาบหมู น้ำมะนาว
- ข. ปลาทูทอด น้ำมะพร้าว
- ค. นม ปลาตัวเล็ก
- ง. ยำไข่ดาว ต้มยำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-12

9.เลข “5” จากภาพข้างต้นหมายถึงอะไร

- ก. วิธีรักษาสิ่งแวดล้อม 5 วิธี
- ข. วิธีการอนุรักษ์พลังงาน 5 วิธี
- ค. ประหยัดพลังงานอย่างน้อยวันละ 5 อย่าง
- ง. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5

10.จากภาพข้างต้นต้องการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. รักษาสิ่งแวดล้อม
- ข. อนุรักษ์พลังงาน
- ค. ประหยัดพลังงาน
- ง. การดำรงชีวิตประจำวัน

11. ถ้าทุกคนในประเทศร่วมมือกันปฏิบัติดีงภาพจะส่งผลดีต่อประเทศอย่างไร

- ก. มีพลังงานใช้อีกนาน
- ข. ประเทศร่ำรวยขึ้น
- ค. สุขภาพร่างกายแข็งแรง
- ง. มีสิ่งแวดล้อมที่ดี

12. พฤติกรรมของใครต่อไปนี้ ไม่สอดคล้องกับภาพข้างต้น

- ก. ปิดไฟก่อนออกจากห้องทุกครั้ง
- ข. นุ่นใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก
- ค. ไฟเปิดพัดลมทุกครั้งเมื่อร้อน
- ง. ต้มเปิดน้ำขณะแปรงฟัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13-15

ถ้าเราแปร่งฟัน 3 นาที เปิดก๊อกเต็มที กว่าจะแปร่งเสร็จ เราจะใช้น้ำถึงคนละ 27 ลิตร ซึ่งเป็นปริมาณเท่ากับ 83 กระป๋อง หากเราเปิดน้ำล้างจาน เราอาจเสียน้ำมากถึง 130 ลิตร ซึ่งเพียงพอต่อการล้างรถยนต์ 1 คัน จากการศึกษา คนกรุงเทพมหานคร ใช้น้ำวันละ 200 ลิตร ขณะที่คนต่างจังหวัด หรือ คนชนบท ใช้น้ำเพียงแค่วันละ 50 ลิตร ถ้าคนกรุงเทพมหานคร ใช้น้ำลดลงได้เหลือ 70 ลิตรต่อวัน กรุงเทพมหานคร เพียงเมืองเดียว ซึ่งมีประชากรจำนวนประมาณ 10 ล้านคน ก็จะประหยัดน้ำได้วันละ 1300 ล้านลิตร แต่ในความเป็นจริง น้ำปริมาณนี้ถูกปล่อยลงท่อไปเฉยๆ

13. เรื่องนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอะไร

ก. การแปร่งฟัน

ข. ประหยัดพลังงาน

ค. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ง. การใช้น้ำในชีวิตประจำวัน

14. พฤติกรรมของบุคคลใดแสดงให้เห็นถึงการประหยัดน้ำ

ก. นุ่นดื่มให้น้ำน้อยลง

ข. สมชายลดปริมาณน้ำที่ใช้รดน้ำต้นไม้

ค. สมศักดิ์ใช้กั๊กหันลมวิดน้ำเข้านา

ง. สมบูรณ์นำน้ำที่ล้างจานไปรดน้ำต้นไม้

15. จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมา พฤติกรรมการใช้น้ำของคนกลุ่มใดที่ใช้มากที่สุด

ก. คนกรุงเทพมหานคร

ข. คนชนบท

ค. คนต่างจังหวัด

ง. คนต่างประเทศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-20

เพราะพฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีมากมาย ไม่ว่าจะคุณจะเป็นใคร ทุกคนก็คือผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษในสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งสิ้น เช่น การทิ้งขยะลงบนท้องถนน การต่อท่อน้ำทิ้งในบ้านลงท่อระบายน้ำสาธารณะ โดยไม่ผ่านระบบบำบัด การทิ้งของเสียลงสู่น้ำลำคลอง การใช้สารเคมีที่มีพิษในการเกษตรกรรมมากเกินไป การเผาและการตัดไม้ทำลายป่า การทำให้เกิดเสียงดังที่รบกวนและการทิ้งกากของเสียอันตรายในที่สาธารณะ เป็นต้นแต่ทุก ๆ คนคิดไม่ถึงว่าเป็นความผิดของ "ตนเอง" ในวันนี้ประชาชนทุกคน ภาครัฐ และเอกชน ควรมีความรู้สึกร่วมกันในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น เพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้คงอยู่อย่างยาวนานสืบไป

16. ข้อความนี้ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร

- ก. ใครคือต้นเหตุแห่งมลพิษ
- ข. สาเหตุของการเกิดมลพิษ
- ค. การร่วมมือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- ง. การช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

17. จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใด

- ก. กระตุ้นให้ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ข. แสดงให้เห็นถึงสาเหตุของการเกิดมลพิษ
- ค. เสนอแนวทางในการป้องกันมลพิษ
- ง. บอกถึงสาเหตุในการเกิดมลพิษและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

18. จากบทอ่านที่ว่า “...ทุกคนคือผู้ที่ก่อให้เกิด มลพิษ ในสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการต่างๆทั้งสิ้น” คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

- ก. พลาสติก
- ข. ฝุ่นละอองและควัน
- ค. ของเสียต่างๆที่เป็นอันตราย
- ง. เชื้อโรค

19.นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของใครมีส่วนช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร**ได้ดีที่สุด**

ก. ก้อยไม่ตัดไม้ทำลายป่า

ข. ผึ้งลดการใช้น้ำมัน

ค. แดงนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

ง. ปิรณรงค์ให้ทุกคนไม่ใช้วัสดุที่ทำจากโฟม

20.ในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมใดที่ก่อให้เกิดมลพิษมากที่สุด

ก. การทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลอง

ข. การปล่อยก๊าซพิษจากรถยนต์

ค. การปล่อยน้ำเสียโดยไม่ผ่านระบบบำบัด

ง. การทำให้เกิดเสียงดังรบกวน

แบบวัดความคงทนในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 3 (หลังเรียน 2 สัปดาห์)

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
2. แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท () ลงในช่องตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

0) วันพ่อแห่งชาติตรงกับวันใด

ก. 5 มกราคมของทุกปี

ข. 5 ธันวาคมของทุกปี

ค. 12 สิงหาคมของทุกปี

ง. 12 ธันวาคมของทุกปี

กระดาษคำตอบ

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
0				

3. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ใช้ยางลบลบช่องคำตอบเดิมให้สะอาด แล้วจึงเลือกช่องคำตอบใหม่

แบบวัดความคงทนในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-3

1. จากภาพข้างต้น นักเรียนคิดว่าภาพนี้หมายถึงอะไร

- ก. ป้ายบอกระดับความร้อนของเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ข. ป้ายบอกระดับคุณภาพของสินค้า
- ค. ฉลากรับประกันคุณภาพสินค้า
- ง. ฉลากประหยัดไฟ

2. จากภาพข้างต้น ผู้ผลิตมีวัตถุประสงค์ใด

- ก. บอกเวลาในการรับประกันคุณภาพสินค้า
- ข. บอกระดับความร้อนของเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ค. บอกว่าสินค้ามีคุณภาพอยู่ในระดับใด
- ง. บอกระดับการประหยัดไฟของเครื่องใช้ไฟฟ้า

3. เมื่อนักเรียนเดินตามห้างสรรพสินค้าจะเห็นป้ายดังกล่าว นักเรียนจะเลือกซื้อสินค้าเหล่านั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เลือกซื้อ เพราะ มีสลากรับประกัน น่าจะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ
- ข. เลือกซื้อ เพราะ ช่วยประหยัดไฟฟ้า
- ค. เลือกซื้อ เพราะ มีสลากบอกระดับคุณภาพ
- ง. ไม่เลือกซื้อ เพราะ สินค้าที่มีฉลากนี้จะมีราคาแพง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 4-6

" ประหยัด อดออม กับ ตระหนี่ ถีเหนียว มีความหมายคล้ายกัน แต่ผลลัพธ์ต่างกัน "จริงๆ ทั้งสองคำนี้ ในทางปฏิบัติ คล้ายกัน ก็คือ การรู้จักเก็บเงินไว้ แต่จุดประสงค์ วิธีคิดนั้นต่างกัน

- ประหยัด อดออม เป็นความหมายในทางที่ดี เป็นการเก็บเงินเพื่อ ความไม่ประมาท ต่อในอนาคต ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย

- ตระหนี่ ถีเหนียว เป็นความหมายในแง่ลบ ในเชิงที่เห็นแก่ตัว ไม่ยอมที่จะเสียผลประโยชน์เล็กๆน้อยๆ แม้จะมีเงินมากพอที่จะเสียเงินนั้นได้

ดังนั้น เราควรจะเป็นทั้งคนที่ประหยัดอดออม และ ไม่เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว

4. ประหยัดดอดออมมีความหมายตรงกับ ข้อใด

ก. เก็บหอมรอมริบ

ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก

ค. อุดม้อกินม้อ

ง. กบในกะลา

5. หากเราเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไปจะทำให้เกิดผลต่อเราอย่างไร

ก. ร่ำรวย

ข. มีเงินเหลือเก็บมาก

ค. ไม่มีคนอยากคบ

ง. มีคนอิจฉาริษยา

6. บุคคลใดต่อไปนี้มีพฤติกรรมที่แสดงว่าเป็นคนประหยัดดอดออม

ก. ฟ้าไม่แบ่งขนมให้น้องเพราะเก็บไว้กินหลายวัน

ข. ออยเก็บสะสมทองคำ

ค. ต้นเก็บขยะไปขาย

ง. วีระปิดไฟตอนนอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

น้ำและกากใยในผลไม้ช่วยในการขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย จึงช่วยลดน้ำหนักได้ และร่างกายจะใช้ประโยชน์จากผลไม้สูงสุดต่อเมื่อคนนั้นต้องกินผลไม้อย่างถูกวิธี คือการกินผลไม้ขณะที่ท้องว่าง ไม่ควรกินผลไม้พร้อมกับหรือหลังอาหารอื่นๆ เพื่อให้ผลไม้ที่กินเข้าไปตกสู่ลำไส้เล็กและดูดซึมสารอาหารจากผลไม้เข้าสู่ร่างกายได้อย่างเต็มที่ระหว่างนี้ทั้งอาหารและผลไม้ที่ผสมกันในกระเพาะจึงอาจทำให้เกิดการหมักบูด เกิดแก๊สซึ่งมีผลให้เกิดอาการแน่น จุกไม่สบายท้องได้

7. จากเรื่อง ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอะไร

- ก. ประโยชน์ของการรับประทานผลไม้
- ข. การเลือกซื้อผลไม้ให้ถูกวิธี
- ค. การกินผลไม้ที่ถูกต้อง
- ง. การบำบัดโรคด้วยการกินผลไม้

8. จากเรื่อง หากกินผลไม้ทันทีหลังอาหารอาจทำให้เกิดโรคใดได้

- ก. ขาดสารอาหาร
- ข. มะเร็งลำไส้
- ค. แผลในกระเพาะอาหาร
- ง. ท้องอืด

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-10

กล้วย...ผลไม้ใกล้ตัวที่มีให้รับประทานกัน เช่น กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม กล้วยไข่ เป็นต้น
 รับประทานได้ทั้งดิบและสุก แต่ส่วนใหญ่นิยมรับประทานผลสุกมากกว่าเนื่องจากรสหวาน
 และอุดมไปด้วยน้ำตาลธรรมชาตินอกจากนั้นยังอุดมไปด้วยแร่ธาตุและสารอาหารอีกนานาชนิด
 เช่น วิตามิน โปตัสเซียม แคลเซียม แมกนีเซียม โซเดียม เหล็ก ทองแดง คาร์โบไฮเดรต เป็นต้น

9. กล้วย ไม่มีสารอาหารชนิดใด

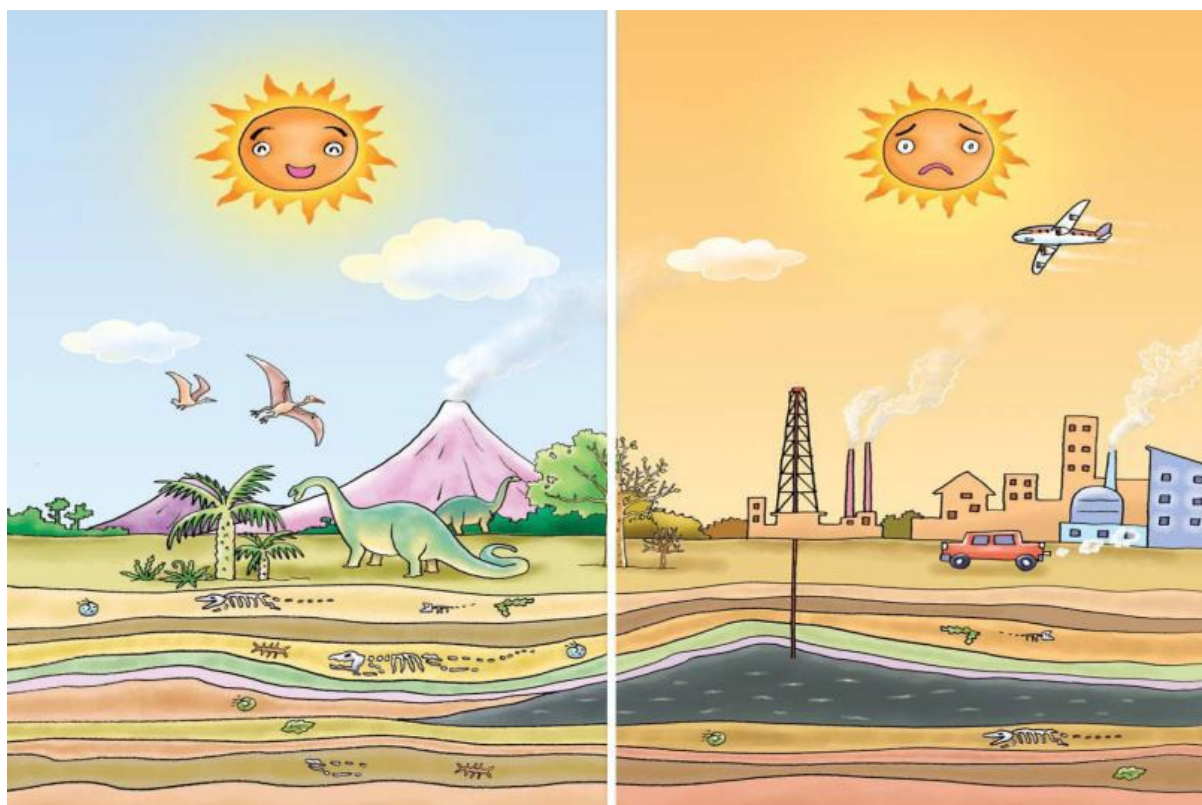
- ก. วิตามิน
- ข. โปรตีน
- ค. คาร์โบไฮเดรต
- ง. ไขมัน

10. เพราะเหตุใดผู้ใหญ่จึงนิยมให้เด็กกินกล้วยน้ำว้าสุก

- ก. เพราะมีรสหวาน เด็กชอบ
- ข. เพราะกินง่าย และราคาถูก
- ค. เพราะเป็นผลไม้ไทย หาง่าย
- ง. เพราะมีสารอาหารที่มีประโยชน์มาก และกินง่าย

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-

13

11. นักเรียนคิดว่าสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภาพซ้ายมือไปเป็นภาพขวามือคือข้อใด

- ก. มนุษย์
- ข. เทคโนโลยี
- ค. ความเจริญก้าวหน้า
- ง. การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

12. นักเรียนคิดว่าการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันจะทำให้เกิดภาพในอนาคตเป็นอย่างไร

- ก. เมืองเจริญมากขึ้น คนมากขึ้น
- ข. เมืองเจริญมากขึ้น มลพิษมากขึ้น
- ค. โลกร้อนขึ้น ทรัพยากรมากขึ้น
- ง. คนลดจำนวนลงเพราะเป็นโรค

13. นักเรียนจะสามารถทำให้สิ่งแวดล้อมรอบตัวน่าอยู่ได้ดีที่สุดคือข้อใด

- ก. ปลุกต้นไม้ ลดใช้พลังงาน
- ข. ประหยัด ปลุกต้นไม้
- ค. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ไม่ตัดไม้ทำลายป่า
- ง. รณรงค์ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 14 – 16

ข้าวผัด เป็นอาหารโปรดของหลายคน แต่บางคนอาจจะไม่ชอบ เพราะเป็นอาหารค่อนข้างมัน ข้าวผัด 1 จาน จะประกอบด้วย ข้าวสวย เนื้อหมู ไข่ กระเทียม หอมหัวใหญ่ มะเขือเทศ ต้นหอม ผักชี และน้ำมัน เมื่อเรารับประทานข้าวผัด 1 จาน เราจะได้รับสารอาหารดังนี้

ปริมาณข้าวผัด (กรัม)	พลังงาน (แคลอรี)	โปรตีน (กรัม)	ไขมัน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)
315	557	15.2	26.6	64.3

ที่มาข้อมูล : กองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

14. ข้าวผัด 1 จาน ให้สารอาหารประเภทใดมากที่สุด

- ก. โปรตีน
- ข. ไขมัน
- ค. คาร์โบไฮเดรต
- ง. วิตามิน

15. เพราะเหตุใด ข้าวผัดจึงเป็นอาหารค่อนข้างมัน

- ก. เพราะใส่หมู
- ข. เพราะใส่น้ำมัน
- ค. เพราะใส่กระเทียม
- ง. เพราะใส่ไข่

16. ถ้าเราอยากได้รับวิตามินเพิ่มมากขึ้น เราควรใส่อะไรลงไปในช่วงมัด

- ก. ผักคะน้า
- ข. กระเทียม
- ค. ไข่
- ง. ผักชี

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-20

รวมพลังไทย ลดใช้พลังงาน

ปิดแอร์ช่วงเวลา 12.00-13.00น. ประหยัดไฟ 822 เมกะวัตต์
คิดเป็นเงินปีละ 577 ล้านบาท

ปิดไฟอย่างน้อย 1 ดวง เป็นเวลา 1 ชม. ประหยัดไฟฟ้า
702 เมกะวัตต์ (เท่ากับเขื่อนภูมิพล) คิดเป็นเงินปีละ 600 ล้านบาท

ขับรถไม่เกิน 90 กม./ชม.

17. เพราะเหตุใดจึงรณรงค์ให้ปิดแอร์ช่วงเวลา 12.00-13.00 น.

- ก. เพราะเป็นเวลาที่คนใช้แอร์มากที่สุด
- ข. เพราะเป็นเวลาที่อากาศร้อนมากที่สุด
- ค. เพราะเป็นเวลาที่คนใช้ไฟฟ้ามามากที่สุด
- ง. เพราะเป็นเวลาที่พักกลางวันที่ไม่มีคนอยู่

18. การกระทำของบุคคลใดต่อไปนี้ ไม่เป็นการลดใช้พลังงาน

- ก. สมชายนอนเปิดพัดลม
- ข. กานดาเปิดแอร์ตอนทานอาหารกลางวัน
- ค. งามตาไม่เปิดน้ำขณะแปรงฟัน
- ง. วีระปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้

19. ขณะอยู่โรงเรียน นักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อสนับสนุนข้อความข้างต้น

- ก. เปิดโทรทัศน์ทุกครั้งเมื่อถึงเวลาพัก
- ข. เปิดไฟทุกดวงเพื่อให้ห้องเรียนสว่าง
- ค. ไม่เปิดพัดลมในวันที่อากาศหนาว
- ง. บอกคุณพ่อให้ขับรถ 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

20. ข้อความข้างต้น ที่กล่าวว่า “ปิดไฟอย่างน้อย 1 ดวง เป็นเวลา 1 ชม. ประหยัดไฟ 720 เมกกะวัตต์ (เท่ากับ เชื้อนภูมิพล)” คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

- ก. พลังงานน้ำในเขื่อนภูมิพล
 - ข. พื้นที่ของเขื่อนภูมิพล
 - ค. พลังงานไฟฟ้าที่เขื่อนภูมิพลผลิตได้
 - ง. พลังงานเชื้อเพลิงที่เขื่อนภูมิพลผลิตได้
-

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บันทึกความหลัง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (อ่านจับใจความ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ผู้สอนอาจารย์พรศิริ สันทัดรบ เวลา ๑คาบ (๖๐ นาที)

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองต่างๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๙ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดที่ ท ๕.๑ ป.๓/๑ ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้ นักเรียนสามารถ...

๑. ลำดับเหตุการณ์ในกิจวัตรประจำวันของตนเองได้
๒. อ่านและจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้
๓. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง
๔. ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องได้
๕. สรุปและบอกข้อคิดจากเรื่องที่เรียนได้

แนวคิด

การเขียนบันทึกหรือไดอารี่ ช่วยให้จดจำเรื่องราวต่างๆในอดีตได้

สาระการเรียนรู้

เนื้อเรื่อง “บันทึกความหลัง” ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาพาทีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กิจกรรมการเรียนการสอน

<p>การเรียนการสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง</p> <p>(กลุ่มทดลอง)</p>	<p>การเรียนการสอนแบบปกติ</p> <p>(กลุ่มควบคุม)</p>
<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. แบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ กลุ่ม</p> <p>๒. ครูเปิด powerpoint “แฟนพันธุ์แท้รู้จักตัวเอง”</p> <p>และจับไม้เรียกชื่อให้นักเรียนเลือกเปิดแผ่นป้ายคำถามถึงกิจวัตรประจำวันของนักเรียน</p> <p>๒.๑ นักเรียนตื่นนอนกี่โมง</p> <p>๒.๒ นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนอย่างไร และมาถึงโรงเรียนกี่โมง</p> <p>๒.๓ วันนี้นักเรียนเรียนวิชาอะไรบ้าง แต่ละวิชาให้เรียนเรื่องอะไร</p> <p>แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๓. ครูถามนักเรียนว่ากิจกรรมต่างๆที่นักเรียนได้ทำไป นักเรียนเคยจดบันทึกไว้หรือไม่ พร้อมกับนำตัวอย่างไดอารี่ของครูให้นักเรียนดู</p> <p>๔. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องบันทึกความหลัง ที่ตัวละครเอกไปพบสมุดบันทึกของคุณพ่อเมื่อ ๒๐ กว่าปีมาแล้ว และ</p>	<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. ครูถามถึงกิจวัตรประจำวันของนักเรียน</p> <p>๒. ครูถามนักเรียนว่ากิจกรรมต่างๆที่นักเรียนได้ทำไป นักเรียนเคยจดบันทึกไว้หรือไม่ พร้อมกับนำตัวอย่างสมุดบันทึกของครูให้นักเรียนดู</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๓. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องบันทึกความหลัง ที่ตัวละครหลักไปพบสมุดบันทึกของคุณพ่อเมื่อ ๒๐ กว่าปีมาแล้ว และให้นักเรียนตั้งใจศึกษาเนื้อเรื่อง เพื่อจะได้รู้อดีตของคุณพ่อ</p> <p>๔. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างสมุดบันทึกความหลังตอนนักเรียนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒”</p> <p>๕. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มที่ออกมานำเสนอผลงานจะได้รับ ปีก ๑ คู่</p> <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง</p>

<p>ให้นักเรียนตั้งใจศึกษาเนื้อเรื่อง เพื่อจะได้รู้อดีตของคุณพ่อ</p> <p>๕. ครูสร้างสถานการณ์สมมติเรื่องราวในอดีตของนายแดงขึ้นมาหนึ่งเรื่อง จากนั้นครูคิดใบกระดาษที่เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเรื่องราวในอดีตของนายแดงบริเวณห้องเรียน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบเรื่องราวในอดีตที่หายไปจากข้อมูลที่ครูให้ โดยให้นักเรียนอธิบายวิธีการหาคำตอบของกลุ่มนักเรียนประกอบ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มของนักเรียนมีวิธีการหาคำตอบอย่างไร - วิธีการหาคำตอบของนักเรียนได้ผลหรือไม่อย่างไร - นักเรียนมีวิธีการอื่นอีกหรือไม่ในการค้นหาคำตอบ <p>๖. กลุ่มใดหาข้อมูลได้ครบถ้วน และถูกต้องก่อน เป็นกลุ่มแรก จะเป็นฝ่ายชนะกลุ่มที่ชนะจะได้รับปีก๑ คู่</p> <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>๘. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “จิกซอร์...ต่อกันนะ” โดยมี</p>	<p>๗. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “จิกซอร์...ต่อกันนะ” โดยมีกติกาดังนี้</p> <p>๗.๑ ครูให้จิกซอร์ จำนวน ๗ แผ่น พร้อมแผ่นรองต่อแก่นักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด</p> <p>๗. ๒ ให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆตามในบันทึกของคุณพ่อ ๗ เหตุการณ์ลงบนแผ่นต่อ ซึ่งเป็นพลาสติกใส</p> <p>๗.๓ เมื่อต่อครบแล้ว ให้พลิกด้านหลังของแผ่นรองต่อ และแกะกระดาษที่ปิดอยู่ออก หากต่อจิกซอร์ได้ถูกต้อง จะเห็นเป็นภาพเหตุการณ์ ๑ เหตุการณ์ในบันทึกของคุณพ่อ และให้ช่วยกันตอบว่าเป็นเหตุการณ์ใด</p> <p>ขั้นขยายความรู้</p> <p>๘. ครูให้นักเรียนช่วยสรุปเรื่องบันทึกความหลังชั้นประเมิน</p> <p>๙. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหน้า ๑๒๗</p>
---	--

<p>การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามชั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p>การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>กติกาดังนี้</p> <p>๘.๑ ครูให้จิ๊กซอร์จำนวน ๗ แผ่น พร้อมแผ่นรองต่อ กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด</p> <p>๘.๒ ให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆตามในบันทึกของคุณพ่อ ๗ เหตุการณ์ลงบนแผ่นต่อ ซึ่งเป็นพลาสติกใส</p> <p>๘.๓ เมื่อต่อครบแล้ว ให้พลิกด้านหลังของแผ่นรองต่อ และแกะกระดาษที่ปิดอยู่ออก หากต่อจิ๊กซอร์ได้ถูกต้อง จะเห็นเป็นภาพเหตุการณ์ ๑ เหตุการณ์ในบันทึกของคุณพ่อ และให้ช่วยกันตอบว่าเป็นเหตุการณ์ใดกลุ่มที่ต่อถูกจะได้รับปีก ๑ คู่</p> <p>ขั้นขยายความรู้</p> <p>๙. ครูให้นักเรียนช่วยสรุปและกันบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องโดยใช้คำถามชั้นสูง</p> <p>๙.๑ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้</p> <p>แนวคำตอบ(การเขียนบันทึกช่วยให้จำ</p>	

<p>การเรียนการสอนโดยใช้คำถามชั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p>การเรียนการสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>เรื่องราวในอดีตได้)</p> <p>๙.๒ นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร</p> <p>แนวคำตอบ เขียนบันทึก (ไดอารี่) อย่างสม่ำเสมอ. เขียนบัญชีรายรับ – รายจ่าย ฯลฯ</p> <p>๙.๓ มีสำนวนไทยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการสอนเรื่องราวในอดีต</p> <p>ชั้นประเมิน</p> <p>๑๐. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหน้า ๑๒๗</p>	

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

กลุ่มทดลอง

๑. powerpointคำถามแฟนพันธุ์แท้ รู้จักตัวเอง
๒. ใบงานคำถาม
๓. เกม “จิ๊กซอร์ว...ต่อกันนะ

๔. เกมคুমชั้นปีกนางฟ้า
๕. หนังสือภาษาพาที

กลุ่มควบคุม

๑. เกม “จิ๊กซอร์ว...ต่อกันนะ

๒. เกมคুমชั้นปีกนางฟ้า
๓. กระดาษ
๔. หนังสือภาษาพาที

การวัดและประเมินผล

กลุ่มทดลอง

๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
๒. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๓. ความตั้งใจในการทำงานกลุ่ม
๔. ความถูกต้องในการสรุปเรื่องและบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กลุ่มควบคุม

๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
๒. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๓. ความตั้งใจในการทำงานกลุ่ม
๔. ความถูกต้องในการสรุปเรื่อง

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม
 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ธนุดอกไม้กับเจ้าชายน้อย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (อ่านจับใจความ)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๗
 ผู้สอนอาจารย์พรศิริ สันทัดรบ เวลา ๑ คาบ (๖๐ นาที)

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองต่างๆ ได้ถูกต้อง
 คล่องแคล่ว

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดที่ ท ๕.๑ ป.๓/๑ ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้ นักเรียนสามารถ...

๑. อ่านเนื้อเรื่องได้
๒. รู้ความหมายของคำศัพท์ในบทเรียนได้
๓. แปลความหมายของเนื้อเรื่องแต่ละบทได้
๔. เข้าใจและจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้
๕. ตอบคำถามจากเรื่องที่เรียนได้
๖. สรุปเรื่องที่เรียน และบอกแนวทางการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แนวคิด

๑. คนที่มีสายเลือดเดียวกัน ย่อมตัดกันไม่ขาด
๒. เราควรมีความกตัญญูต่อบิดา มารดา และผู้มีพระคุณ

สาระการเรียนรู้

เนื้อเรื่อง “ธนูตกไม้กับเจ้าชายน้อย” ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน วรรณคดีลำนำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หน้า ๙๙-๑๒๗

<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามชั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสองรูป คือ รูปตัวการ์ตูนที่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ กับรูปตัวการ์ตูนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ จากนั้นครูถามคำถามนักเรียนโดยใช้คำถามชั้นสูงเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้</p> <p>๑.๑ จากรูปภาพทั้งสองภาพมีความแตกต่างกันในด้านใด</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (รูปภาพแรกเป็นรูปตัวการ์ตูนที่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ รูปภาพที่สองเป็นรูปตัวการ์ตูนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ)</p> <p>๑.๒ จากภาพนักเรียนคิดว่า ควรตั้งชื่อเรื่องอย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ตามความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่าเรื่อง “ธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อย” โดยสรุปแล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายคำถามที่ว่า มีอยู่เหตุการณ์ตอนหนึ่งที่มีคนยิงธนูออกไป แล้วลูกธนูกลับกลายเป็นดอกไม้ และอาหาร โดยใช้คำถามชั้นสูง ดังนี้</p> <p>๒.๑ นักเรียนเชื่อหรือไม่ ว่าเหตุการณ์นั้นๆสามารถเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ เพราะอะไร</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (เชื่อ / ไม่เชื่อ)</p> <p>๒.๒ นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๒.๓ บุคคลในเรื่องใครที่มีพฤติกรรมสอดคล้อง</p>	<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสองรูป คือ รูปตัวการ์ตูนที่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ กับรูปตัวการ์ตูนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ จากนั้นครูถามนักเรียนว่าภาพทั้งสองมีความต่างกันหรือไม่</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเล่าเรื่อง “ธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อย”</p> <p>๓. ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงความมหัศจรรย์ของเรื่องที่ครูเล่าเกี่ยวกับเรื่องธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อยที่นักเรียนจะได้เรียน และได้พบคำตอบว่าทำไมลูกธนูจึงกลายเป็นดอกไม้และอาหารได้</p> <p>๔. ครูเล่าเนื้อเรื่องคร่าวๆ ประกอบกับภาพการ์ตูนให้นักเรียนฟัง และเมื่อถึงตอนสำคัญก็จะหยุด เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน</p> <p>๕. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำศัพท์สำคัญๆจากเนื้อเรื่อง โดยครูจะติดแถบประโยคความหมายของคำศัพท์ไว้บนกระดาน และบัตรคำตัวเลือกคำศัพท์ต่างๆ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มสลับกันจับคู่คำศัพท์กับความหมายให้ถูกต้อง กลุ่มใดจับคู่จะได้หมุนวงล้อมหัตถ์จารย์</p> <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>๖. เมื่อจบเรื่อง ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง และเล่นเกม “เจ้าชายน้อยให้รางวัล” โดยมีกติกา ดังนี้</p> <p>๖.๑ ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับชุดอุปกรณ์ในการตอบคำถาม</p> <p>๖.๒ ครูฉายสไลด์คำถามจากเนื้อเรื่องขึ้นบนกระดาน และให้เวลาแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ</p>

<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามชั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>กับสำนวน “ศรศิลป์ไม่กินกัน”</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (พระไชยเชษฐาและพระนารายณ์ธิเบศร์)</p> <p>๓. ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงความมหัศจรรย์ของเรื่องที่ครูเล่ากับเรื่องธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อยที่นักเรียนจะได้เรียน และได้พบคำตอบว่าทำไมลูกธนูจึงกลายเป็นดอกไม้และอาหารได้</p> <p>๔. ครูเล่าเนื้อเรื่องคร่าวๆ ประกอบกับภาพการ์ตูนให้นักเรียนฟัง และเมื่อถึงตอนสำคัญก็จะหยุด เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน</p> <p>๕. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาคำศัพท์สำคัญๆ จากเนื้อเรื่อง โดยครูจะติดแถบประโยคความหมายของคำศัพท์ไว้บนกระดาน และบัตรคำตัวเลือกคำศัพท์ต่างๆ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มสลับกันจับคู่คำศัพท์กับความหมายให้ถูกต้องกลุ่มใดจับคู่จะได้หมุนวงล้อมหัศจรรย์</p> <p>๖. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม แล้วให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อย โดยเขียนคำตอบลงบนกระดานคำตอบ ถ้ากลุ่มใดตอบถูกต้องได้หมุนวงล้อมหัศจรรย์ซึ่งมีคำถามชั้นสูงดังนี้</p> <p>๖.๑ จุดประสงค์ของเรื่องนี้ คือ</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ต้องการสะท้อนเรื่องความรักของบิดาและบุตร)</p> <p>๖.๒ นักเรียนคิดว่าการกระทำของพระนารายณ์ธิเบศร์ตอนใดแสดงถึงความมีเมตตา กรุณาต่อสัตว์</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ตอนพระนารายณ์ธิเบศร์จับสัตว์แล้วปล่อยไป)</p> <p>๖.๓ นักเรียนคิดว่าสถานการณ์ใดที่แสดงถึง</p>	<p>ภายในเวลา ๑๐ วินาที</p> <p>๖.๓ เมื่อหมดเวลา ให้แต่ละกลุ่มชูป้ายตัวเลขข้อคำตอบกลุ่มใดตอบถูก ในสไลด์จะเป็นภาพเจ้าชายน้อยยิงธนูออกมาแล้วกลายเป็นดอกไม้ (พระนารายณ์ธิเบศร์) และได้รับดอกไม้ แทนคะแนน ๑ แต่ถ้าตอบผิด ในสไลด์จะฉายภาพที่โดนเจ้าชายน้อยยิงธนูใส่ และได้ลูกศร ๑ ดอก แทน (ไม่มีคะแนน เพราะตอบผิด)</p> <p>๖.๔ เมื่อจบเกม กลุ่มใดได้ดอกไม้มากที่สุด เป็นฝ่ายชนะ</p> <p><u>ขั้นขยายความรู้</u></p> <p>๗. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง</p> <p>๘. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง</p> <p>๙. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์จากเรื่องตอนที่นักเรียนชอบ และเขียนคำอธิบายใต้ภาพพร้อมระบายสีให้สวยงามเป็นการบ้าน</p> <p>ขั้นประเมิน</p> <p><u>ขั้นขยายความรู้</u></p> <p>๑๐. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหน้า ๑๒๗</p>

<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามชั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>ความฉลาดหลักแหลมของพระนารายณ์ธิเบศร์</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ตอนซักถามท้าวสิงหนถึงคนที่ เป็นพ่อของตน)</p> <p>๖.๔ ถ้านักเรียนเป็นพระนารายณ์ธิเบศร์นักเรียนจะ แสดงศรัทธาที่พระไชยเชษฐาหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (ตามความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๖.๕ นักเรียนคิดว่าจากเรื่องการกระทำของใครแสดงถึง ลักษณะนิสัยอัจฉริยามากที่สุด</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (นางสนมทั้งเจ็ด)</p> <p>๖.๖ เรื่องธนูดอกไม้กับเจ้าชายน้อยสะท้อนวัฒนธรรม และความเชื่อของคนไทยสมัยอดีตด้านใดบ้าง</p> <p><u>แนวคำตอบ</u> (การมีภรรยาหลายคนไม่เป็นเรื่องผิด ศีลธรรม ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ความรักความ ผูกพันของพ่อลูก เป็นต้น)</p> <p><u>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</u></p> <p>๗. เมื่อจบเรื่อง ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง และ เล่นเกม “เจ้าชายน้อยให้รางวัล” โดยมีกติกา ดังนี้</p> <p>๗.๑ ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับชุดอุปกรณ์ในการตอบ คำถาม</p> <p>๗.๒ ครูฉายสไลด์คำถามจากเนื้อเรื่องขึ้นบนกระดาน และให้เวลาแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบภายในเวลา ๑๐ วินาที</p> <p>๗.๓ เมื่อหมดเวลา ให้แต่ละกลุ่มชูป้ายตัวเลขข้อคำตอบ กลุ่มใดตอบถูก ในสไลด์จะเป็นภาพเจ้าชายน้อยยิงธนู ออกมาแล้วกลายเป็นดอกไม้ (พระนารายณ์ธิเบศร์) และได้รับดอกไม้ แทนคะแนน ๑ คะแนน แต่ถ้าตอบผิด ในสไลด์จะฉายภาพที่โดน</p>	

<p>การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p>การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>เจ้าชายน้อยยิงธนูใส่ และได้ลูกศร ๑ ดอก แทน (ไม่มีคะแนน เพราะตอปัด)</p> <p>๗.๔ เมื่อจบเกม กลุ่มใดได้ดอกไม้มากที่สุด เป็นฝ่ายชนะ</p> <p>ขั้นขยายความรู้</p> <p>๘. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง</p> <p>๙. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องโดยใช้คำถามขั้นสูง</p> <p>๙.๑ นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้</p> <p>๙.๒ นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้รับนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร</p> <p>แนวคำตอบ (๑. เราควรกตัญญูต่อพ่อแม่ และผู้มีพระคุณ ๒. ไม่ควรไม่ไว้ใจคนแปลกหน้า)</p> <p>๑๐. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนวาดภาพเหตุการณ์จากเรื่องตอนที่นักเรียนชอบ และเขียนคำอธิบายใต้ภาพพร้อมระบายสีให้สวยงามเป็นการบ้าน</p> <p>ขั้นประเมิน</p> <p>๑๑. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหน้า ๑๒๗</p>	

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

กลุ่มทดลอง

- ๑.รูปภาพสองรูป คือ รูปตัวการ์ตูนที่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ กับรูปตัวการ์ตูนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ
- ๒.แถบประโยค
- ๓.บัตรคำ
- ๔.ป้ายตัวเลข
- ๕.ชุดอุปกรณ์คำถาม
- ๖.ดอกไม้
- ๗.วงล้อมหัตถ์จรรยา
- ๘.หนังสือภาษาพาที๘.หนังสือภาษาพาที

กลุ่มควบคุม

๑. รูปภาพสองรูป คือ รูปตัวการ์ตูนที่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ กับรูปตัวการ์ตูนที่มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ
- ๒.แถบประโยค
- ๓.บัตรคำ
- ๔.ป้ายตัวเลข
- ๕.ชุดอุปกรณ์คำถาม
- ๖.ดอกไม้
- ๗.วงล้อมหัตถ์จรรยา

การวัดและประเมินผล

กลุ่มทดลอง

- ๑.การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
- ๒.การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
- ๓.ความตั้งใจในการทำงานกลุ่ม
- ๔.ความถูกต้องในการสรุปเรื่องและบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

กลุ่มควบคุม

๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
๒. การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๓. ความตั้งใจในการทำงานกลุ่ม
๔. ความถูกต้องในการสรุปเรื่อง

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (อ่านจับใจความ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ผู้สอนอาจารย์พรศิริ สันทัดรบ เวลา ๑คาบ (๖๐ นาที)

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๑ อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองต่างๆ ได้ถูกต้อง
คล่องแคล่ว

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๒ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๓ ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๔ ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๕ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดที่ ท ๑.๑ ป.๓/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดที่ ท ๕.๑ ป.๓/๑ ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้ นักเรียนสามารถ...

๑. เข้าใจความหมายและยกตัวอย่างของเหตุการณ์ที่เป็นประชาธิปไตยได้
๒. อ่านและจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องได้
๓. มีความคิดสร้างสรรค์และความกล้าแสดงออกในการพูดหน้าชั้นเรียน
๔. สรุปและบอกข้อคิดจากเรื่องที่เรียนได้
๕. ปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตยได้
๖. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง

แนวคิด

เราควรปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อความยุติธรรมและความสงบสุขของสังคม

สาระการเรียนรู้

เนื้อเรื่อง “ประชาธิปไตยใบเล็ก” ในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๓

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง (กลุ่มทดลอง)	การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)
<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. ครูนำรูปภาพพีระมิดที่ ๗ มาติดบนกระดาน แล้วถามนักเรียนว่าบุคคลในภาพคือใคร และมีความสำคัญกับประเทศไทยอย่างไรบ้าง (พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย)</p> <p>๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมที่ ๑ โดยครูถามนักเรียนถึงการเลือกหัวหน้าห้องหัวหน้ากลุ่ม และการทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนโดยใช้คำถามขั้นสูงดังนี้</p> <p>๒.๑ นักเรียนคิดว่ากิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในห้องเรียนใช้วิธีการจัดการอย่างไร</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๒.๒ นักเรียนคิดว่าวิธีการในการจัดกิจกรรมของห้องเรียนสามารถใช้วิธีอื่นได้หรือไม่ อย่างไร</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๒.๓ นักเรียนทราบความหมายของประชาธิปไตยหรือไม่ หมายถึงอะไร</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (การที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการทำสิ่งต่างๆ ฯลฯ)</p> <p>๒.๔ นักเรียนคิดว่าประชาธิปไตยสามารถนำมาเป็นวิธีหนึ่งในการจัดกิจกรรมต่างๆในห้องได้หรือไม่ และถ้านำมาใช้นักเรียนคิดว่าประชาธิปไตยจะสามารถนำมาใช้ในด้านใดได้บ้าง</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p>	<p>ขั้นสร้างความสนใจ</p> <p>๑. ครูชวนนักเรียนสนทนาถึงการเลือกหัวหน้าห้อง หัวหน้ากลุ่ม และการทำกิจกรรมต่างๆในห้องเรียน</p> <p>๒. ครูยกตัวอย่างกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นเรียนของครูท่านหนึ่ง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับห้องเรียนของนักเรียนดังในเรื่องประชาธิปไตยใบเล็ก</p> <p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๓. ครูสุ่มจับฉลากเลขที่นักเรียนขึ้นมาเนื้อเรื่อง หน้า ๑๕๓ – ๑๕๘ ครั้งละ ๑ คน จนจบเรื่อง โดยในระหว่างที่จับตอน ครูจะคอยสรุปและถามตอบนักเรียนเป็นระยะ</p> <p>๔. เมื่อจบแล้ว ครูเสนอแนวทางการเลือกหัวหน้าห้องจากเรื่องให้นักเรียนนำมาปรับใช้กับการเลือกหัวหน้าห้องของตน</p> <p>๕. ครูขออาสาสมัครนักเรียนที่จะคัดเลือกเป็นหัวหน้าห้อง (จำนวนขึ้นอยู่กับความสมัครใจของนักเรียน) โดยจะสมัครเดี่ยว หรือเป็นทีมก็ได้ และให้แต่ละทีมคตินโยบายของตนเอง</p> <p>๖. ครูให้แต่ละทีมออกมานำเสนอ นโยบายของตนเอง และเปิดโอกาสให้ทำป้ายหาเสียงเลือกตั้งมาติดประชาสัมพันธ์ในห้องเรียนได้</p> <p>๗. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของแต่ละทีม</p> <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ละตอนหลังจากที่กลุ่มนั้นๆอ่านจบ</p>

<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>ขั้นสำรวจและค้นหา</p> <p>๓. ครูยกตัวอย่างกิจกรรมต่างๆที่จัดชั้นเรียนของครูท่านหนึ่งและครูเปิด powerpoint “บอกใบ้ทายคำ” ซึ่งในแผ่นป้ายจะมีคำทายให้นักเรียนทาย และเมื่อทายได้จะมีคำถามซ่อนอยู่ข้างใน โดยครูแจกกระดาษขนาดเล็กให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ กระดาษ</p> <p>จากนั้นให้นักเรียนเขียนคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบถูกต้องจึงติดแถบประโยคเฉลยคำตอบกลุ่มที่ตอบคำถามจะได้เก็บเกี่ยว “เมล็ดพันธุ์ความดี” โดยครูถามคำถามขั้นสูงกับนักเรียน ดังนี้</p> <p>๓.๑ นักเรียนคิดว่า กิจกรรมต่างๆที่ครูจัดชั้นมีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมของห้องเรียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร</p> <p style="text-align: center;">แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๓.๒ นักเรียนคิดว่ากิจกรรมที่จัดในห้องกิจกรรมใดน่าจะตรงกับหลักประชาธิปไตยมากที่สุด</p>	<p>๙. เมื่อครบทุกกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง และถามคำถามจากเนื้อเรื่องให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มแข่งขันยกมือแข่งขันกันตอบคำถามจากเนื้อเรื่องกลุ่มที่ตอบได้จะเก็บเกี่ยว “เมล็ดพันธุ์ความดี” โดยมีคำถามดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการดูแลนักเรียนในห้องของครูวรรณา มีวิธีการใดบ้าง (แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แล้วให้ควบคุมดูแลตนเอง, มีการให้ดาวหรือคะแนนเป็นรางวัล, ให้สิทธิพิเศษกับกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด) - เมื่อนักเรียนประท้วงไม่เห็นด้วยกับชื่อกลุ่ม “โลมา” ครูวรรณาให้นักเรียนยึดหลักประชาธิปไตยอย่างไร (ยอมรับเสียงข้างมากที่มีเหตุผล) - ครูวรรณาให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องอย่างไร (กาบัตรลงคะแนนเสียง หย่อนลงในกล่อง แล้วนับคะแนนบนกระดาษ) - กฎหมายสูงสุดของประเทศที่ใช้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือกฎหมายใด (รัฐธรรมนูญ) - ให้นักเรียนยกตัวอย่างประชาธิปไตยในโรงเรียน ว่าขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ <p>๑๐. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง และบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง</p> <p>ขั้นประเมินผล</p> <p>๑๑. ครูจำลองสถานการณ์ที่เลือกตั้ง โดยให้นักเรียนแต่ละคนเข้าคูหา เพื่อกาบัตรลงคะแนนเลือกตั้งหัวหน้าห้อง และนับคะแนนร่วมกัน โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดจะได้เป็นหัวหน้าห้องคนต่อไป</p> <p>๑๒. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือทักษะภาษา หน้า ๑๗๕, ๑๗๗, ๑๘๐</p>

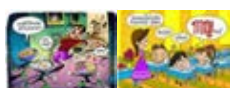
<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>แนวคำตอบ (ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๔. ครูสุ่มจับฉลากเลขที่นักเรียนขึ้นมาเนื้อเรื่องหน้า ๑๕๓ – ๑๕๘ ครั้งละ ๑ คน จนจบเรื่อง โดยในระหว่างที่จับตอน ครูถามนักเรียนเป็นระยะพร้อมสรุปร่วมกัน</p> <p>๕. เมื่อจบแล้ว ครูถามนักเรียนถึงการเลือกหัวข้อห้อง จากเรื่องให้นักเรียนนำมาปรับใช้กับการเลือกหัวข้อห้องของตน</p> <p>๖. ครูขออาสาสมัครนักเรียนที่จะคัดเลือกเป็นหัวข้อห้อง (จำนวนขึ้นอยู่กับความสนใจของนักเรียน) โดยจะสมัครเดี่ยว หรือเป็นทีมก็ได้ และให้แต่ละทีมคิดนโยบายของตนเอง</p> <p>๗. ครูให้แต่ละทีมออกมานำเสนอ นโยบายของตนเอง และเปิดโอกาสให้ทำป้ายหาเสียงเลือกตั้งมาติดประชาสัมพันธ์ในห้องเรียนได้</p> <p>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</p> <p>๘. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของแต่ละทีม</p> <p>ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๙. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป และบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง โดยการใช้คำถามขั้นสูงเพื่อให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามและอภิปราย</p> <p>๙.๑ ผู้เขียนเรื่องนี้มีจุดประสงค์การแต่งอย่างไร</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (ให้ทราบถึงหลักประชาธิปไตย)</p> <p>๙.๒ เรื่องนี้สามารถตั้งชื่อเรื่องอื่นได้หรือไม่ และชื่อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (ตามความคิดเห็นของนักเรียน)</p> <p>๙.๓ จากเรื่องให้ประโยชน์กับนักเรียนในด้านใดมากที่สุด</p>	

<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนโดยใช้คำถามขั้นสูง (กลุ่มทดลอง)</p>	<p style="text-align: center;">การเรียนรู้การสอนแบบปกติ (กลุ่มควบคุม)</p>
<p>แนวคำตอบ (ประชาธิปไตย)</p> <p>๙.๔ ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องนี้ คือ</p> <p style="padding-left: 40px;">แนวคำตอบ (การอยู่ร่วมกันในสังคมระบอบประชาธิปไตย ทุกคนต้องเคารพสิทธิของกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเสียงข้างมาก และใช้เหตุผลตัดสินปัญหาอย่างสันติ)</p> <p>๑๐. ครูจำลองสถานที่เลือกตั้ง โดยให้นักเรียนแต่ละคนเข้าคูหา เพื่อกาบัตรลงคะแนนเลือกตั้งหัวหน้าห้อง และนับคะแนนร่วมกัน โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดจะได้เป็นหัวหน้าห้องคนต่อไป</p> <p>ขั้นประเมินผล</p> <p>๑๑. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือทักษะภาษา หน้า ๑๗๕, ๑๗๗, ๑๘๐</p>	

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

กลุ่มทดลอง

- ๑.รูปภาพรัชกาลที่ ๗
- ๒.เกมคุมชั้น “เมลิ็ดพันธุ์ความดี”
- ๓.หนังสือทักษะภาษา
- ๔.หนังสือภาษาพาที
๕. กระดาน
- ๕.powerpoint “บอกใช้ทายคำ”

กลุ่มควบคุม

- ๑.ฉลากเลขที่
- ๒.เกมคุมชั้น “เมลิ็ดพันธุ์ความดี”
- ๓.หนังสือภาษาพาที
- ๔.หนังสือทักษะภาษา
- ๕.คูหาเลือกตั้ง

๖. คูหาเลือกตั้ง

๗. ฉลากเลขที่

การวัดและประเมินผล

กลุ่มทดลอง

๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
๒. การมีส่วนร่วมของนักเรียนแต่ละกลุ่มในการทำกิจกรรม
๓. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๔. ความถูกต้องของการตอบคำถาม
๕. การแสดงความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม
๖. ความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

กลุ่มควบคุม

๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
๒. การมีส่วนร่วมของนักเรียนแต่ละกลุ่มในการทำกิจกรรม
๓. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
๔. ความถูกต้องของการตอบคำถาม
๕. การแสดงความคิดเห็นระหว่างการทำกิจกรรม
๖. ความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างใบงาน

ตอนที่ ๗ ตอนข้อความจากเนื้อเรื่องให้ใจใจความ

๑. ทำไมนางข้างอุทิศพร้า จึงโกรธและคิดว่าพระยานันทน์เจ้าเมือง รัตนบุรีขึ้นมากกว่า ?

๒. พระเจ้าพรหมทัตให้พรานป่าไปเฝ้าข้างของพระยานันทน์เจ้าเมืองทำอะไร ?

๓. พรานไผ่ดูจรับพระยานันทน์เจ้าเมืองอย่างไร ?

๔. ทำไมพรานไผ่ดูจรับ จึงจะไม่ยอมเฝ้าของพระยานันทน์เจ้าเมือง ?

๕. พระยานันทน์เจ้าเมืองได้สร้างความคิดที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้คือ ?

ตอนที่ ๗ ตอนข้อความจากเนื้อเรื่องให้ใจใจความ

๑. ทำไมนางข้างอุทิศพร้า จึงโกรธและคิดว่าพระยานันทน์เจ้าเมือง รัตนบุรีขึ้นมากกว่า ?

๒. พระเจ้าพรหมทัตให้พรานป่าไปเฝ้าข้างของพระยานันทน์เจ้าเมืองทำอะไร ?

๓. พรานไผ่ดูจรับพระยานันทน์เจ้าเมืองอย่างไร ?

๔. ทำไมพรานไผ่ดูจรับ จึงจะไม่ยอมเฝ้าของพระยานันทน์เจ้าเมือง ?

๕. พระยานันทน์เจ้าเมืองได้สร้างความคิดที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้คือ ?

- นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาชีวิตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง

สามารถเลือกหัวข้อที่ตัวเองสนใจ เพื่อทำการเขียนบรรยายสิ่งที่ตัวเองสนใจ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีหลักปรัชญาชีวิต

สามารถเลือกหัวข้อที่ตัวเองสนใจ

- ในการทำงานกลุ่ม ถ้ายังไม่สนใจทำของของเพื่อนในกลุ่มเพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว นักเรียนคิดว่าท้าวกระทำให้ของอันปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักปรัชญาชีวิตหรือไม่ เพราะเหตุใด

ไม่สนใจทำของเพื่อน เพราะ เพื่อนไม่สนใจทำของเพื่อน

สนใจทำของเพื่อน

กลุ่มที่ ๑

ข้อดีของในเมือง คือ

มีตลาดสด/โรงเรียน/ห้างสรรพสินค้า มีรถโดยสาร/มีไฟฟ้า/มีน้ำประปา

ข้อดีของนอกเมือง คือ

มีอากาศบริสุทธิ์/มีต้นไม้/มีสวนสาธารณะ/มีน้ำ

นักเรียนอยากอยู่ในเมืองหรือนอกเมืองมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

อยากอยู่นอกเมือง เพราะ ใช้ชีวิตสงบ/มีอากาศบริสุทธิ์

อยากอยู่ในเมือง เพราะ